

LÆNGE LEVE FJORDEN

STRATEGISK-FYSISK UDVIKLINGSPLAN
FOR NATUR- OG OUTDOOROMRÅDERNE
VED HORSENS FJORD

LÆNGE LEVE FJORDEN

Dansk Kyst- og Naturturisme
1. udgave, 1. oplag 2023

Forsidefoto: © Aleksander Mogensen
Layout: NIRAS
Fotos og illustrationer kan ikke benyttes
uden tilladelse fra Destination Kystlandet.

PROJEKTGRUPPEN

Odder
Kommune

Horsens Kommune

Destination
Kystlandet

RÅDGIVER

NIRAS

LÆNGE LEVE FJORDEN er udarbejdet af
NIRAS med bidrag fra NORRØN på vegne af
Dansk Kyst- og Naturturisme og Destination
Kystlandet

Dansk Kyst- og Naturturisme

Skeelslundvej 99, 1
9440 Aabybro
www.kystognaturturisme.dk

 Danmarks
Erhvervsfremmebestyrelse

INDHOLD

FORORD	4	VISION, MÅL OG STRATEGI	21
INDLEDNING	6	VISION FOR HORSENS FJORD	22
LÆSEVEJLEDNING	7	ANVENDELSESZONER.....	24
SAMMENFATNING	8	UDVIKLINGSPRINCIPPER.....	26
SÅDAN ER PLANEN BLEVET TIL	10	PLANLÆGNING	29
KORTLÆGNING OG STRATEGISK ANALYSE	12	FIRE LANDSKABSOMRÅDER.....	30
VISION OG MÅLSÆTNINGER.....	12	STRATEGISK PLANLÆGNING	32
PLANLÆGNING	12	RETNINGSLINJER FOR PLANLÆGNING	53
SAMMENHÆNG TIL ANDEN PLANLÆGNING.....	13	LANDSKABSOMRÅDE 1: DEN INDRE FJORD.....	54
MYNDIGHEDSBEHANDLING	13	LANDSKABSOMRÅDE 2: DEN SYDLIGE FJORD.....	72
HORSENS FJORD I DAG	14	LANDSKABSOMRÅDE 3: DEN NORDLIGE FJORD	88
ET OPLEVELSESRIKT LANDSKAB.....	14	LANDSKABSOMRÅDE 4: FJORDMUNDINGEN	104
EN UNG OUTDOOR-DESTINATION.....	15	FRA PLAN TIL REALISERING	129
EN SAMMENSAT LODSEJERSTRUKTUR.....	15	TRINVIS REALISERING	130
HORSENS FJORD I TAL	16	ORGANISERING.....	132
KOMMERCIEL UDVIKLING AF OUTDOOR-Oplevelser	18	ÅBNINGSGREB.....	134
		RÆKKEFØLGEPLAN.....	136

FORORD

Naturoplevelser er populære og gør godt for krop og sjæl. Det kan også mærkes i og rundt om Horsens Fjord, der har fået en ny og sammenhængende vandre- og cykelrute – i folkemunde kaldet Fjordminoen. Det stigende antal besøgende skaber glæde og stolthed hos os, der kender og holder af Horsens Fjord. Men det skaber også et behov for beskyttelse, så det særlige består.

Og Horsens Fjord er noget ganske særligt. Den har karakter med sit alsidige landskab, der skifter mellem kuperet og fladt terræn, strand, skov og marker – og midt i fjorden øerne Vorsø, Alrø og Hjarnø.

Udviklingsplanen for Horsens Fjord danner grundlag for, at alle – også i fremtiden – kan nyde fjordens fantastiske natur. Det er ikke en opgave, som den enkelte virksomhed, forening eller borger kan løfte alene. Det kræver derimod en strategisk prioritering og planlægning, hvor opbygningen af turismeeget infrastruktur af høj kvalitet sker i samspil med kommercielle investeringer og det offentlige interesser. Der er dermed tale om en langsigtet plan, der skal udvikle Horsens Fjord som naturområde og oplevelsestilbud.

NATURBENYTTELSE OG -BESKYTTELSE

Med forståelse og respekt for områdets unikke karakteristika fra både kommuner, partnere og lokale beboere, kan vi udvikle turismen på en ansvarlig og bæredygtig måde. Udviklingsplanen gør det således muligt at integrere naturbeskyttelse med friluftsliv og outdoor-aktiviteter.

Der er et stort potentiale i at sikre bæredygtige investeringer i rekreativ infrastruktur, der kan fungere både som oplevelse og som naturbeskyttende foranstaltning. Planen giver derfor for-

skellige bud på, hvordan aktiviteter kan koncentreres, hvor natur og landskab kan bære det – og samtidig peger planen på at beskytte andre områder, hvor naturen har mere brug for ro. I kombination med tydelig skiltning og et klart regelsæt for adfærd i naturen kan vi på den måde passe på den og samtidig indfri områdets potentiale ift. outdoor-turisme. I forlængelse heraf er der et klart ønske om at tiltrække ansvarlige kommercielle interesser, som kan øge udbuddet af oplevelser.

SAMARBEJDET ER FJORDENS STYRKE

Den strategisk-fysiske udviklingsplan for Horsens Fjord hviler på et samarbejde mellem lokale ildsjæle og borgere, virksomheder, lodsejere, NGO'er, Destination Kystlandet, Dansk Kyst- og Naturturisme og Horsens, Odder og Hedensted kommuner. Det tværkommunale samarbejde gør udviklingsplanen unik og skaber samtidig en gensidig forpligtelse, der sætter ramme og retning for kommu-

nernes arbejde. Planen er kun begyndelsen og udgør fundamentet for nye samarbejdsformer, oplevelser på tværs af fjorden og ikke mindst vores vedvarende indsats for at skabe et attraktivt område og sikre en bæredygtig outdoor-turisme til gavn for vores miljø, lokalsamfund og besøgende.

Vi vil sammen arbejde for, at planen kan føre til nye udviklingsprojekter omkring Horsens Fjord og i resten af Destination Kystlandet.

Tak til alle, der har bidraget til udarbejdelsen af den strategisk-fysiske udviklingsplan for Horsens Fjord.

Vi ser frem til at arbejde for at realisere planens indsatser i tæt og bæredygtigt samarbejde.

Helle Bertholdt Rosenberg
Direktør
Destination Kystlandet

Lone Jakobi
Borgmester
Odder Kommune

Peter Sørensen
Borgmester
Horsens Kommune

Ole Vind
Borgmester
Hedensted Kommune

Banestien Horsens–Odder

Foto: Destination Kystlandet, Jesper Rais

INDLEDNING

Destination Kystlandet er en ung outdoor-destination, hvor de kommercielle potentialer er under udvikling. LÆNGE LEVE FJORDEN skal vise vejen for en bæredygtig udvikling i samarbejde med områdets private aktører

Horsens Fjord ligger centralt i Destination Kystlandet mellem Gudenåen, Vejle Fjord og Kattegat med Det Østjyske Øhav.

LÆNGE LEVE FJORDEN skal være afsæt for en udvikling af den kommercielle outdoorturisme ved Horsens Fjord og trække tråde til destinationens øvrige kvaliteter og oplevelser.

FÆLLES PLANLÆGNING FOR NATUR- OG OUTDOORTURISME

Horsens, Hedensted og Odder Kommuner har netop indviet Vandre- og cykelruten Horsens Fjord, som strækker sig fra Alrøs sydspids gennem landskabet til Horsens og videre ud til Snaptun.

En samlet plan for udvikling af natur- og outdoor-turisme ved Horsens Fjord skal demonstrere, hvordan destinationens potentialer kan realiseres i balance mellem naturhensyn og store oplevelser i det fri.

I udarbejdelsen af den strategisk-fysiske udviklingsplan har der været et fokus på at løfte oplevelsesværdierne og faciliteterne langs ruten og opgradere fjordens overnatningskapacitet, finde potentialer for udvikling af natur og sætte rammerne for et kommende arbejde med et code of conduct program.

Udviklingsplanen er tænkt som et værktøj til realisering af indsatserne og kan bruges som udgangspunkt for dialog med aktører, investorer, fonde, lodsejere, myndigheder og andre relevante interessenter

LÆNGE LEVE FJORDEN er en strategisk-fysisk udviklingsplan. Det betyder, at planen er en hybrid af strategiske greb

koblet til fysiske tiltag og planlægning i området. Der er desuden udarbejdet et inspirationsoplæg til en fælles stedside-titet med koncepter for wayfinding, eksemplificeret ved nye typer af faciliteter i landskabet.

LÆNGE LEVE LANDSKABET

Den strategisk-fysiske udviklingsplan er udarbejdet efter metoden LÆNGE LEVE LANDSKABET (DKNT, 2022). Metoden anviser, hvordan planlægning i natur- og outdoorområder kan ske i balance med hensynet til natur og landskab.

LÆNGE LEVE FJORDEN er således udarbejdet på baggrund af en kortlægning af landskabet og dets sårbarheder, infrastrukturelle forhold, rammebetingelser og brugeradfærd samt vigtige bidrag fra lokale interessenter, som har været involveret i udviklingen af visioner og målsætninger.

LÆSEVEJLEDNING

Den strategisk-fysiske udviklingsplan er opbygget i fem hoveddele:

1. Sådan er planen blevet til

Kapitlet introducerer metoden bag udviklingsplanen og indholdet af projektets tre faser.

2. Horsens Fjord i dag

Kapitlet gennemgår de væsentligste potentialer og udfordringer for udvikling af outdoor-turismen ved Horsens Fjord.

3. Vision, mål og strategi

Kapitlet introducerer visionen for udviklingen med målsætninger og strategiske greb. Desuden introduceres en zonerings af området samt fem udviklingsprincipper, som danner baggrund for den efterfølgende planlægning.

3. Planlægning

Kapitlet gennemgår, hvordan der planlægges for udviklingsplanens indsatser på et strategisk niveau og konkret i forhold til fire landskabsområder, der udgør området ved Horsens Fjord.

4. Fra plan til realisering

Det sidste kapitel gennemgår på et overordnet niveau, hvilke skridt der skal til for at indfri planens indsatser og hvordan planen kan være afsæt for udvikling af potentialerne i hele Destination Kystlandet.

SAMMENFATNING

Udviklingsprincipper

Den strategisk-fysiske udviklingsplan er udarbejdet efter fem principper, som til sammen skal sikre en balance mellem natur- og landskabshensyn og muligheden for udvikling af kommercielle natur- og outdoor-oplevelser ved Horsens Fjord.

Princip #1
Gateways, ankomst- og anløbspunkter

Tre gateways og nye ankomst- og anløbspunkter skal binde den grønne og blå rekreative infrastruktur sammen omkring Horsens Fjord

Læs mere s. 32

Princip #2
Bæredygtig mobilitet og oplevelsesrig infrastruktur

Horsens Fjord skal kunne opleves i loops og etaper, og Vandre- og cykelruten Horsens Fjord skal have et kvalitetsløft

Læs mere s. 40

Princip #3
Stedsspecifikke oplevelser og faciliteter

Horsens Fjord skal opleves som en samlet fortælling med en særlig stedsidentitet og unikke oplevelsesfaciliteter, der tilpasses i landskabet

Læs mere s. 42

Princip #4
Overnatningskapacitet

Flere naturnære overnatningstypologier skal understøtte længere ophold og flerdages outdoor-ture

Læs mere s. 48

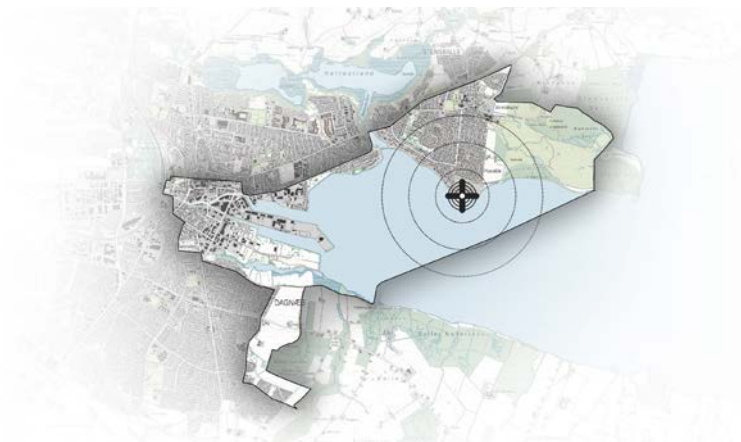

Princip #5
Code of conduct og partnerskaber

God adfærd i naturen skal understøttes af "Code of conduct" og wayfinding

Læs mere s. 50

LANDSKABSOMRÅDE 1: DEN INDRE FJORD

Hvad skal der ske?

Den indre fjord ved Horsens by og Horsens Havn tiltrækker mange lokale gæster, som især koncentrerer sig ved Husodde. Husodde rummer potentiale som gateway for rekreative aktiviteter for både lokale foreninger og kommercielle tilbud. Derudover er det tidligere deponi syd for havnen under udvikling med et rekreativt og biodiversitetsrigt landskab.

Gateway Husodde

Læs mere s. 68

LANDSKABSOMRÅDE 2: DEN SYDLIGE FJORD

Hvad skal der ske?

Syd for fjorden knytter natur- og outdoorkvaliteterne sig især til de store skove ved Boller, Klokkedal og Bjerre. Oplevelsesmulighederne skal styrkes med nye faciliteter til bl.a. naturoplevelser, vandring, MTB og trailløb.

Eksempel: Pausepunkt Boller Nederskov

Læs mere s. 84

LANDSKABSOMRÅDE 3: DEN NORDLIGE FJORD

Hvad skal der ske?

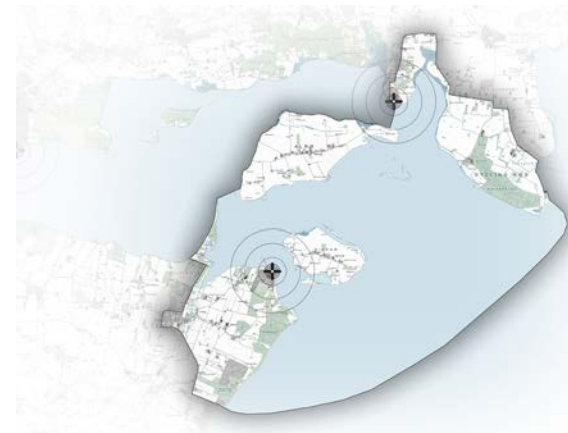
Det storbakkede landskab nord for fjorden har et rustikt præg og er særdeles velegnet til vandring og andre stille outdoor-aktiviteter. Oplevelserne understøttes med få faciliteter og fokus på formidling af områdets værdier samt et code of conduct program for færdsel i naturen og på private/offentlige arealer.

Eksempel: Udsigtspunkt Brigsted

Læs mere s. 100

LANDSKABSOMRÅDE 4: FJORDMUNDINGEN

Hvad skal der ske?

Fjordmundingen med Gyllingnæs, Alrø, Hjarnø, Snaptun og Borre Knob er et populært område for vandaktiviteter som kajak, SUP og surf. Området styrkes med to gateways, der skal facilitere aktiviteter på vand og skabe forbindelse til Det Østjyske Øhav.

Gateway Alrø

Læs mere s. 120

Gateway Snaptun

Læs mere s. 124

**Eksempel:
Anløbspunkt Borre Knob**

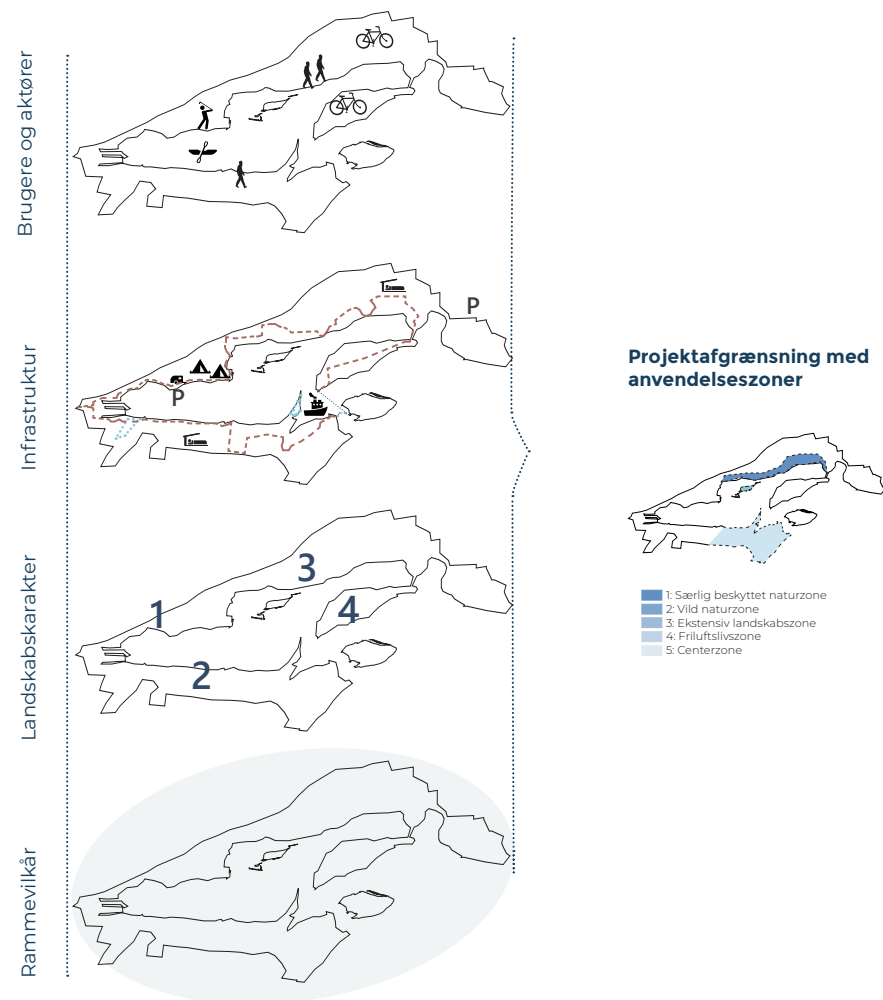
Læs mere s. 116

SÅDAN ER PLANEN BLEVET TIL

Den strategisk-fysiske udviklingsplan er udarbejdet efter metoden LÆNGE LEVE LANDSKABET – en metodehåndbog for strategisk-fysiske udviklingsplaner i natur- og outdoorområder (DKNT, 2022) og indgår i et samlet nationalt program "Turismeinfrastruktur i verdensklasse" under Dansk Kyst- og Naturturisme.

Metoden er tilpasset den aktuelle kontekst ved Horsens Fjord. De to første faser er afrapporteret i Delrapport 1: Kortlægning og strategisk analyse samt Delrapport 2: Vision, strategi og målsætninger.

1. Kortlægning og strategisk analyse

2. Vision, strategi & målsætninger

Princip #1
Gateways, ankomstpunkter og
anløbspunkter

Princip #2
Bæredygtig mobilitet og oplevelsesrig
infrastruktur

Princip #3
Stedsspecifikke oplevelser og faciliteter

Princip #4
Overnatningskapacitet

Princip #5
Code of conduct og partnerskaber

Hovedgreb med vision og målsætninger for landskabsområder

3. Planlægning

Stor skala

Strategisk planlægning (hele området)

Mellem skala

Indsatser og retningslinjer (landskabsområder)

Lille skala

Skitseforslag (konkrete lokationer)

KORTLÆGNING OG STRATEGISK ANALYSE

I den første fase af projektet er der foretaget en kortlægning af fire informationslag: Rammevilkår, landskabskarakter, infrastruktur samt brugere og aktører. Kortlægningen er baseret på desk research, interviews og indledende dialog med interessenter og lodsejere.

Kortlægningen inkluderer bl.a. fredninger, naturbeskyttelse, landskabskarakter, rekreativ infrastruktur, kollektiv trafik og aktivitetsformer på land og til vands.

På tværs af de fire informationslag er der foretaget en strategisk analyse af udfordringer og potentialer for en styrket outdoorturisme. Dette har resulteret i en endelig afgrænsning af projektarealet med fire landskabsområder, der har relation til fjorden, men er forskellige fra hinanden.

Dernæst er projektområdet inddelt i anvendelseszoner. Anvendelseszonerne har til formål at sikre en relevant og fagligt funderet tilgang til planlægning i det åbne land, som er tilpasset landskabsområdernes karakter, sårbarheder og potentialer. Zoneringen er foretaget med afsæt i viden om stedets landskab, biologi, kultur, funktioner og sårbarhed samt mulighed for oplevelser i området. Dertil er der også foretaget en zonerings af vandfladen.

VISION, STRATEGI OG MÅLSÆTNINGER

I udviklingsfasen har der været en bred inddragelse gennem to workshops med deltagelse af aktører, lodsejere, foreninger, lokalsamfund, lokale erhverv, myndigheder og andre interessenter. Dette har været fulgt op med målrettede 1:1 dialoger med relevante aktører og potentielle investorer.

De to workshops har haft til formål at undersøge potentialerne for oplevelses- og attraktionsudvikling omkring Horsens Fjord og skabe en samlet fortælling fra kyst til kyst.

Visionen er efterfølgende udfoldet i et hovedgreb med udviklingsprincipper og målsætninger for de fire landskabsområder.

PLANLÆGNING

I planlægningsfasen er selve den strategisk-fysiske udviklingsplan udarbejdet med planlægning i stor, mellem og lille skala. Det vil sige, at udviklingsprincipperne er omsat til strategisk planlægning, der efterfølgende er beskrevet med retningslinjer for fysisk planlægning i landskabsområder og eksempler på tiltag på konkrete lokationer. Dette er suppleret med et åbningsgreb og en rækkefølgeplan, der danner afsæt for den videre udvikling af Horsens Fjord.

Fase 1: Kortlægning og strategisk analyse

- Faglige kortlægninger
- Besigtigelser af landskab
- Interviews med Destination Kystlandet og interessenter
- Indledende lodsejerdialog

Fase 2: Vision, strategi og målsætninger

- Workshop 1: En samlet fortælling
- Workshop 2: Reason-to-go
- Fortsat lodsejerdialog

Fase 3: Planlægning

- Udarbejdelse af Strategisk-fysisk udviklingsplan for Horsens Fjord
- Koordinering med Strategisk-fysisk udviklingsplan for Endelave

Projektets faser og aktiviteter

SAMMENHÆNG TIL ANDEN PLANLÆGNING

Hos Destination Kystlandet og de tre kommuner ses den strategisk-fysiske udviklingsplan som fase 2 af et udviklingsforløb omkring fjorden. I fase 1 har der været arbejdet med at etablere en fælles vandrerute, "Vandre-og cykelruten Horsens Fjord".

Der har undervejs været en koordinering med udarbejdelsen af Strategisk-fysisk Udviklingsplan for Endelave, som også er forankret hos Destination Kystlandet, samt projektet Naturnætter, hvor enkelte aktører ved Horsens Fjord også er involveret. Naturnætter faciliteres af Dansk Kyst- og Naturturisme.

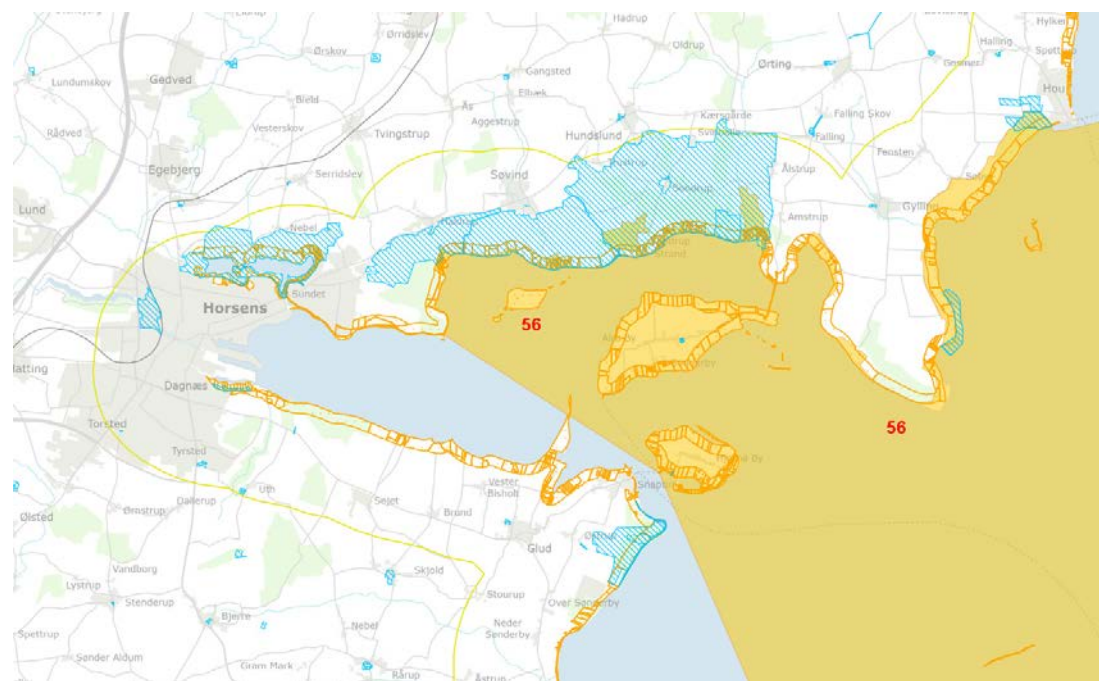
De tre kommuner er desuden en del af det nystartede tværkommunale initiativ "Kattegatsamarbejdet" om at forbedre tilstanden af havmiljøet gennem konkrete indsatser og projekter.

De tre kommuner har været repræsenteret i både arbejdsgruppe og styregruppe, ligesom de politiske udvalg har været orienteret om processen undervejs.

Den strategisk-fysiske udviklingsplan bliver fulgt op af en erhvervsklynge, som også er forankret hos Destination Kystlandet og Dansk Kyst- og Naturturisme samt et markedsføringstiltag.

MYNDIGHEDSBEHANDLING

Den strategisk-fysiske udviklingsplan sætter rammerne for en helhedsorienteret udvikling af natur- og outdoor-turisme ved Horsens Fjord. De enkelte indsatser skal efterfølgende løftes over i konkrete projekter, som skal myndighedsbehandles med henblik på at opnå de nødvendige tilladelser og eventuelle dispensationer.

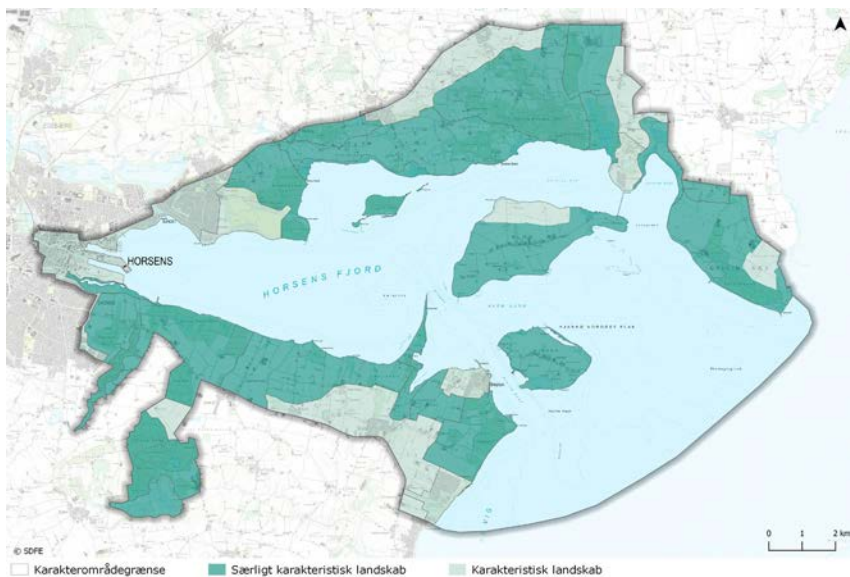

Oversigt over kystnærhedszone, strandbeskyttelseslinje, Natura 2000 og fredninger

- Kystnærhedszone
- Strandbeskyttelseslinje
- Natura 2000
- Fredninger

HORSENS FJORD I DAG

Horsens Fjord ligger centralt i Destination Kystlandet og udgør en attraktiv ramme for friluft aktiviteter i skov, bakker, på øer og på vandet.

Landskabets karakterstyrke

De tre kommuner om fjorden og Destination Kystlandet har høje ambitioner om at udvikle natur og landskaber for borgere og gæster udefra. De stedbundne kvaliteter skal være afsæt for en kommerciel udvikling af natur- og outdoorturismen i området.

ET OPLEVELSESRIGT LANDSKAB

Fjorden og landskabet omkring den indbyder til mange forskelligartede natur- og outdooraktiviteter, og tiltrækker i dag både lokale friluftsudøvere og outdoorturister fra et større geografisk område.

De lokale brugere koncentrerer sig især om Horsens by og de bynære landskaber grundet den større befolkningstæthed, mens turisterne er jævnt fordelt med en hovedvægt på Horsens, øerne, Snaptun samt kysterne mod Juelsminde og Odder.

Kvaliteterne i forhold til natur- og outdoorturisme er generelt relateret til fjordens varierede terræn og karakter. Fjordens vindforhold er ideelle til forskellige former for vandsport i kraft af den lave vandstand, gode læforhold ved øerne og de små vige ind i landskabet på især nordsiden af fjorden.

Det bakkede landskab og kysternes bevoksning skaber gode muligheder for vandre-, løbe- og cykeloplevelser, mens strandene rummer store naturværdier, der tiltrækker ornitologer og andre naturinteresserede gæster.

Landskabet er rigt på geologiske fortællinger om istidens modellering af terrænet og nutidens kystdynamik. Derudover findes en række oplevelsesværdier omkring hovedgårdslandskaberne, kystlandskabet og øerne. Landskabet er

generelt kendetegnet ved stærke visuelle relationer fra kyst til kyst og en stor del af landskabet er vurderet særlig karakteristisk, hvilket betyder, at det er sårbart over for ændringer, der påvirker karakteren negativt.

Området indeholder også fredninger, vildtreservater og Natura-2000 områder, ligesom en stor del af de kystnære områder indeholder bindinger i form af strandbeskyttelseslinje og kystnærhedszone. Dette kræver særlig opmærksomhed på, at nye tiltag indpasses i kystlandskabet og efterlader et begrænset aftryk på naturværdier. Der findes desuden flere udpegninger af kulturmiljøer, der rummer stedbundne fortællinger, som kan være afsæt for ny udvikling i områderne.

EN UNG OUTDOOR-DESTINATION

Destination Kystlandet ønsker at udvikle fjordens potentialer for outdoorturisme og har i de senere år i samarbejde med de tre kommuner fået etableret Vandre-og cykelruten Horsens Fjord, der forløber fra Alrøs sydspids ind forbi Horsens Havn og ud til Snaptun Havn. Ruten kobler sig på banestien videre mod Odder og Kyststien Snaptun-Juelsminde. Ruten er etableret på baggrund af en række frivillige aftaler med lodsejere og åbnede april 2023.

Outdoor erhvervet er kendetegnet ved mange små aktører. Der er generelt behov for mere netværk aktørerne i mellem og en højere grad af professionalisering for at indfri potentialet i outdoorturisme. Den strategisk-fysiske udviklingsplan skal være afsæt for denne proces.

”De blå og grønne strukturer vægtes lige så højt som byudvikling i den fysiske planlægning. Det skal være med til at sikre, at der både bliver plads til natur og landskaber og til udvikling.

Den fysiske planlægning skal sætte rammerne for de helt store naturoplevelser, som både tiltrækker borgere og turister. Det handler f.eks. om Gudenåen og Horsens Fjord og de mange andre naturattraktioner, der findes i kommunen.”

- Planstrategi 2023, Horsens Kommune

EN SAMMENSAT LODSEJERSTRUKTUR

Størstedelen af området er privatejet, dels i form af godser, hovedgårde eller andre private selskabsformer, dels i form af private boliger og sommerhuse. Naturstyrelsen ejer nogle områder syd for fjorden ved Boller Slot og Klokkedal, et område ved Sondrup Strand og Brigsted samt hele Vorsø. Havneområder er primært kommunalt ejede.

Lodsejerstrukturen betyder, at en større udvikling af natur- og outdoorturisme skal ske i samarbejde og dialog med lodsejere, og der er behov for at følge de fysiske forandringer op med et code of conduct program, der understøtter en hensigtsmæssig adfærd og skaber tryk hos private lodsejere og hos gæsten om, at færdsel på deres areal foregår mest hensigtsmæssigt.

DESTINATION KYSTLANDET I TAL

270+
partnere i Destination
Kystlandet

Turismeforbrug:
2,3 milliarder kr.
i Destination Kystlandet (2022)

1 million overnatninger
i Destination Kystlandet (2022)

Vandre-og cykelruten Horsens Fjord:
59 km

HORSENS FJORD I TAL

10.700 ha
areal på vand

9.700 ha
areal på land

3 øer
Vorsø, Alrø og Hjarnø

2.000 ha
skovområder

Højeste punkt: Blakshøj
73 meter
over havet

KOMMERCIEL UDVIKLING AF OUTDOOR-Oplevelser

Med projektet **LÆNGE LEVE FJORDEN** vil Destination Kystlandet skabe en bæredygtig outdoor-destination med en forankring hos myndigheder, erhverv og lodsejere.

Det sker både gennem den strategisk-fysiske udviklingsplan og den efterfølgende proces i erhvervsklyngen, hvor der vil være fokus på forretningsudvikling og markedsføring.

Flere steder i Danmark bliver der arbejdet med udvikling af natur- og outdoorturisme som følge af den stigende efterspørgsel fra både danske og udenlandske turister. Fundamentet for at kunne udvikle en stærk outdoor-destination er baseret på forskellige forhold, herunder:

1. En bæredygtig benyttelse af naturarealer
2. En stærk rekreativ infrastruktur
3. Markedsrelevant overnatningskapacitet
4. Et varieret sortiment af kommercielle oplevelser
5. Koordineret markedsføring

For Destination Kystlandet er målet at udvikle et solidt og interessant kerneprodukt i form af en basis infrastruktur, som kan være afsæt for friluft aktiviteter

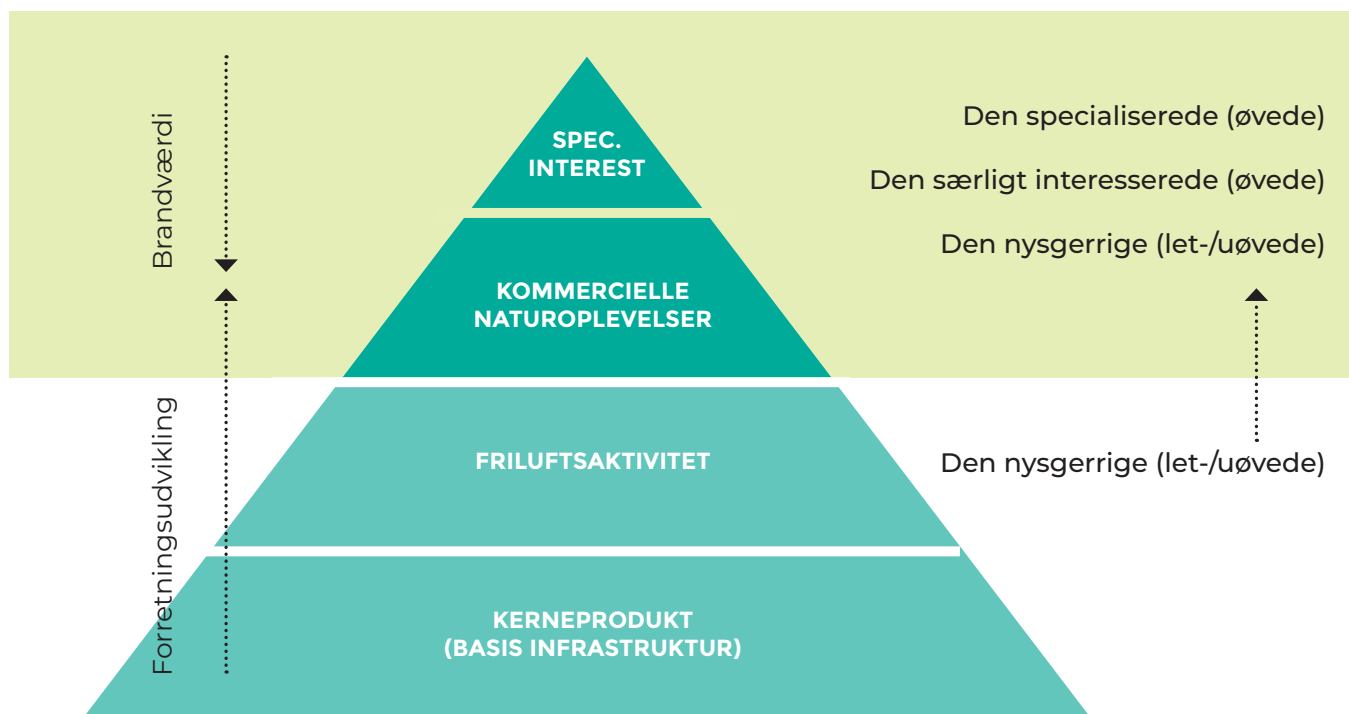
og kommercielle naturoplevelser, der til sammen kan skabe grundlag for, at destinationen kan udvikle sig bæredygtigt.

”En helstøbt outdoorforretning opbygges typisk ved at lægge nye lag på eksisterende produkter eller koble forskellige services og oplevelser sammen”

Outdoorturisterne repræsenterer et bredt udsnit af befolkningen fra ”den nysgerrige” (let-øvede) til ”den særligt interesserede” (øvede) og ”den specialiserede” (øvede). Det betyder også, at de stiller meget forskellige krav til faciliteter, overnatning, forplejning mv.

Outdooraktiviteter foregår ofte med lidt højere intensitet end det klassiske friluftsliv og er dermed også korterevarende. Et godt outdoorprodukt er kendetegnet ved flere 2-timers aktiviteter.

Det er væsentligt, at der på destinationen er mulighed for at skræddersy produkter til både nybegynderne og de meget specialiserede. Nybegynderne er meget rentable, idet de i sig selv kan udgøre kritisk masse og ofte efterspørger en større service end de meget specialiserede outdoorturister. Til gengæld bidrager de specialiserede udøvere med en brand- og stedsmæssig troværdighed, der medvirker til at styrke kendskabet til destinationen og tiltrække et større publikum.

Kilde: Handlingsplan for Kyst- og Naturturismen i Danmark, 2016-2018

VISION, MÅL OG STRATEGI

VISION FOR HORSENS FJORD

Med visionen for Horsens Fjord er det målet at løfte outdoor- og naturturisme markant med investeringer i kapacitet og infrastruktur, og ved at omsætte de mange fortællinger omkring Horsens Fjord og øerne til et bæredygtigt og kvalitetsfyldt oplevelsestilbud. Horsens Fjord skal kunne tiltrække både danske og internationale gæster inden for outdoorsegmentet.

DET, DER BINDER SAMMEN

Fjordens vand kan både ses som det, der samler området - og også adskiller det. Derfor er det centralt i visionen, at fjordens oplevelser bliver bundet sammen i en rekreativ infrastruktur på land såvel som på vand - og at dette i sig selv bliver en katalysator for udvikling af nye oplevelsestilbud. Der skal desuden være fokus på, at de rekreative forbindelser omkring fjorden kan knytte sig til Destination Kystlandets øvrige rekreative netværk og attraktioner.

”HORSENS FJORD SKAL OPLEVES SOM EN SAMLET OUTDOOR-DESTINATION MED EN TURISMEKAPACITET I INTERNATIONAL KLASSE, DER FORGRENER SIG UD I HELE DESTINATION KYSTLANDET.”

DET, DER ER UNIKT

Fjordens særkender med oplevelsen af øerne fra både land- og vandsiden styrkes, og flere muligheder for naturnær overnatning skal tiltrække gæster, som ønsker at tage på længere ture ved fjorden.

STEDSIDENTITET OG WAY-FINDING

Natur- og outdoor-oplevelser ved Horsens Fjord skal understøttes med et samlende koncept for wayfinding, der fremhæver stedets identitet og skaber genkendelighed omkring hele fjorden.

Målsætninger

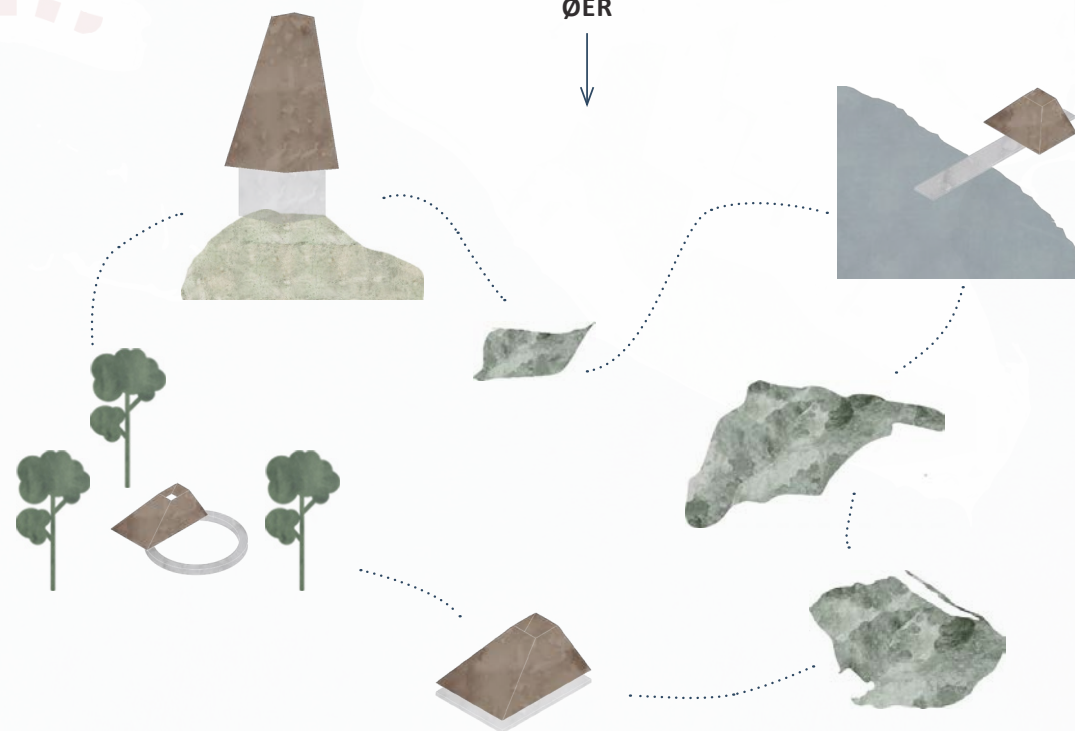
- Vi vil skabe en markant forbedret oplevelsesrig, rekreativ infrastruktur på land og på vand
- Vi vil fremme unik og naturnær overnatning omkring fjorden
- Vi vil fremhæve og styrke fjordens identitet med sammenhængende koncepter for wayfinding
- Vi vil skabe større attraktionskraft ved at iscenesætte fjordens fortællinger med stedsspecifikke oplevelsesfaciliteter

Nyt koncept for wayfinding

Fjordens identitet og fortællinger fremhæves i et samlet koncept for wayfinding med ikoniske og genkendelige støttepunkter, der formidler og faciliterer oplevelser langs Vandre- og cykelruten Horsens Fjord. Konceptet tager udgangspunkt i det, der gør Horsens Fjord unik – "en fjord med øer". Øerne i fjorden er i dag et stærkt visuelt pejlemærke mange steder på ruten.

HORSENS FJORD

+
ØER

LANDSKABETS ØER

Illustration: Fem nye typer af faciliteter skal skabe genkendelighed omkring Horsens Fjord.

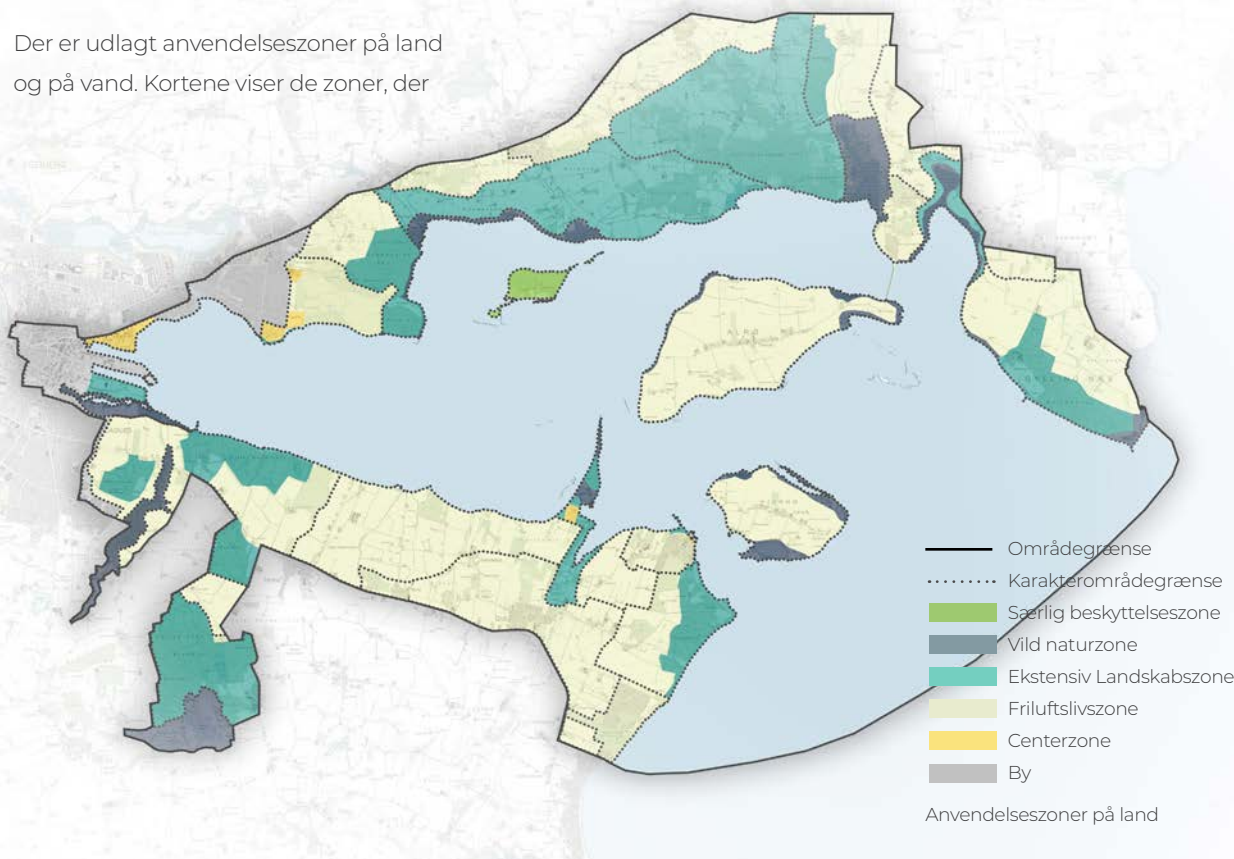
ANVENDELSESZONER

Anvendelseszoner udgør overvejelser om, hvilke aktiviteter og aktivitetsgrader, landskabsområderne egner sig til. De er derfor vejledende for, hvilken fysisk planlægning (faciliteter, infrastruktur mv.), der er hensigtsmæssig for området.

Der er udlagt anvendelseszoner på land og på vand. Kortene viser de zoner, der

ligger til grund for planlægningen i de følgende kapitler.

Anvendelseszoner er et begreb, der er beskrevet i metodehåndbogen "Længe leve landskabet", DKNT 2022.

1. Særlig beskyttelseszone

Anvendelse: Zonen anvendes i områder, som kræver særlig beskyttelse enten på grund af særlige karaktertræk, truet natur eller kulturarv.

Adgang: Færdsel til fods bør kun ske ad stier og gangbroer, som skåner natur og kultur for slitage og u hensigtsmæssige forstyrrelser af eksempelvis dyreliv. Hvis området er for skrøbeligt til at kunne tillade adgang for besøgende, kan der etableres formidlingspunkter i udkanten af zonen. Færdsel er ikke tilladt med bil eller andre køretøjer.

2. Vild naturzone

Anvendelse: Zonen anvendes i områder, der driftes med henblik på at udvikle, bevare eller styrke økosystemer under minimal påvirkning af mennesker.

Adgang: Besøgende kan opleve områdets natur- og kulturarvsværdier gennem friluftaktiviteter, som kun kræver få infrastrukturelle faciliteter, der ikke påvirker området karakter og økosystemer. Færdsel er ikke tilladt med bil eller andre køretøjer.

3. Ekstensiv landskabszone

Anvendelse: Zonen anvendes i områder, der har en overvejende ekstensiv drift og derved fremstår som naturprægede landskabsområder med mulighed for at besøgende kan opleve områdets natur- og kulturarvsværdier.

Adgang: Besøgende kan færdes i området via stisystemer (cykel, vandring, heste etc.) med få infrastrukturelle faciliteter, der ikke eller kun i mindre grad påvirker områdets karakter og økosystemer. Begrænset adgang med biler i området.

4. Friluftslivzone

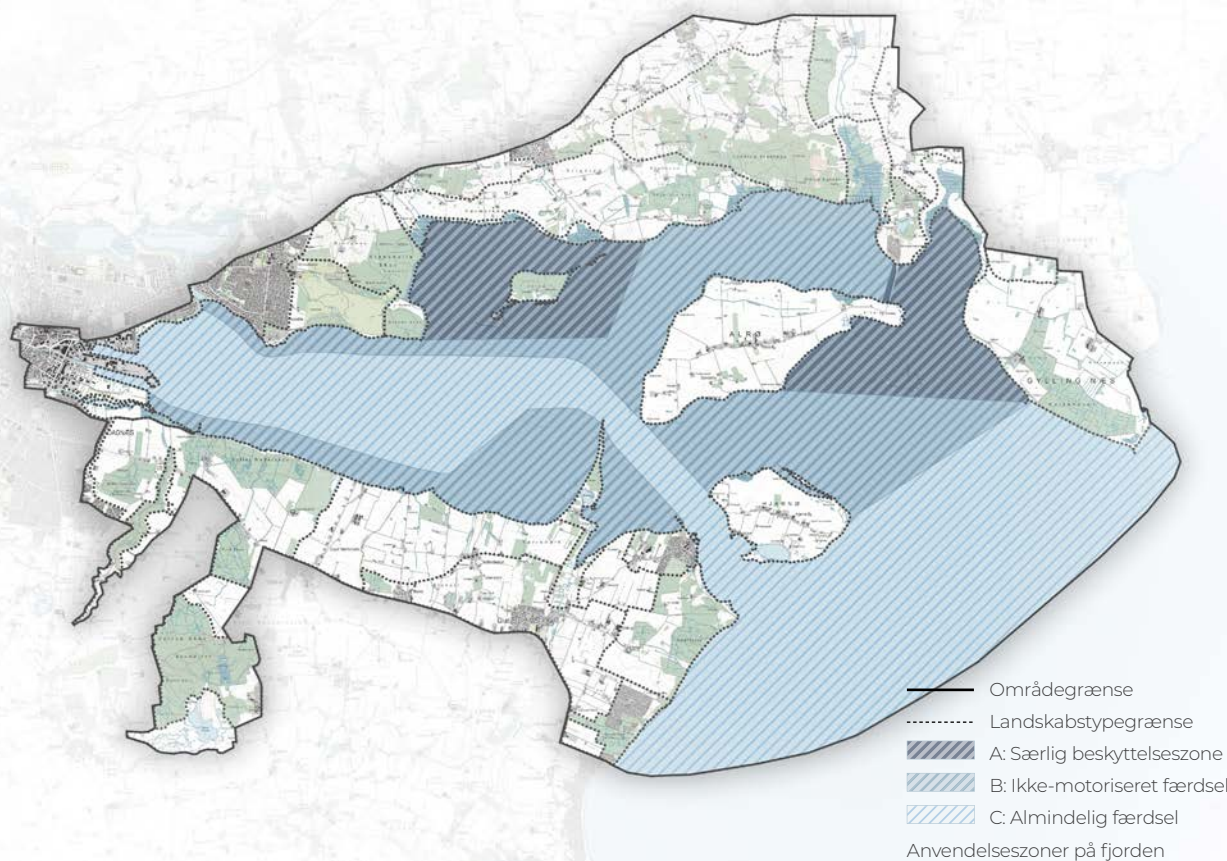
Anvendelse: Zonen anvendes i områder, som kan rumme en bred vifte af faciliteter, som formidler naturen og kulturelle værdier samt understøtter det generelle friluftsliv i zonen. Her er der mulighed for at etablere primitive og naturnære overnatningsfaciliteter. Faciliteter skal tilpasses områdets karakter og udtryk, og påvirkningen af økosystemer skal begrænses mest muligt.

Adgang: Der kan skabes direkte adgang med biler og andre køretøjer, og besøgende kan generelt færdes frit i hele området under hensyntagen til gældende regler.

5. Centerzone

Anvendelse: Zonen anvendes på lokationer, hvor der ønskes en koncentration af besøgstjenester og servicefaciliteter, herunder også administrative funktioner. Der kan etableres større faciliteter, der understøtter disse funktioner. Faciliteter skal indpasses i områdets karakter og udtryk, men må i denne zone gerne have karakter af landmark eller reason-to-go attraktion.

Adgang: Der er fri adgang til zonen og god mulighed for parkering. Zonen kan med fordel have karakter af gateway eller ankomstportal til naturområdet, ligesom der er mulighed for mere kommercielle attraktioner eller overnatningsformer.

A: Særlig beskyttelseszone

Anvendelse: Zonen anvendes i områder, som kræver særlig beskyttelse på grund af habitatområder, hvor hensynet til fugle, fisk eller andre organismer kræver særlige restriktioner og færdselsregulering.

Adgang: Færdsel tilladt i henhold til gældende fredninger og bør kun ske uden for yngleperioder og kun med ikke-motoriserede fartøjer som f.eks. kano, joller eller kajakker, som skåner området for u hensigtsmæssige forstyrrelser af dyreliv. Hvis området er for skrøbeligt til at kunne tillade adgang for besøgende, kan der etableres formidlingspunkter fra kysten.

B: Ikke-motoriseret færdsel

Anvendelse: Zonen anvendes i områder, der ønskes fredeligholdt under minimal påvirkning af støjende fartøjer med høj hastighed af hensyn til eksempelvis et nærtliggende reservat eller med henblik på at prioritere stille aktiviteter på vand så som kajak, lystfiskeri, SUP og dermed bevare de stille kvaliteter i vige, bugter mv.

Adgang: Adgangen til vandet sker via anløbsfaciliteter, der ikke påvirker områdets karakter og økosystemer. Færdsel med motorsejlbåde bør begrænses mest muligt.

C: Almindelig færdsel

Anvendelse: Zonen anvendes i områder, der kan rumme en bred vifte af aktiviteter på vand og ikke kræver særlige hensyn til omgivelser, dyreliv og økosystemer. Adgangsgivende faciliteter kan have et større omfang, men bør altid tilpasses områdets karakter og udtryk mest muligt.

Adgang: Almindelige regler for færdsel på vand gælder, herunder færgefart, lystsejls mv.

UDVIKLINGSPRINCIPPER

Strategien for at indfri vision og målsætninger baserer sig på fem udviklingsprincipper, der skal sikre en balance mellem hensynet til natur og landskab med muligheden for aktive outdoor-oplevelser på egnede steder. De fem udviklingsprincipper er nærmere beskrevet i håndbogen "Længe leve landskabet" og er her tilpasset konteksten ved Horsens Fjord.

Hovedgrebet i den strategisk-fysiske udviklingsplan er at styrke kerneproduktet omkring fjorden ved både at fremhæve det unikke og styrke de forbindelser, der binder fjorden sammen.

Det sker ved at styrke den grønne og blå rekreative infrastruktur på en måde, der giver mulighed for at kombinere aktivitetsformer og opleve fjorden i loops og etaper. På den måde bliver der mulighed for at skabe gode outdoor-produkter

med høj intensitet og kortere varighed end det klassiske friluftsliv.

Fjordens særlige kvaliteter og oplevelser fremhæves både i form af ny oplevelsesrig infrastruktur og med stedsspecifikke oplevelsesfaciliteter. Dette kommer også til udtryk i nye naturnære overnatningsfaciliteter af både primitiv og kommerciel karakter.

Et code of conduct program skal fremme den ønskede adfærd hos besøgende.

Gateways, ankomst- og anløbspunkter

Markante gateways leder brugerne ud til oplevelser i naturen og på vandet

Fjorden bindes sammen med ankomst- og anløbspunkter, der styrker den grønne og blå rekreative infrastruktur

Bæredygtig mobilitet og oplevelsesrig infrastruktur

Et rekreativt netværk giver mulighed for at opleve fjorden i loops og etaper, hvor forskellige aktive transportformer kan kombineres

Anløbspunkter giver mulighed for en kommerciel bådroute, der understøtter loops og dagsture

Stedsspecifikke oplevelser og faciliteter

Kvaliteten af støttefaciliteter til outdooraktiviteter langs Vandre- og cykelruten Horsens Fjord løftes

Stedsspecifikke oplevelser styrkes med nye faciliteter, der iscenesætter og tilgængeliggør kvaliteterne

Overnatningskapacitet

Naturnær overnatningskapacitet styrkes på placeringer i tilknytning til Vandre- og cykelruten Horsens Fjord og andre kystnære placeringer

Code of conduct og partnerskaber

Et adfærdskodeks anviser, hvordan området bedst opleves under hensyntagen til natur og dyreliv, og hvordan man som gæst færdes på hhv. offentlige og private regler

Horsens Fjord

Udkig til fjorden fra Husodde.

Foto: Destination Kystlandet, Melissa Villumsen

PLANLÆGNING

De følgende kapitler gennemgår, hvordan der planlægges for udviklingsplanens indsatser på et overordnet niveau og konkret i de fire landskabsområder.

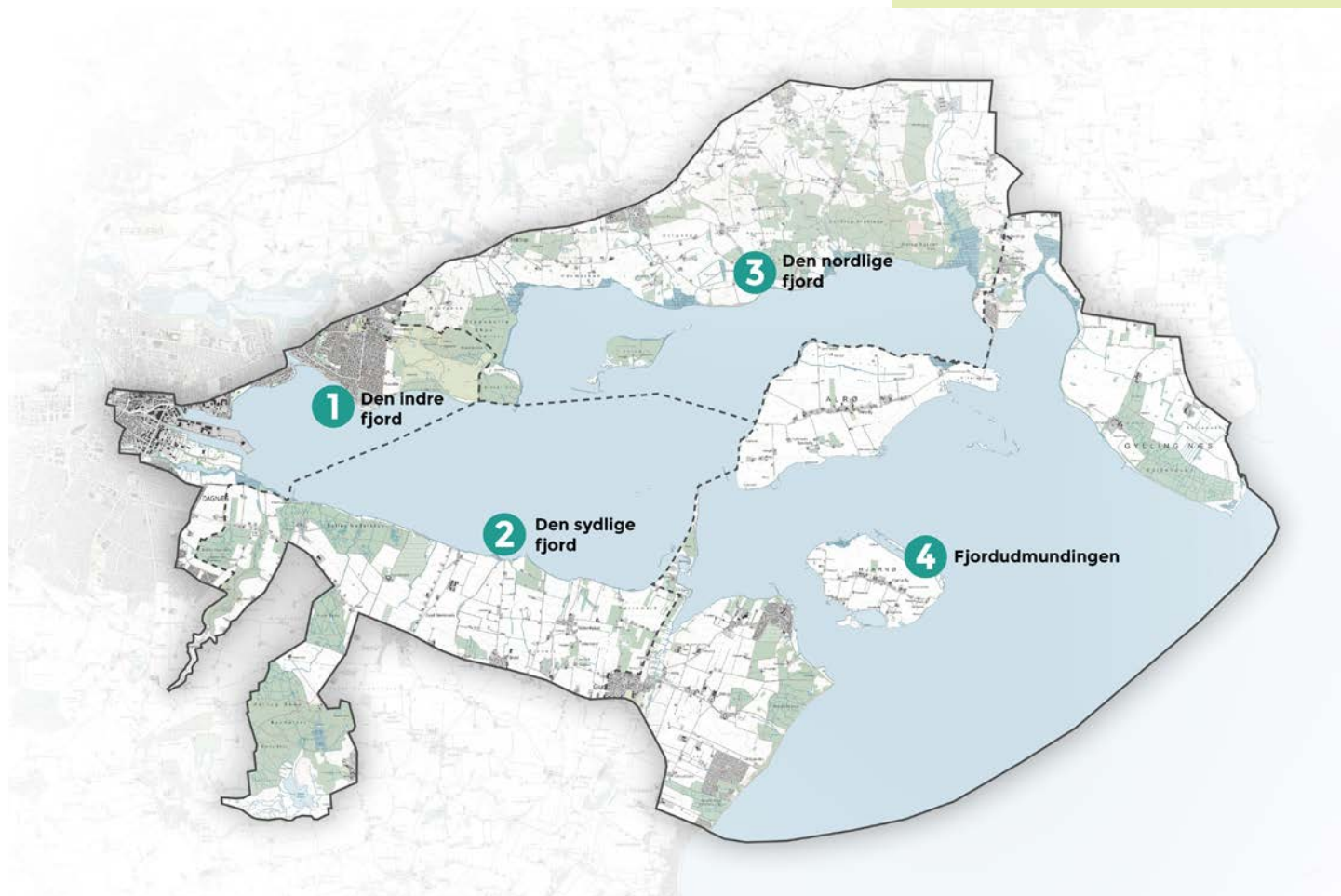

FIRE LANDSKABS- OMRÅDER

Udviklingsplanen tager afsæt i landskabet ved Horsens Fjord. Det er varieret terræn med en række forskellige kvaliteter. Fjorden bindes sammen af visuelle relationer på tværs af vandfladen og øerne. Projektområdet er inddelt i fire landskabsområder, som er forskellige i karakter. Dermed er der også stor forskel på, hvilke aktiviteter de indbyder til samt hvilke potentialer, de har i forhold til en fremtidig udvikling.

Hvert landskabsområde har en overordnet, samlende fortælling, der kan bruges som afsæt for at styrke oplevelsesværdierne og udnytte landskabets potentiale som styrket destination for outdoorturisme.

Områderne indeholder fredninger og landskab, der er beskyttet af forskellige lovgivningsmæssige rammer. Derfor er der i udviklingsplanen en særlig opmærksomhed på, at nye fysiske tiltag planlægges på steder, der kan bære en udvikling, og at de indpasses i landskabets karakter og skala.

LANDSKABSOMRÅDE 1: DEN INDRE FJORD

Området omfatter landskabet omkring den indre Horsens Fjord, som i høj grad er præget af Horsens Havn, der udgør en stor del af kystlandskabet, samt byprægede, bynære landskaber.

I landskabsområde 1 er det især den bynære natur ved Langelinje og Husodde, der trækker mange lokale brugere til bl.a. strand, havnemiljø og lokale vandsportsklubber. Ved Husodde ligger Stensballegård Golfklub og Horsens City Camping som nogle af de større aktører inden for outdoorerhvervet.

Syd for havnen er der populære naturstier ud i den bynære natur ved Boller i landskabsområde 2, og der er påbegyndt en udvikling af et tidligere deponi med henblik på at skabe et rekreativt biodiversitetslandskab.

LANDSKABSOMRÅDE 2: DEN SYDLIGE FJORD

Landskabsområde 2 omfatter hovedgårdlandskabet syd for fjorden, der især er kendetegnet ved Boller-skovene samt den mere kuperede Bjerre Skov i den sydlige del af området. Den østlige del af området er præget af et stort husmandslandskab i et fladt skrånende terræn med vide udsigter over fjorden.

I Boller-skovene og Klokkedal findes gode stisystemer, der giver mulighed for at opleve områderne til fods og på cykel under hensyntagen til naturværdierne. I Bjerre Skov er der desuden et veludbygget MTB-trail.

Størstedelen af landskabet er vurderet særlig karakteristisk, og der skal derfor være en særlig opmærksomhed på, at nye tiltag ikke forringer kvaliteterne, men indpasses med hensyn til karakter og skala.

LANDSKABSOMRÅDE 3: DEN NORDLIGE FJORD

Landskabsområde 3 omfatter det storbakkede terræn med skove og strandenge nord for fjorden. I området ligger også Vorsø som er beskyttet fuglereservat uden adgang for besøgende.

Området har en rustik karakter og er velegnet til outdooraktiviteter som vandring og cykling. I området er der også store private arealer, som kræver et særligt fokus i planlægningen.

En stor del af området er fredet med henblik på at bevare udsigterne fra det storbakkede landskab. Størstedelen af landskabet i området er vurderet særlig karakteristisk, og planen lægger derfor op til nænsomme greb og rolige aktiviteter i området.

LANDSKABSOMRÅDE 4: FJORDMUNDINGEN

Landskabsområde 4 udgør fjordmundingen med Gyllingnæs, Snaptun og Borre Knob samt øerne Alrø og Hjarnø. Der er alle steder tydelige visuelle relationer på tværs af kysterne og de mellemliggende øer. Alrø er forbundet til fastlandet med en dæmning, mens Hjarnø har færgeforbindelse til/fra Snaptun.

Det er især fortællingen om øerne i fjorden, der er bærende for oplevelsen af landskabet. Dette kommer blandt andet til udtryk i form af historiske sagn og fortidsminder, men også som det at være på eller rejse til en ø, komme på ø-hop mv.

Vandet omkring øerne og Borre Knob er særlig velegnet til vandaktiviteter som kajak, surf, sejlads, dykning og lystfiskeri.

STRATEGISK PLANLÆGNING

I dette kapitel beskrives det, hvordan de fem udviklingsprincipper bringes i anvendelse og til sammen udgør et strategisk hovedgreb for den fysiske planlægning for Horsens Fjord.

PRINCIP #1: GATEWAYS, ANKOMST- OG ANLØBSPUNKTER

TRE GATEWAYS BINDER DEN GRØNNE OG BLÅ REKREATIVE INFRASTRUKTUR SAMMEN

Visionen for udvikling af natur- og outdoorturismen omkring Horsens Fjord relaterer sig især til at løfte den rekreative infrastruktur og derved skabe grobund for kommerciel turismeudvikling og private investeringer i nye, naturnære attraktioner.

Udviklingen skal bygges op omkring Vandre- og cykelruten Horsens Fjord, som åbnede april 2023. Ruten er ny og bygger på frivillige aftaler med lodsejere. Ved at understøtte ruten med gateways, ankomstpunkter og anløbspunkter på strategisk udvalgte steder opnås flere fordele for både gæster, aktører og lodsejere.

HUSODDE, ALRØ OG SNAPTUN

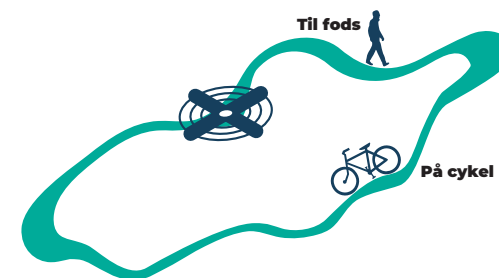
Den strategisk-fysiske udviklingsplan peger på tre gateways, der placeres på offentlige arealer ved henholdsvis Husodde, Alrø og Snaptun, hvor der allerede er en koncentration af aktiviteter og/eller faciliteter.

De tre gateways er placeret på steder, hvor den grønne og blå rekreative infrastruktur er sammenfaldende med henblik på at skabe størst mulig synergi mellem aktivitetsformer og udnytte forbindelserne bedst muligt.

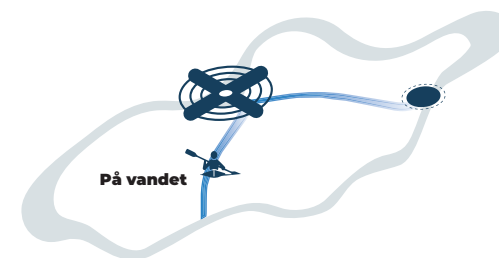
ANKOMST- OG ANLØBSPUNKTER

De tre gateways understøtter til sammen aktiviteter omkring hele fjorden og skaber forbindelse til Det Østjyske Øhav. De suppleres med en række mindre ankomstpunkter og anløbspunkter omkring fjorden, som skal sikre både adgang og støttefaciliteter hele vejen rundt.

Ankomstpunkter relaterer sig til den grønne rekreative infrastruktur, og anløbspunkterne til den blå rekreative infrastruktur. Tanken er, at den blå og grønne infrastruktur skal supplere hinanden og derved gøre det muligt at opleve fjorden i loops eller etaper med en kombination af vandring, cykling og sejlads som et oplagt fundament for nye outdoor-produkter.

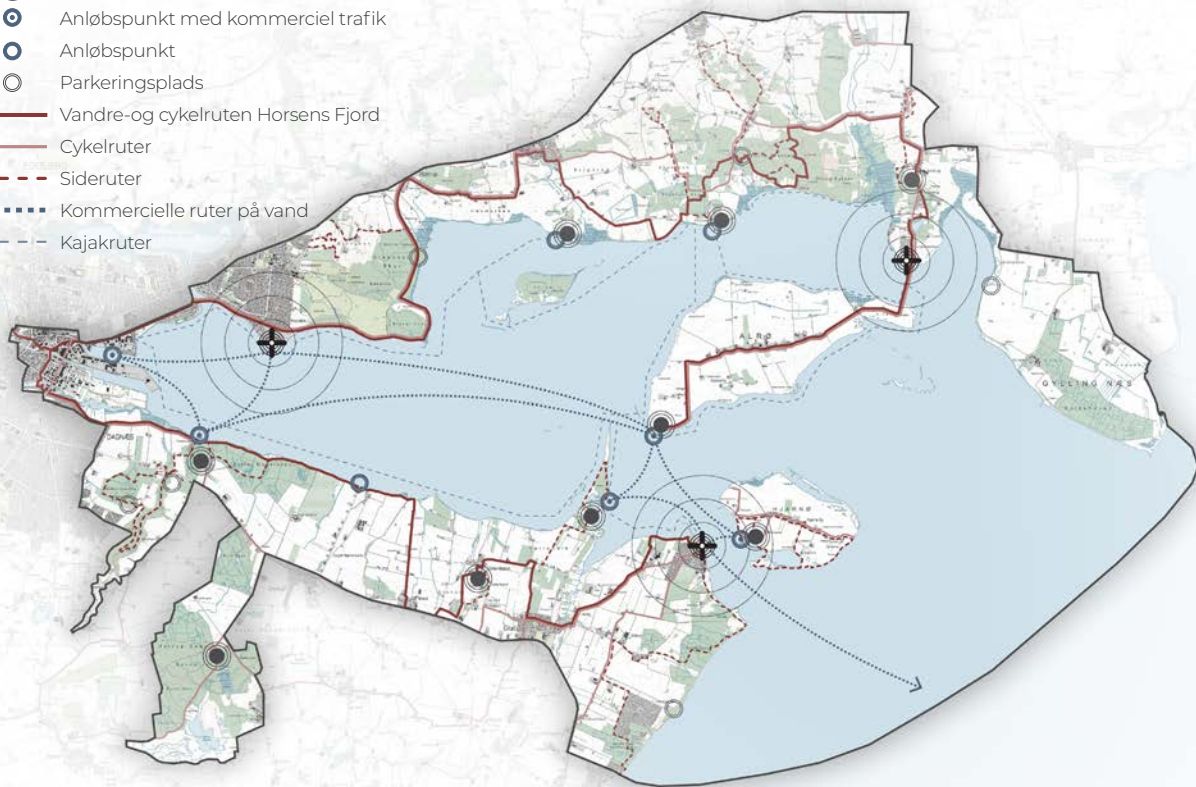
Den grønne rekreative infrastruktur er alle de faciliteter og ruteforløb, der ligger på land omkring fjorden

Den blå rekreative infrastruktur er alle de faciliteter og ruteforløb, der ligger på og giver adgang til vandet

Gateways, ankomstpunkter og anløbspunkter vil til sammen skabe et solidt fundament for natur- og outdoor-turisme med afsæt i Vandre-og cykelruten Horsens Fjord, som giver mulighed for nye oplevelser, skåner landskabet for trængsel og understøtter god adfærd i naturen på både private og offentlige arealer.

- Gateway
- Ankomstpunkt
- Anløbspunkt med kommerciel trafik
- Anløbspunkt
- Parkeringsplads
- Vandre-og cykelruten Horsens Fjord
- Cykelruter
- Sideruter
- Kommercielle ruter på vand
- Kajakruter

Forslag til gateways, ankomstpunkter og anløbspunkter i projektområdet

Gateways er større indgang til natur- og outdoorområder

Ved en gateway er der bl.a. servicefaciliteter, parkeringsmuligheder og information om området. Ved at placere gateways strategisk i et område er det muligt at fordele de besøgende ud i naturen fra egnede lokationer.

- Ankomst ved gateways skaber **god tilgængelighed** til den rekreative infrastruktur og sikrer, at ankomster i bil eller bus *koncentreres på egnede steder*, hvorfra brugerne bevæger sig videre til fods, på cykel eller til vands og kan opleve landskabet uforstyrret af biler.
- Gateways kan rumme en koncentration af **servicefaciliteter**, der imødekommer gæsternes behov for parkering, toiletter, vand og affaldshåndtering.
- Gateways giver mulighed for at **formidle kommercielle services** så som guidede ture, cykeludlejning, forplejning og bagageopbevaring og andre kommercielle aktiviteter
- Gateways giver mulighed for at formidle områdets oplevelsesmuligheder og principper for **code of conduct**, som understøtter den ønskede adfærd i området.
- Gateways kan rumme **foreningsfaciliteter**, der støtter op om det lokale friluftsliv og giver mulighed for **alternative driftsmodeller i samspil med kommercielle aktører**, der kommer både lokale og turister til gode.
- Ankomstpunkter og anløbspunkter sikrer **tilgængelighed og støttefaciliteter** omkring hele fjorden.
- Kombinationen af gateways, ankomstpunkter og anløbspunkter giver mulighed for at **opleve fjorden i loops eller etaper** og danner grundlag for nye kommercielle produkter

GATEWAY HUSODDE

Gateway Husodde ligger på kanten af Horsens by og skal understøtte natur- og outdooraktiviteter for både lokale og turister.

Den bynære placering gør også Gateway Husodde oplagt som omdrejningspunkt for udendørs events og spiller på den måde sammen med Horsens bys image som kulturby.

GATEWAY SNAPTUN

Gateway Snaptun placeres på Snaptun Havn og skal både skabe forbindelse til Det Østjyske Øhav samt facilitere oplevelser omkring Snaptun på vand såvel som på land.

Der er potentiale for at løfte havnens rolle som knudepunkt med tydelige forbindelser ud i landskabet og Det Østjyske Øhav samt ved at prioritere rekreative faciliteter på havnen og regulere færdslen bedre.

GATEWAY ALRØ

Gateway Alrø placeres nord for dæmningen og skal understøtte ikke-motoriserede vandaktiviteter med udgangspunkt i Sondrup Bugt og styrke oplevelsen af Alrø til fods eller på cykel.

I et langsigtet perspektiv er der potentiale for at udvikle en landskabelig attraktion, hvor omdrejningspunktet er et gennembrud af dæmningen, som skaber vandgennemstrømning og dermed bidrager til et forbedret vandmiljø. Samtidig giver det mulighed for, at kajaker kan sejle rundt om Alrø.

ANKOMSTPUNKTER

Som supplement til de tre gateways etableres eller styrkes ankomstpunkter på 9 lokationer omkring fjorden. Ankomstpunkterne er placeret på steder, hvor de understøtter Vandre-og cykelruten Horsens Fjord og ligger i tilknytning til natur- og outdoor-oplevelser. De er så vidt muligt placeret på arealer, hvor der allerede er en parkeringsplads, der kan opgraderes til ankomstpunkt med en bredere vifte af faciliteter.

1) Alrø Sydspids

Her er der færgeforbindelse til Hjarnø og derfra videre til Snaptun. Punktet har en vigtig rolle i forhold til at binde fjorden sammen på tværs af vandet.

2) Amstrup Ege

Eksisterende p-plads, der understøtter Vandre-og cykelruten Horsens Fjord, Cykelruten Kulturringen og tilstødende vandreruter mod Uldrup Bakker og Sondrup Plantage.

3) Sondrup Strand

Et knudepunkt for det lokale foreningsliv med særligt fokus på adgangen til stille aktiviteter på og ved vandet.

4) Brigsted

Naturstyrelsens areal hvorfra der er guidede ture til Vorsø. Punktet styrkes med faciliteter, der gør det muligt at opleve fuglene fra kysten.

5) Boller Skov

Naturstyrelsens areal, hvorfra der er vandreruter i Boller Nederskov og forbindelse til Klokkedal.

6) Bjerre Skov

Naturstyrelsens areal, hvor bl.a. lokale mountainbike-klubber mødes pga. tilknytningen til MTB-ruten på modsatte side af vejen. Der er potentiale for at opgradere faciliteterne med henblik på at facilitere trail-aktiviteter af forskellig slags.

7) Bisholt Mose

Et potentielt ankomstpunkt, hvor en privat aktør har taget initiativ til at etablere ankomst- og formidlingsfaciliteter.

8) Borre Knob

Eksisterende p-plads med mulighed for at gå rundt om Borre Knob, ligesom der er forbindelse til Vandre-og cykelruten Horsens Fjord.

9) Hjarnø Havn

Havnen har en central funktion i forhold til at byde gæster velkommen til Hjarnø og formidle øens oplevelser samt code of conduct. Fra havnen er der vandrerute på den sydlige del af Hjarnø med forbindelse til Kalvestenene.

YDERLIGERE PARKERINGSPLADSER

I området omkring Horsens Fjord findes desuden en række mindre parkeringspladser, som fortsat vil være vigtige for at opretholde en tilstrækkelig kapacitet og sikre tilgængelighed til alle fjordens oplevelser.

Banestien Horsens-Odder

Foto: Destination Kystlandet, Jesper Rais

Bro ved Husodde, Foto: DKNT

Referencefoto: Cold Hawaii Inland, NORRØN arkitekter

ANLØBSPUNKTER

Horsens Fjord skal bindes sammen af en rekreativ infrastruktur på vand og på land. Det vil sige, at der foruden gateways og ankomstpunkter på land, etableres et antal anløbspunkter, hvorfra fladbundede kommercielle både samt kanoer og kajaker kan krydse fjorden eller finde et pausested.

Anløbspunkterne har flere formål:

- At gøre det muligt at krydse fjorden som en del af en etape eller et loop på Vandre- og cykelruten Horsens Fjord
- At gøre fjorden tilgængelig for det maritime friluftsliv
- At skabe grobund for udvikling af kommercielle services på fjorden

Anløbspunkterne placeres i tilknytning til eksisterende kajakrute, foreningsfaciliteter eller i tilknytning til gateways. De har forskellige mulige funktioner afhængig af vanddybde og hensyn til fuglereservater:

Anløbspunkterne inddeles i fire kategorier afhængig af vanddybde og hensyn til fuglereservater:

- a) Isætning og anløb. Stor vanddybde.
- b) Isætning og anløb. Lav vanddybde.
- c) Forbeholdt ikke-motoriseret sejlads. Lav vanddybde.
- d) Pausested + hop on/hop off.

1) Horsens Marina (a)

Både roklub og kommercielle aktører holder til på Horsens Marina, hvilket gør havnen oplagt som udgangspunkt for kommercielle og ikke-kommercielle både, ligesom vanddybden tilgodeser alle bådtyper.

2) Gateway Husodde (b)

Den lave vanddybde gør punktet egnet til det maritime friluftsliv samt kommercielle fladbundede både.

3) Boller Mole / Fingerhav (d)

Punktet er egnet som pausested eller hop on/hop off. Punktet anbefales ikke til isætning af kajaker mv., grundet lang afstand fra parkeringsplads til vandet.

4) Alrø Sydspids (a)

Punktet placeres på havnen, hvorfra der få uger om året er cykelfærge til Hjarnø. Punktet er oplagt for både kommercielle og ikke-kommercielle både.

5) Hjarnø Havn (a)

På Hjarnø Havn er der både færgehavn, lystbådehavn og anløb til kano/kajak, hvilket gør punktet oplagt for både kommercielle og ikke-kommercielle både.

6) Gateway Snaptun (a)

Snaptun Havn tilgodeser alle bådtyper, kommercielle så vel som ikke-kommercielle. Havnen er hjemsted for lokale sejl- og kajakklubber, og der er færgefart til Hjarnø og Endelave.

7) Borre Knob (b)

Den lave vanddybde gør punktet egnet til det maritime friluftsliv samt kommercielle fladbundede både

8) Brigsted (c)

Punktet egner sig primært til ikke-motoriseret sejlads grundet fuglebeskyttelse.

9) Sondrup Strand (c)

Punktet egner sig primært til ikke-motoriseret sejlads grundet fuglebeskyttelse. Sondrup Strand er desuden hjemsted for flere lokale klubber.

10) Gateway Alrø (c)

Anløbspunktet placeres på kommunalt areal. Grundet lav vanddybde og fuglebeskyttelse er punktet ikke egnet til motoriseret sejlads.

Kajakker på Horsens Fjord. Det lave vand er ideelt for bl.a. kajak, SUP og helårsbadning. Foto: Destination Kystlandet, Gitte Vinum

PRINCIP #2: BÆREDYGTIG MOBILITET OG OPLEVELSESRIK INFRASTRUK- TUR

En væsentlig del af en bæredygtig turismeudvikling handler om, at den rekreative infrastruktur skal understøtte aktive transportformer, og at der sikres tilgængelighed for brugere med særlige behov. En væsentlig udfordring ved Horsens Fjord er, at det er svært at krydse fjorden. Udviklingsplanen lægger derfor op til, at krydsningsmuligheder bliver en større del af oplevelsen ved fjorden – både for det maritime friluftsliv og på kommerciel vis.

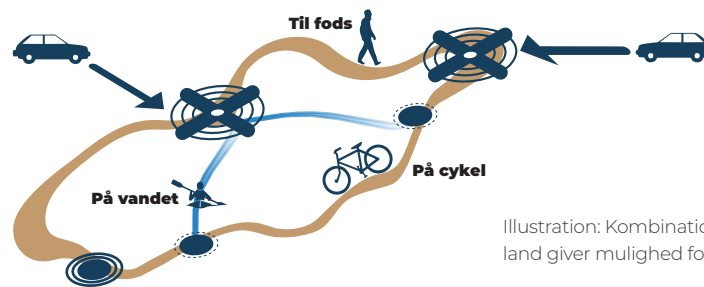

Illustration: Kombinationen af ruter på vand og på land giver mulighed for oplevelser i loops og etaper

OPLEVELSER I LOOPS OG ETAPER

Horsens Fjord skal kunne opleves både på land og til vands. Derfor skal den blå og grønne rekreative infrastruktur kunne kombineres, så fjorden kan opleves i loops eller etaper knyttet til Vandre-og cykelruten Horsens Fjord. Dette er også med til at gøre vandreruten mere tilgængelig for en bredere målgruppe, da man kan vælge et loop, som kan gennemføres på en halv dag, en dag eller to dage osv. Dermed lægges kimen til udviklingen af et stærkt outdoor-produkt.

OPLEVELSESRIK INFRASTRUKTUR

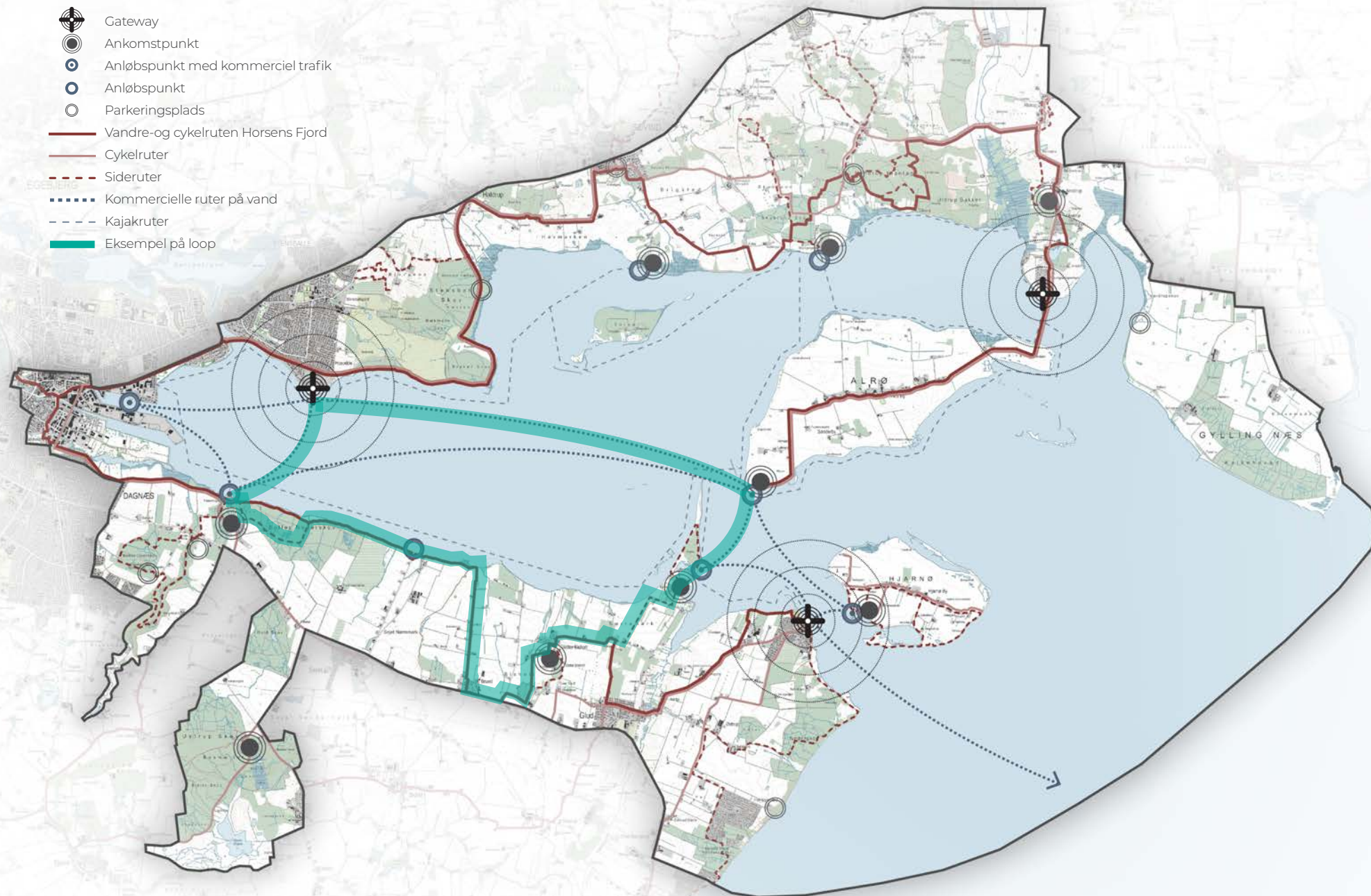
Infrastrukturen kan også i sig selv være en oplevelse. Den blå infrastruktur giver mulighed for, at der kan udvikles en kommerciel vandroute med forbindelser eller hop on/hop off ved de anløbspunkter, der egner sig hertil. Der kan også være tale om fjordsejlads, hvor bådene giver besøgende mulighed for at opleve eksempelvis skarvkolonien på Vorsø eller Kalvestenene på Hjarnø fra vandsiden og dermed mindsker besøgstykket på sårbare steder. På den måde bliver transporten en del af oplevelsen.

Andre eksempler på oplevelsesrig infrastruktur kan være cykelbroer, boardwalks og hængebroer.

VANDRE-OG CYKELRUTEN HORSENS FJORD

Vandre-og cykelruten Horsens Fjord er netop indviet med et ruteforløb, som i varierende grad indeholder kvalitetsfyldte oplevelser og infrastruktur.

Udviklingsplanen peger derfor på, hvordan de stedbundne kvaliteter kan iscenesættes med nye faciliteter, formidling, wayfinding etc. med henblik på at styrke oplevelsen af vandreruten.

Eksempel på et oplevesloop, hvor grøn og blå rekreativ infrastruktur kombineres

PRINCIP #3: STEDSSPECIFIKKE OPLEVEL- SER OG FACILITETER

Vandre-og cykelruten Horsens Fjord er helt ny og fremstår på nuværende tidspunkt som et skiltet forløb uden særlige kendetegn og med begrænsede faciliteter. For at skabe grobund for udvikling af kommerciel outdoorturisme, er der behov for en stærk rekreativ infrastruktur.

Med afsæt i den skiltede rute skal der derfor planlægges for et kvalitetsløft, så forløbet udgør en attraktiv rute for både vandre- og cykelturister med relevante støttefaciliteter og en oplevelsesrig infrastruktur.

STØTTEFACILITETER

Ved gateways, ankomstpunkter og anløbspunkter etableres faciliteter, som understøtter oplevelser i området. Boksen til højre viser de faciliteter, som bør være til stede for at opretholde et ensartet kvalitetsniveau.

OPLEVELSESFACILITETER

Oplevelsesfaciliteter omkring Horsens Fjord kan sætte fokus på landskabets kvaliteter og bidrage til at højne attraktionskraften.

Oplevelsesfaciliteter kan være primitive, ikke-kommercielle faciliteter såsom fugletårne, formidlingsfaciliteter,

udsigtsbænke eller de mere adrenalin-fremkaldende kommercielle faciliteter som svævebaner, klatrebaner eller under søiske tunneller, som i sig selv kan være reason-to-go.

Oplevelsesfaciliteter skal altid tage udgangspunkt i det stedsspecifikke og landskabets karakter, men kan også relatere sig til indsatser, der fremmer naturen i et område, eksempelvis ved at skabe mere liv i fjorden med et kunstigt stenrev, genoprette vådområder, eller arbejde med arkitekturen omkring en bro eller dæmning.

Eksempel: Ved Amstrup Ege er der et nyligt etableret ankomstpunkt med faciliteter som information, borde/bænke, affaldshåndtering mv.

Anbefalede faciliteter ved gateways, ankomstpunkter og anløbspunkter:

	GATEWAYS	ANKOMSTPUNKTER	ANLØBSPUNKTER
BASIS	 Toilet Affaldshåndtering Vandpost Borde/bænke Infotavle Parkering Anløb Faciliteter til vask af grej Forplejning Strøm	 Toilet Affaldshåndtering Vandpost Borde/bænke Infotavle Parkering Anløb Faciliteter til vask af grej Forplejning Strøm	 Toilet Affaldshåndtering Vandpost Borde/bænke Infotavle Parkering (Nær eller fjern) Anløb Faciliteter til vask af grej Forplejning Strøm
UDVIDET	 Madpakkehus/grillplads Shelter Omklædning Grejbank Bikestation	 Madpakkehus/grillplads Shelter Forplejning Grejbank Strøm Bikestation	 Madpakkehus/grillplads Shelter Omklædning/bad Forplejning Grejbank Strøm

WAYFINDING

Omkring fjorden skal der arbejdes med stedsidentitet og markører, som samler og iscenesætter fortællingen om fjordens natur, geologi og historie.

STEDSIDENTITET

For at styrke områdets samlede identitet, skal et wayfinding koncept tage udgangspunkt i områdets egenart.

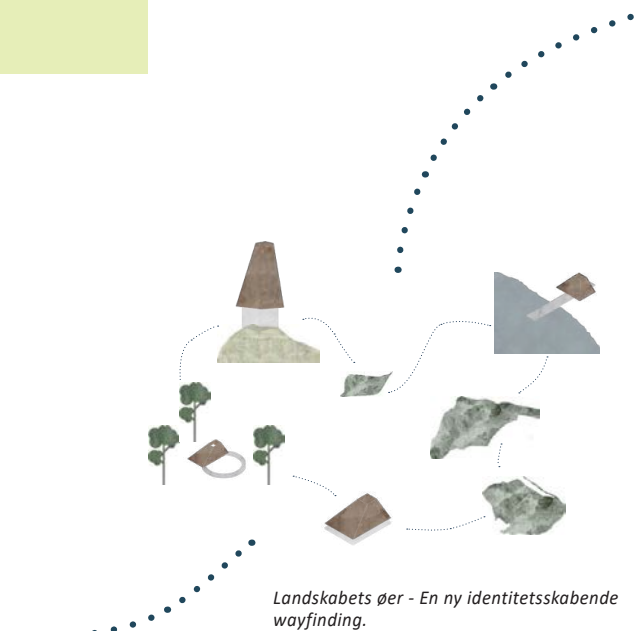
Oplægget til et wayfindingskoncept for Horsens Fjord er inspireret af øerne, der er unikke for fjorden. Gennem ikoniske og genkendelige støttepunkter langs Vandre-og cykelruten Horsens Fjord vil fjordens identitet og fortællinger blive fremhævet.

Inspirationsoplæg: Landskabets øer

De følgende sider er uddrag fra et oplæg til et koncept for stedsspecifik wayfinding ved Horsens Fjord. Oplægget af udarbejdet af NORRØN arkitekter.

Fjorden med øerne - et nyt kort.

Landskabets øer - En ny identitetsskabende wayfinding.

Eksempel på et nyt klart og genkendeligt logo, der henviser til fjorden og øerne og en ny wayfinding med landskabets øer.

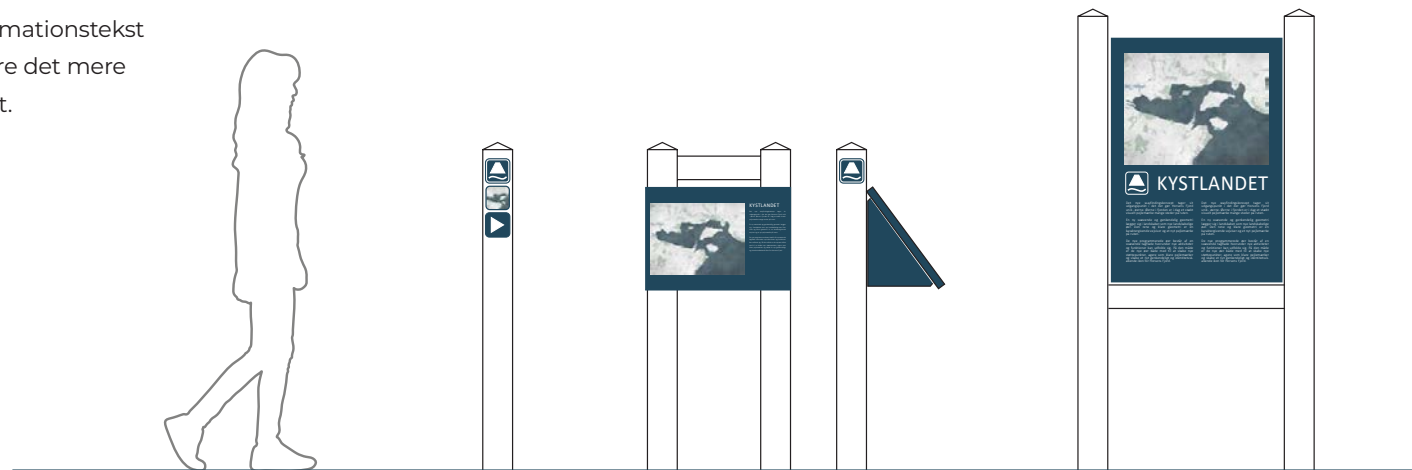
Version af logo, der nedtoner øerne i landskabet og samtidigt viser bevægelsen.

MINIMARKØR OG SKILTNING.

Illustration af, hvordan den visuelle identitet kan anvendes ved almindelig skiltning i landskabet. Der foreslås en minimarkør, der vil optræde langs ruten, og er med til at vise den besøgende vej; her med logo, et lille kort med en placerings-prik og en dirigerende pil.

Et mellemstort skilt tillader et større kort med mere information, men som stadig er under øjenhøjden, og derfor optræder rimelig diskret.

Et stort skilt vil tilbyde en udførlig informationstekst med en større skriftstørrelse, der vil gøre det mere læsbart. Skiltet vil stå frem i landskabet. Den dybe blå farve henviser til rutens omdrejningspunkt - vandet.

LANDSKABSØER I FEM TYPOLOGIER

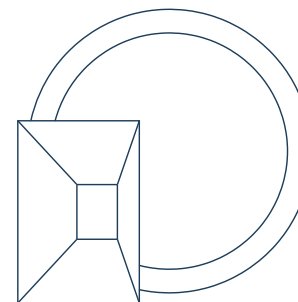
Støttepunkterne kan have forskellig karakter og understøtte forskellige behov.

I inspirationsoplægget er der forslag til fem nye typologier:

- 1) Infopunkt
- 2) Pausepunkt
- 3) Anløbspunkt
- 4) Udsigtspunkt
- 5) Overnatning

De fem typologier skal være fleksible og skalerbare, så faciliteterne kan imødekomme forskellige aktiviteter og behov. De skal ligeledes kunne tilpasses eksisterende faciliteter.

Alle punkter er også tænkt som formidlingspunkter i større eller mindre grad. Ikonerne illustrerer fem tænkte eksempler.

INFOPUNKT

Infopunktet eller "stelen" er tænkt som den mest simple udgave af de nye landskabsøer. Stelen fungerer som simple pejlemærker i landskabet og kan påmonteres skilte med information om stedet eller pile, der kan udpege en retning.

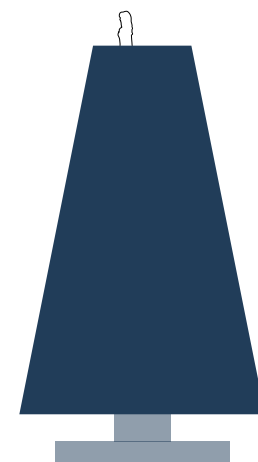
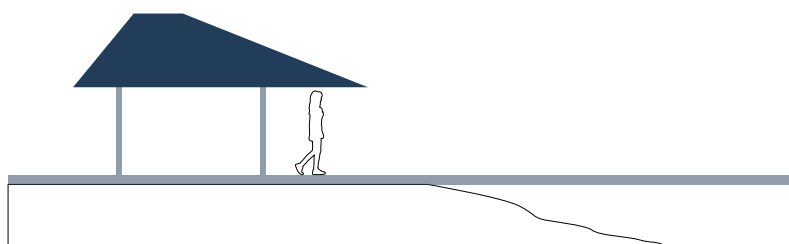
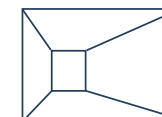
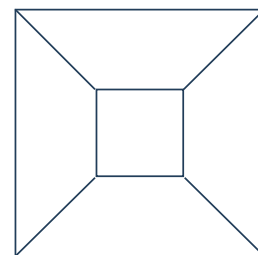
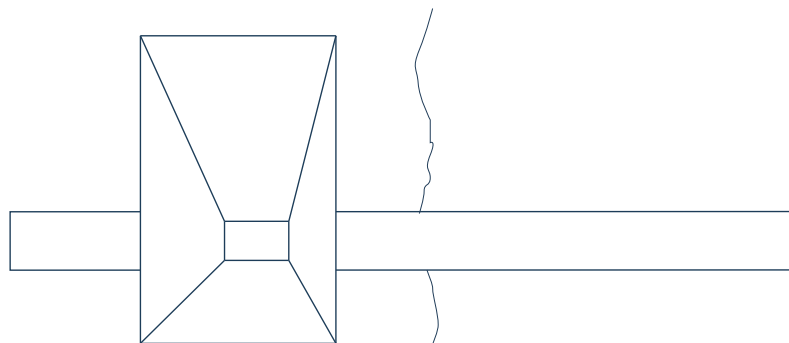
PAUSEPUNKT

Pausepunkterne skal give mulighed for at få ro og tage et hvil langs ruten. En cirkulær bænke giver mulighed for hvil og et svævende tag giver læ og ly. Cirklen er med til at samle og lægger op til fordybelse og nærvær. Her kan der laves bål eller andre aktiviteter.

Eksempel: Pausepunkt Boller Nederskov

Læs mere s. 84

ANLØBSPUNKT

Anløbspunktet er den nye adgang til fjorden - linket mellem land og vand. Dette punkt understøtter især den blå rekreative rute for kajak, men også andre småbåde og badende kan få glæde af dette nye støttepunkt. Taget skaber mulighed for opbevaring af grej og kajak.

Eksempel: Anløbspunkt Borre Knob

Læs mere s. 116

UDSIGTSPUNKT

Udsigtspunktet skal skabe udsyn og overblik. Her kan den besøgende få et smukt kig ud over fjord og skov. På samme tid kan udsigtspunktet fungere som fugletårn.

Eksempel: Udsigtspunkt Brigsted

Læs mere s. 100

OVERNATNING

Det sidste punkt er en mere sluttet form, der fungerer som shelters langs ruten.

PRINCIP #4: OVERNATNINGSKAPACITET

Primitive såvel som kommercielle overnatningsfaciliteter er en af forudsætningerne for, at natur- og outdoorturisterne opholder sig længere tid i området, får en større oplevelse af fjorden og bidrager til den lokale økonomi.

Planen skal skabe grundlag for udvikling af især naturnære overnatningsfaciliteter i tilknytning til Vandre-og cykelruten Horsens Fjord og på andre kystnære placeringer, hvor:

- der er et initiativ fra en kommerciel aktør
- faciliteter kan indpasses i landskabet
- det vurderes muligt at opnå tilladelse eller dispensation fra bindinger (kystnærhedszone, strandbeskyttelse mv).

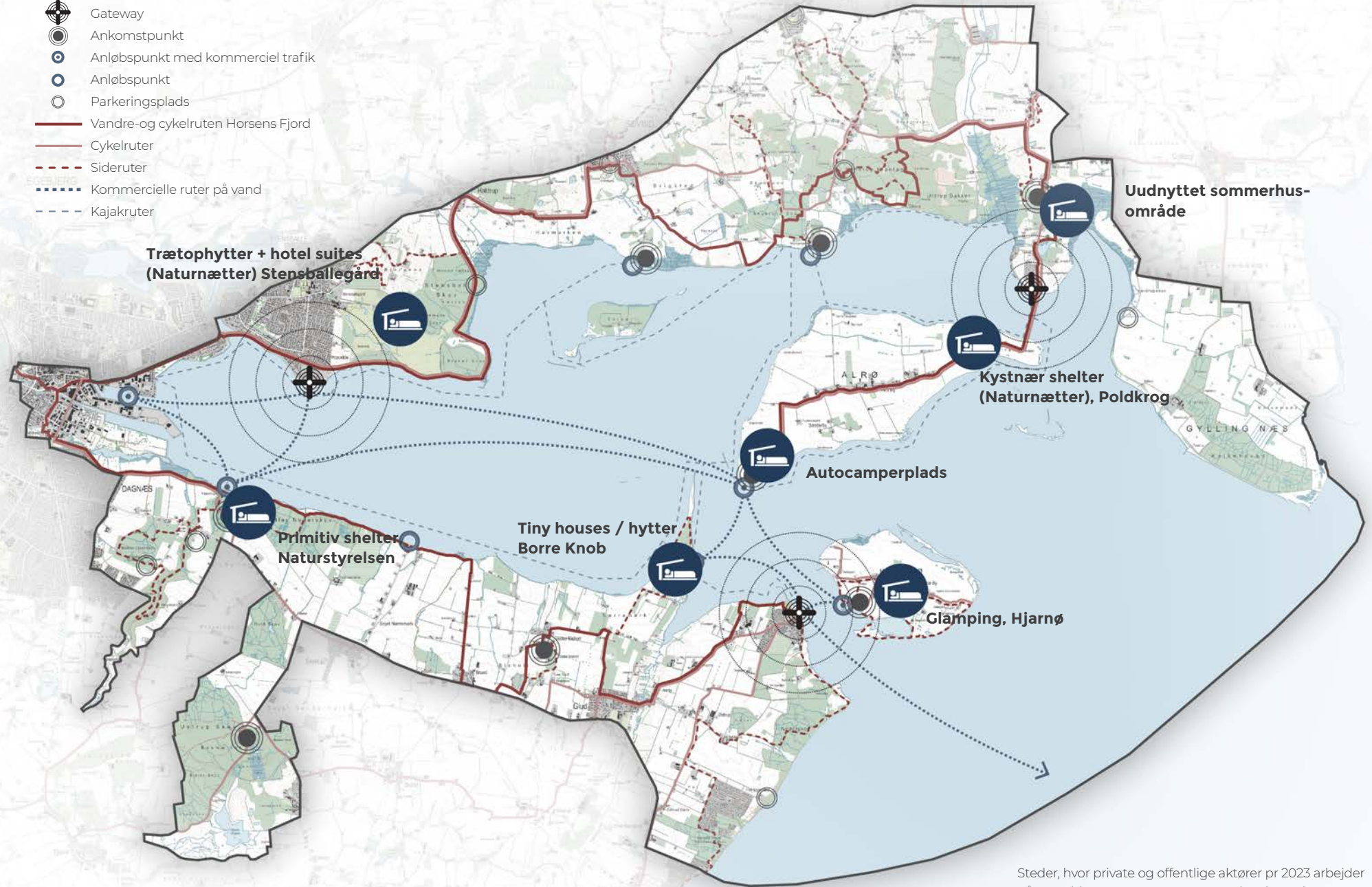
Gennem forløbet med udarbejdelsen af den strategisk-fysiske udviklingsplan har der været dialog med aktører, som er interesserede i at udvikle naturnære overnatningsfaciliteter på de placeringer, der er vist på kortet herunder. Det vurderes, at de viste steder opfylder ovenstående kriterier.

Eksempler på naturnære overnatningsfaciliteter i små enheder er shelters, glamping, tiny houses, natur camps, trætophytter, flydende shelters etc.

Referencfotos med eksempler på naturnære overnatningsfaciliteter.

- Potentiel ny overnatning
- Gateway
- Ankomstpunkt
- Anløbspunkt med kommerciel trafik
- Anløbspunkt
- Parkeringsplads
- Vandre-og cykelruten Horsens Fjord
- Cykelruter
- Sideruter
- Kommercielle ruter på vand
- Kajakruter

Steder, hvor private og offentlige aktører pr 2023 arbejder på at etablere ny naturnær overnatningskapacitet

Fotos: Destination Kystlandet

PRINCIP #5: CODE OF CONDUCT OG PARTNERSKABER

ØNSKET ADFÆRD UNDERSTØTTES AF "CODE OF CONDUCT" OG WAYFINDING

En væsentlig forudsætning for, at Vandre-og cykelruten Horsens Fjord bliver en succes er, at der udvikles et godt program for code of conduct. Code of conduct er et adfærdskodeks, som giver de besøgende en klar information om, hvor og hvordan de bør færdes ved og på Horsens Fjord. Det gælder i forhold til at vise hensyn til natur og dyreliv samt hensynet til private lodsejere, som lægger grund til den skilte rute.

Frivillige lodsejeraftaler er afgørende for, at Vandre-og cykelruten Horsens Fjord er blevet til – og de er afgørende for, at ruten kan opretholdes. Derfor må tydelig information til natur- og outdooruristerne om regler for færdsel på private arealer aldrig undervurderes.

Den ønskede adfærd kan i høj grad understøttes af god og ensartet skiltning, ved markeringer i belægninger og andre adfærdsrettede tiltag på stiforløbet. Indsatsen har flere formål:

1. At finde vej til de gode oplevelser
2. At understøtte god adfærd i naturen
3. At skabe tydelighed om krydsninger mellem private og offentlige arealer
4. At afstemme forventninger mellem brugergrupper

WAYFINDING

Ved gateways, ankomstpunkter og anløbspunkter bør der opføres skilte til formidling af gatewayens indretning samt oplevelsespunkter og rutemuligheder i det omgivende landskab.

Gateways og ankomstpunkter skal særligt understøtte Vandre-og cykelruten Horsens Fjord, og der skal særligt lægges vægt på skiltning, der leder ud på denne rute.

Skiltene bør have et genkendeligt udtryk, der gør det nemt for de besøgende at aflæse hvor og hvordan, de bør færdes.

Generelt bør skiltning dog begrænses i landskabet, og det bør sikres, at skiltning har en karakter eller et omfang, der ikke påvirker oplevelsen af landskabet, områdets natur- og kulturhistoriske elementer eller særlige udsigter.

GOD ADFÆRD I NATUREN

Mange brugere i naturen har en naturlig interesse for at passe på natur og landskab. Indimellem opstår alligevel udfordringer i forhold til bl.a. affaldshåndtering, støj, færdsel eller manglende hensyn til plante- og dyreliv.

I områder med særlige naturhensyn kan formidling af naturværdierne styrke en hensynsfuld adfærd. Formidlingen kan f.eks. være ved ankomstpunkter eller på steder, der er velegnede til at opleve naturen på behørig afstand.

Et godt code of conduct program sikrer, at der er tilstrækkeligt med faciliteter på egnede steder, og at områdets værdier formidles i en positiv tone med anvisninger til, hvordan man bedst oplever disse på nært hold eller på afstand.

PRIVATE OG OFFENTLIGE AREALER

Der gælder forskellige regler for færdsel og ophold på private og offentlige arealer. Mange gæster i naturen er ikke opmærksomme på dette, og derfor bliver færdsel på private arealer ofte et utilsigtet konfliktovertrædelse.

Vandre-og cykelruten Horsens Fjord følger i vid udstrækning offentlige veje, men på nogle strækninger forløber den på tværs af private arealer efter aftale med lodsejere. Det er derfor vigtigt at stien er tydeligt afmærket.

Mange konflikter kan afværges eller mindskes ved tydelig afmærkning af ruter samt markeringer ved krydsninger mellem offentlige og private arealer, så brugerne gøres opmærksomme på færdselsreglerne i en positiv tone, og private lodsejere undgår u hensigtsmæssig adfærd.

FORVENTNINGSAFSTEMNING MELLEM BRUGERGRUPPER

For at alle får en god oplevelse af Horsens Fjord er det også vigtigt med en tydelighed om, hvilke andre brugergrupper man kan forvente at møde på hvilke strækninger, og hvordan man skal forholde sig, hvis man eksempelvis kommer på cykel og møder en rytter til hest.

Der kan desuden udarbejdes en målrettet information gennem flyers, produkter og digitale medier til udvalgte brugergrupper, herunder hundeluffere, mountainbikere eller kajakraere på steder, hvor der opleves særlige udfordringer eller skal udvises særlige hensyn.

PARTNERSKABER

Ved at arbejde med code of conduct i partnerskaber opnås enighed om et fælles adfærdskodeks, og man sikrer en formidling af budskabet på forskellig vis via skiltning, i mødet med gæsten og integreret i lokale produkter.

RETNINGSLINJER FOR PLANLÆGNING

I de følgende kapitler er de strategiske principper omsat til konkrete tiltag inden for de fire landskabsområder. For hvert landskabsområde introduceres grundlaget for planlægningen, målsætninger for området og retningslinjer for fysisk planlægning. Retningslinjerne er en hjælp eller vejledning til myndighedsbehandlingen af konkrete projekter.

LANDSKABSOMRÅDE 1

GRUNDLAG FOR PLANLÆGNING DEN INDRE FJORD

I dette kapitel beskrives landskabsområdets karakter og målsætninger samt anvendelseszoner, som danner grundlag for den fysiske planlægning i området.

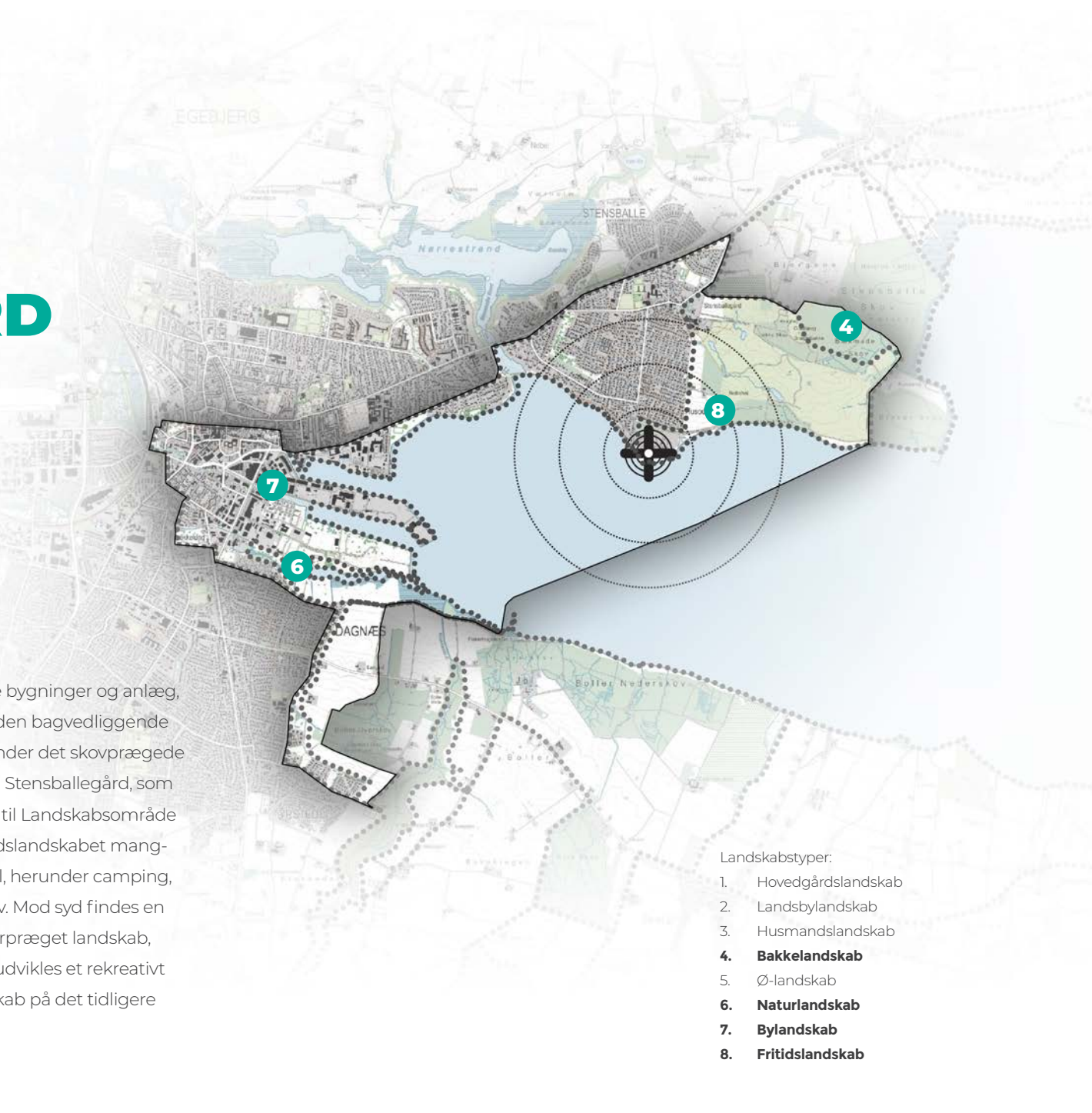
LANDSKABETS KARAKTER

Landskabsområde 1 omfatter landskabet omkring den indre Horsens Fjord, som i høj grad er præget af Horsens Havn, der udgør en stor del af kystlandskabet, samt byprægede, bynære landskaber.

Landskabsområdet indeholder fire landskabstyper: Bylandskab, fritidslandskab, bakkelandskab og naturpræget landskab.

Horsens strækker sig omkring bunden af Horsens Fjord, hvor mødet mellem byen og fjorden i høj grad er præget af havne-

området med store bygninger og anlæg, samt relationen til den bagvedliggende by. Mod nord begynder det skovprægede bakkelandskab ved Stensballegård, som danner forbindelse til Landskabsområde 3. Her rummer fritidslandskabet mangfoldige fritidsformål, herunder camping, golf, badestrand mv. Mod syd findes en grøn kile med naturpræget landskab, og på sigt skal der udvikles et rekreativt biodiversitetslandskab på det tidligere deponi.

Landskabstyper:

1. Hovedgårdslandskab
2. Landsbylandskab
3. Husmandslandskab
- 4. Bakkelandskab**
5. Ø-landskab
- 6. Naturlandskab**
- 7. Bylandskab**
- 8. Fritidslandskab**

Fritidslandskabet ved Husodde Foto: NIRAS

Bylandskabet, Horsens. Foto: NIRAS

Naturpræget landskab ved det tidligere deponi Foto: NIRAS

Bakkelandskabet øst for Stensballegård Foto: NIRAS

MÅLSÆTNINGER

I landskabsområde 1 er det især den bynære natur, der trækker mange lokale brugere til bl.a. strand, havnemiljø og lokale sejlsportsklubber. Fra området er der også populære naturstier ud i den bynære natur ved Boller i landskabsområde 2, og den gamle banesti har forbindelse til område 3, hvor der er rig mulighed for at opleve kystlandskabets natur og dyreliv.

Målsætningen for området er at understøtte det aktuelle momentum for udvikling af rekreative aktiviteter omkring Husodde samt at skabe sammenhæng i den rekreative infrastruktur syd for fjorden.

Målsætninger

- Udvikle Husodde som gateway, hvor faciliteter koncentrerer ved og nær Husodde Strand i et samspil mellem Stensballegård, Horsens City Camping og det lokale foreningsliv
- Skabe sammenhæng mellem Vandre-og cykelruten Horsens Fjord ved Boller og det tidligere deponi, som er under udvikling til nyt rekreativt biodiversitetsområde, f.eks. med krydsningsmuligheder ved åens udløb i fjorden.
- Sikre sammenhæng til anden planlægning og aktiviteter i Horsens, herunder Horsens Marina

Husodde Strand med kig til fjordmundingen.

Foto: NIRAS

ANVENDELSESZONER

Landskabet i den indre fjord har potentiale til at udvikle faciliteter med en bynær placering. Det vurderes muligt at udvikle centerfunktioner i tilknytning til fritidslandskabet nord for fjorden ved Stensballegård samt i tilknytning til havnemiljøet i bylandskabet.

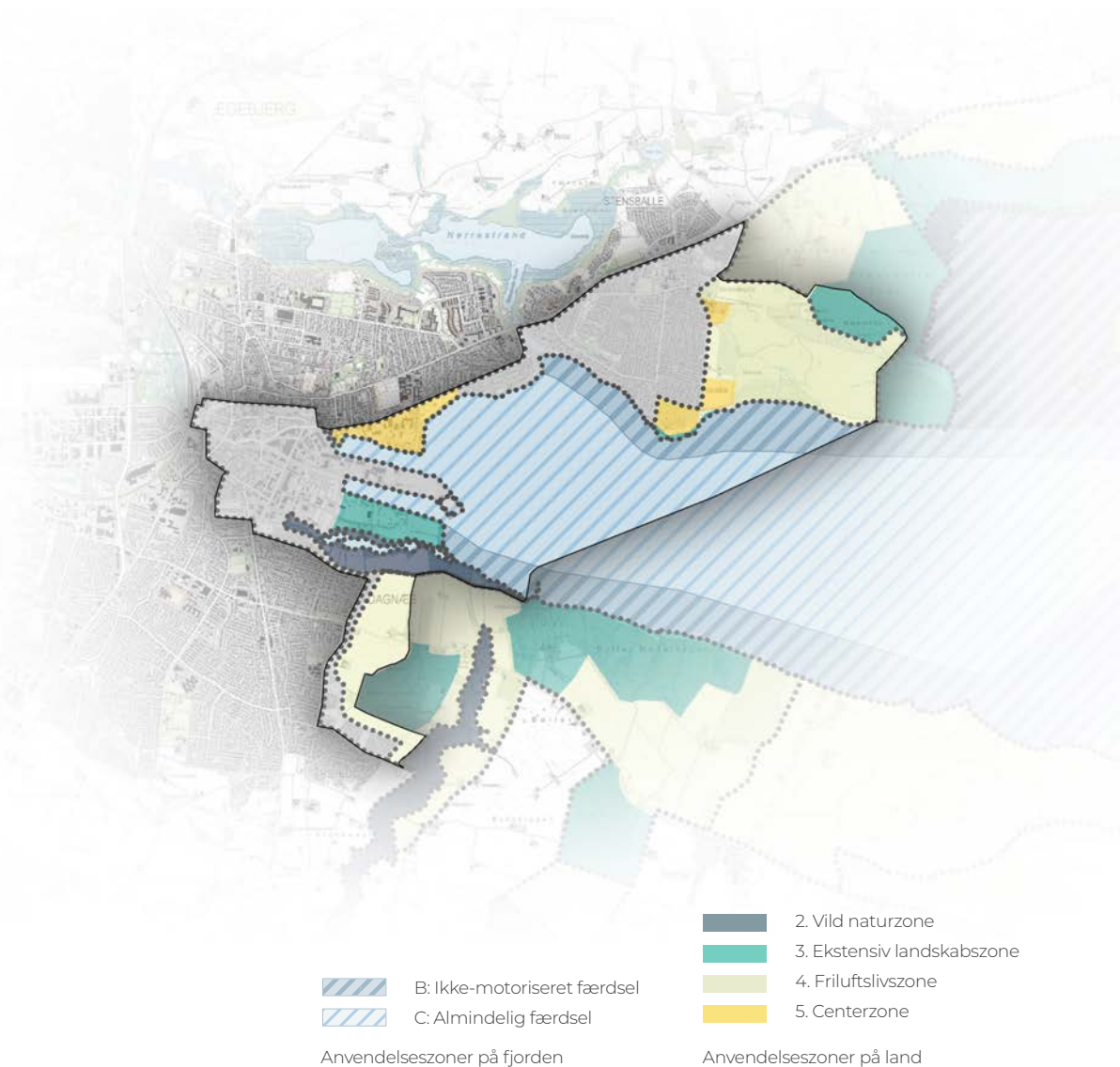
I landskabsområde 1 er havnearealet ved Horsens Marina udlagt til zone 5: Centerzone, da der her er en koncentration af infrastruktur- og servicefaciliteter relateret til fjorden.

Ved Husodde er der også udlagt to arealer i zone 5, da Husodde med Horsens City Camping og Stensballegård allerede

er en naturlig adgang til fritidsaktiviteter, og der er momentum for udvikling af flere kommercielle outdoor-produkter. Området vurderes at kunne styrkes som gateway til oplevelser både på land og på vand.

Fritidslandskabet omkring Husodde er udlagt til zone 4: Friluftslivszone, hvor der er god mulighed for rekreative aktiviteter. Disse forudsætter ikke særlige begrænsninger for færdsel i området.

Fritidslandskabet og bylandskabet er vurderet karakteristisk og er egnet til indpasning af outdoorfaciliteter, når det sker med hensyn til de omgivende, mere sårbare landskaber.

B: Ikke-motoriseret færdsel
C: Almindelig færdsel

Anvendelseszoner på fjorden

2. Vild naturzone
3. Ekstensiv landskabszone
4. Friluftslivszone
5. Centerzone

Anvendelseszoner på land

UDFORDRINGER

Der er udfordringer med trængsel omkring Husodde i sommersæsonen, hvor mange både lokale og turister søger mod stranden. Parkeringsarealer er begrænsede i området, og trafikken har ikke et hensigtsmæssigt flow.

Vandre-og cykelruten Horsens Fjord føres gennem Horsens by og havn, men har behov for at blive synliggjort med genkendelige træk og formidling af oplevelser på ruten, før man igen er ude i kystlandskabet.

POTENTIALER

Der kan udvikles en gateway med kommercielle og rekreative centerfunktioner i tilknytning til fritidslandskabet nord for fjorden ved Husodde samt i tilknytning til havnemiljøet i bylandskabet. Der vurderes også at være potentiale for en kommerciel vandattraktion ved Husodde, ligesom der er potentiale for at styrke overnatningskapaciteten i dette område.

Horsens Marina har potentiale som udgangspunkt for kommerciel hop on/hop

off sejlads på fjorden med fladbundede både samt oplevelsessejladser i eksempelvis ombyggede fiskekuttere eller andre turbåde.

Fra nord er der vide udsigter over fjorden, der kan fremhæves og styrkes som en del af landskabsoplevelsen. Syd for fjorden er der potentiale for at udvide landskabsoplevelsen med et stort rekreativt areal på det tidligere deponi.

SÅRBARHED

Mod syd er der en grøn kile med beskyttede naturtyper, der ikke tåler fladefærdsel. Oplevelsesværdierne her bør derfor understøttes med gangbroer eller formidling fra eksisterende stiforløb.

Området ved Husodde vurderes mindre sårbart og har potentiale til at udvikle faciliteter med en bynær placering. Der bør dog ikke ske ændringer, der skæmmer udsigterne over fjorden fra nordsiden af kysten. Støttefaciliteter skal derfor have en skala og karakter, der passer til kystlandskabet.

RETNINGSLINJER FOR FYSISK PLANLÆGNING

DEN INDRE FJORD

I dette kapitel beskrives retningslinjer for fysisk planlægning i landskabsområde 1 - den indre fjord.

Retningslinjerne forholder sig til de strategiske principper og beskriver, hvordan disse kan realiseres under hensyntagen til landskabets karakter, strukturer og sårbarheder, og hvordan de bedst muligt kan understøtte oplevelser i landskabet.

Der er så vidt muligt angivet alternative løsningsforslag, såfremt der bliver behov for at afvige fra planens primære anbefalinger.

GATEWAYS, ANKOMSTPUNKTER OG ANLØBSPUNKTER

Den bynære natur og forbindelserne ud i det omkringliggende landskab skal styrkes med en gateway og nye anløbsmuligheder for kommercielle både og det maritime friluftsliv.

PLACERING AF GATEWAYS, ANKOMSTPUNKTER OG ANLØBSPUNKTER

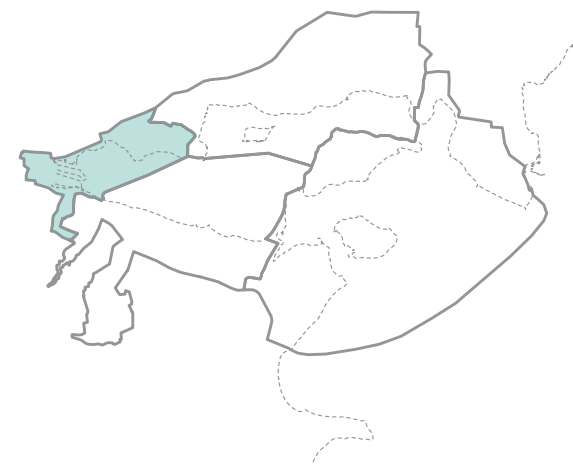
Landskabsområdet understøttes med en gateway, der placeres ved Husodde, hvor den kan skabe en overgang mellem byen og landskabet og give adgang til vandet, samt hvor den kan understøtte og styrke

eksisterende faciliteter samt give adgang til Vandre- og cykelruten Horsens Fjord og andre outdoor-oplevelser.

Gateway Husodde skal placeres med nære faciliteter i anvendelseszone 5, mens tilknyttede, fjerne faciliteter kan placeres i anvendelseszone 4 eller 5.

Landskabsområdet understøttes med anløbspunkter ved Gateway Husodde samt ved Horsens Marina.

Udviklingsplanen peger ikke på nogle ankomstpunkter i Landskabsområde 1.

ALTERNATIVE PLACERINGER

Såfremt der ikke kan etableres en gateway i området, kan ankomstpunkter placeres i anvendelseszone 3, 4 eller 5. Ankomstpunkter skal give adgang til oplevelser på land i tilknytning til Vandre- og cykelruten Horsens Fjord og kan med fordel kobles til anløbspunkter.

Anløbspunkter kan placeres i anvendelseszone 3, 4 eller 5, hvor de kan understøtte infrastruktur og oplevelser på vand. Anløbspunkter kan med fordel placeres sammen med eller i tilknytning til gateways eller ankomstpunkter.

Gateway Husodde kan placeres i tilknytning til eksisterende faciliteter omkring Husodde Strand med strand, campingplads samt Stensballegaard Golfklub, mens fjerne faciliteter kan indpasses i det omkringliggende landskab.

Anløbspunkt herfra skaber forbindelse til øvrige anløbspunkter omkring den indre fjord.

BÆREDYGTIG MOBILITET OG OPLEVELSES-RIG INFRASTRUKTUR

GATEWAY HUSODDE SOM KNUDEPUNKT FOR EN BRED MÅLGRUPPE

Etablering af Gateway Husodde er afgørende for at styrke den bæredygtige mobilitet i området som et væsentligt knudepunkt mellem forbindelser på land og på vand.

En gateway kan potentielt strække sig over et stort geografisk område med både nære og fjerne faciliteter. Derfor bør der planlægges for stier, der forbinder forskellige faciliteter og aktiviteter i tilknytning til gatewayen. Stierne kan have varierede tilgængelighedskrav tilpasset deres formål, men bør samlet set tilgode-se en bred målgruppe.

NYE ANLØBSPUNKTER GIVER MULIGHED FOR KOMMERCIELLE OPERATØRER

Etablering af anløbspunkter i tilknytning til Gateway Husodde samt ved Horsens Marina vil styrke den blå rekreative infrastruktur mellem de bynære oplevelser og adgang til landskabet. Anløbspunkterne skal planlægges, så de kan håndtere kommercielle både.

STYRKET BYNÆR PARKERING

Der er behov for at styrke bynære parkeringsmuligheder, der kan understøtte gatewayen og adgangen til stierne i området, herunder Vandre-og cykelruten Horsens Fjord.

FLERE OPLEVELSER PÅ VANDRE-OG CYKELRUTEN HORSENS FJORD

I landskabsområde 1 har Vandre-og cykelruten Horsens Fjord en meget varieret karakter, idet dele af ruten forløber i byen, mens dele forløber ud i landskabet nord og syd for fjorden.

Etape 1: Vandreruten skal styrkes i den bynære kontekst, så den opleves som en del af den samlede rute omkring Horsens Fjord, bl.a. ved brug af wayfinding.

Etape 2: Langs kysten nord for Horsens Fjord og på den gamle banestrækning mellem Horsens og Odder er oplevelsen af landskabet i høj grad præget af de vide udsigter på tværs af fjorden mod syd og på langs af fjorden mod øst. Det er vigtigt, at udsigterne fortsat udgør en oplevelsesværdi og kan evt. styrkes ved etablering af udsigtstårn, udsigtsplatform, pausesteder eller lignende. Ligeledes er det vigtigt, at

bevoksning mellem stien og kysten ikke væsentligt begrænser udsigtsforholdene.

Fritidslandskabet omkring Husodde Strand, camping, golfbane, hundeskov mv. udgør en vigtig del af oplevelsesværdien langs ruten. Det bør fortsat være samlingen af de rekreative tilbud, der skaber en oplevelsesværdi på denne del af Vandre-og cykelruten Horsens Fjord.

Etape 3: Mod syd forløber vandreruten på Bollerstien. Den bynære strækning er præget af relationen til det tidligere deponi, der er under udvikling til et rekreativt område, mens ruten uden for byen i høj grad er præget af udsigterne på langs af fjorden. Der bør især arbejdes for at styrke synergierne med de oplevelsesværdier, der udvikles på det tidligere deponi, samt sikre at stien opleves sammenhængende, når den nye ringvej sydøst om Horsens etableres.

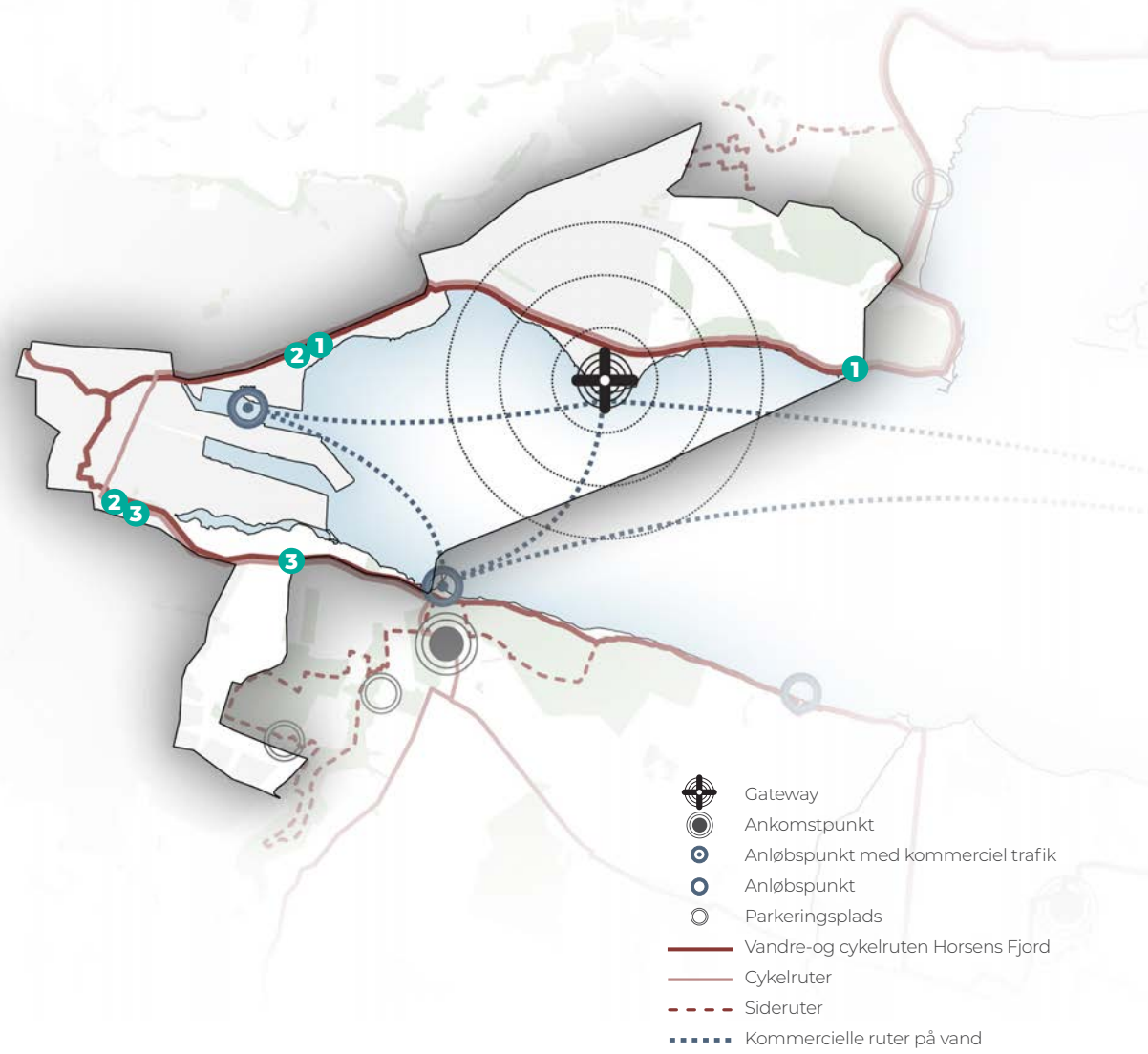
1
 Etape 1: Styrke udsigter og rekreative aktiviteter som oplevelsesværdi

2
 Etape 2: Wayfinding på strækningen i byen

3
 Etape 3: Styrke synergien med det nye landskab på det tidligere deponi

- Gateway
- Ankomstpunkt
- Anløbspunkt med kommerciel trafik
- Anløbspunkt
- Parkeringsplads
- Vandre-og cykelruten Horsens Fjord
- Cykelruter
- Sideruter
- Kommercielle ruter på vand

STEDSSPECIFIKKE OPLEVELSER OG FACILITETER

Faciliteter i dette område skal i høj grad understøtte udviklingen af oplevelser i de kystnære landskaber, hvor relationen til byen kan være bærende for nye faciliteter og attraktioner.

Området kan bære ikonisk byggeri, og der bør arbejdes med at skabe faciliteter med en stærk arkitektonisk identitet. Oplevelser og kommercielle attraktioner bør henvende sig til både lokale og turister i tilknytning til fjorden.

ANLØBSPUNKTER TIL KOMMERCIELLE BÅDE

Et anløbspunkt ved Husodde Strand samt Horsens Marina skal give mulighed for anløb og facilitering af kommercielle både, så anløbspunkterne kan understøtte den rekreative infrastruktur med loops på langs og på tværs af fjorden.

Anløbspunkternes arkitektoniske udtryk skal spille sammen med arkitekturen ved hhv. Horsens Marina og Husodde Strand, men kan have et ikonisk udtryk med inspiration fra det fælles designkatalog.

STØTTEFACILITETER

Der skal etableres faciliteter til ophold ved gateways samt ved anløbspunkter. Planlagte faciliteter med multihus, depot og omklædning ved Husodde Strand skal indtænkes, så det samlet set understøtter foreningslivet med vandrelaterede aktiviteter.

Der kan i dette område arbejdes med at skabe faciliteter med en stærk arkitektonisk identitet, der samtidig er tilpasset det konkrete miljø, som varierer fra marina i et urbant miljø til et naturpræget skovmiljø.

Pausefaciliteter i form af eksempelvis bænke kan placeres som støttefaciliteter langs med Vandre-og cykelruten Horsens Fjord.

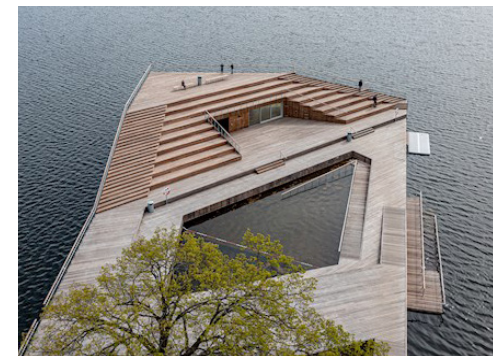
IKONISK RAMME FOR OUTDOOR EVENTS

Området ved Husodde og Stensballegård er et attraktivt, bynært landskab, der med etablering af Gateway Husodde kan styrkes til at være et supplement til Langelinje som omdrejningspunkt for outdoor events.

Det vurderes muligt at indpasse et større ikonisk byggeri i landskabet inden for gatewayen i anvendelseszone 4 eller 5, der kan understøtte afholdelse af events og som i sig selv kan tilbyde en oplevelsesværdi.

Byggeriet bør understøtte landskabets eksisterende, oplevelsesmæssige kvaliteter, der især knytter sig til oplevelsen af de vide udsigter på tværs og på langs af fjorden samt et kuperet terræn og store skove.

Funktioner som eventplads, scene, cafémiljø, mv. kan indarbejdes sammen med friluftorienterede funktioner.

Referencefotos: Bygninger med publikumsorienterede funktioner kan udformes og indrettes, så de spiller smagen med vandrelaterede funktioner.

Vestre Fjordpark ved Aalborg er et populært samlingspunkt med aktivitetsområde og fjordbad.

MARKANT VANDATTRAKTION VED HUSODDE STRAND

I tilknytning til Husodde Strand og det planlagte anløbspunkt, er det muligt at udvikle en kommerciel vandattraktion med appel til både lokale og turister. Denne kan placeres kystnært i vandet eller på vandfladen i anvendelseszone B.

En markant vandattraktion kan have kunstneriske elementer, der understreger nærheden til Horsens by og dens kulturelle brand. Samtidig bør den tale ind i en agenda om vigtigheden af at skabe mere liv i havet på verdensplan. Der findes en række eksempler internationalt med kunstige super reefs, som tiltrækker dykkere på alle niveauer. Super reefs kan også gøres tilgængelige med undervandstunneller, der gør hele oplevelsen spektakulær og nærværende.

Ved Læsø er et gammelt stenrev blevet genetableret, og bestanden af fisk og planter er mangedoblet. Stenrevet markedsføres på Læsø som en unik oplevelse for folk med dykkermaske og snorkel.

Superflex Copenhagen. Det danske kunstnerstudie samarbejder med WWF om etablering af kunstige stenrev med former, der rummer store overfladearealer og dermed øger mængden af nyt liv, der kan vokse på revet. (til højre)

Kunstige rev kan etableres på mange forskellige måder. Foruden sten kan en række andre materialer anvendes så som gitre, skulpturer eller gamle skibsvrag.

OVERNATNINGS- KAPACITET

Området ved Husodde og Stensballegård er egnet til kommercielle overnatningsformer som hotel, camping, glamping og lignende, der bør udvikles som en del af Gateway Husodde.

NYE NATURNÆRE TYPOLOGIER

Området kan bære en øget overnatningskapacitet med udvidelse eller omdannelse af eksisterende overnatningsformer (camping) og nye typer af naturnær overnatning, der tilbyder en oplevelse i sig selv (treetop houses, tiny houses, glamping mv.).

CODE OF CONDUCT OG PARTNERSKABER

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Ved Husodde og Stensballe Skov er der privat skov, hvoraf noget er udlagt som hundeskov. Det er derfor væsentligt at oplyse om regler for færdsel og ophold med og uden hund i private skove og hundeskove.

Der er desuden en skovbegravelsesplads i området, som naturligvis kalder på en respektfuld adfærd i området.

Oplysninger om regler for færdsel og ophold bør være tydelig på relevante steder, f.eks. ved gateway og anløbspunkter.

Stensballegård

Udsigten fra den højtliggende golfbane mod fjorden og modstående kyst.

Foto: DKNT

GATEWAY HUSODDE

Gateway Husodde ligger på kanten af Horsens by og skal understøtte natur- og outdooraktiviteter for både lokale og turister.

Gateway Husodde placeres på kommunalt areal i forbindelse med både Horsens City Camping, lokale vandsportsforeninger og Stensballegård, hvor der også i dag er en stor koncentration af aktiviteter og faciliteter. Vandre-og cykelruten Horsens Fjord og den nationale cykelrute 5 forløber langs kysten og gør Gateway Husodde oplagt til at fordele besøgende ud i området både på land og på vand.

Den bynære placering gør også Gateway Husodde oplagt som omdrejningspunkt for udendørs events og spiller på den måde sammen med Horsens bys image som kulturby.

I et langsigtet perspektiv vil der være potentiale for at udvikle en kommercielt funderet attraktion i vandet ud for Husodde strand, eksempelvis som super reefs, surf pool eller andet, der relaterer sig til beliggenhedens urbane karakter.

Gateway Husodde indrettes med både nære og fjerne faciliteter, idet der via stier er en distance på 1,6 km fra ankomsten ved Husodde Strand (syd) til ankomsten ved Stensballegård (nord). Dette kræver et særligt fokus på trafikflow og nye stiforløb, som fordeler gæster bedre i området.

I skitseforslaget på modstående side er der indrettet en ny parkeringsplads øst for campingpladsen for at aflaste de eksisterende p-arealer ved stranden. Herfra er der stiforbindelse til stranden, Vandre-og cykelruten Horsens Fjord og Stensballegård.

Primære aktiviteter

- Kajak/SUP/surf
- Sommer- og vinterbadning
- Vandring
- Golf
- Cykel/MTB/gravel
- Camping
- Overnatning i naturen
- Forbindelser på tværs af fjorden

Parkering

Vandre- og cykelruten Hørsens Fjord

Stiforbindelse
mod golfbane

Parkering

Oplevelsespunkt
på sti

Campingplads

Parkering

Multihus

Legeplads

Spiseområde

Kaffevogn

Stiforbindelse

Oplevelsespunkt
på sti

Strand

Oplevelsespunkt
på sti

Anløb

Badebro

Mulighed for
fjordbad

SuperReef

Forbindelse til ruter
på fjorden

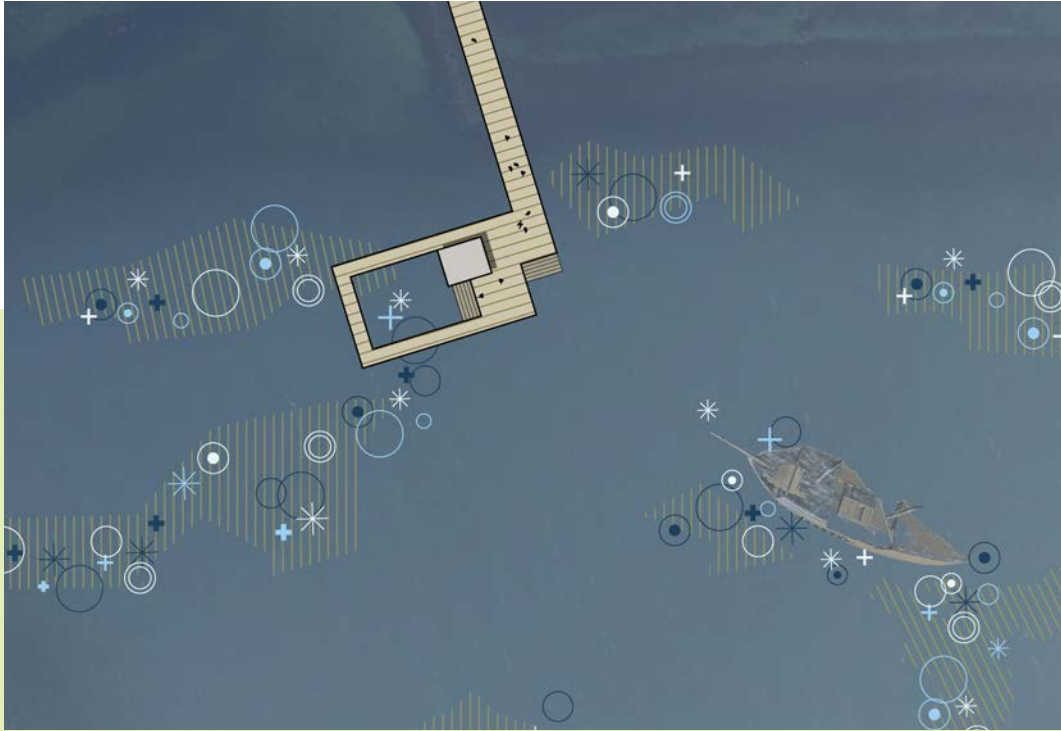
Nye tiltag markeret med fed
Eksisterende forhold

Ved kysten udbygges de eksisterende moler med gangbro og anløbspunkt for kommercielle både og kajaker længst mod vest, så arealet ud for stranden stadig friholdes til badegæster.

Der er desuden indtegnet mulighed for at etablere et fjordbad (markeret med cirkel) og en vandattraktion i form af et superreef, der bygger videre den østligste mole og på soklen fra den gamle havn.

De visuelle påvirkninger af kysten vil således være begrænsede.

Referencfotos

LANDSKABSOMRÅDE 2

GRUNDLAG FOR PLANLÆGNING DEN SYDLIGE FJORD

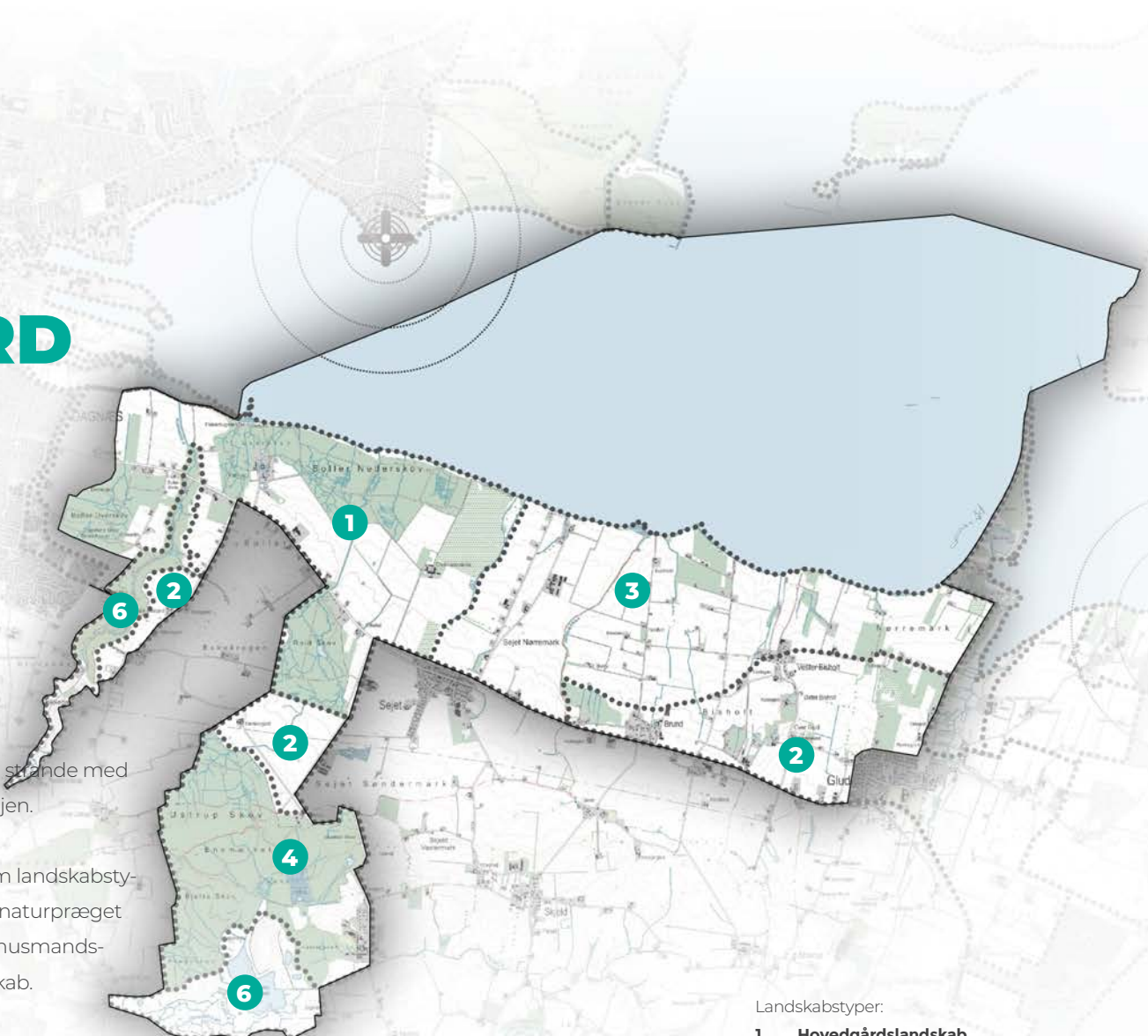
I dette kapitel beskrives landskabsområdets karakter og målsætninger samt anvendelseszoner, som danner grundlag for den fysiske planlægning i området.

LANDSKABETS KARAKTER

Landskabsområde 2 omfatter en stor del af landskabet syd for fjorden. Her er landskabet i høj grad præget af et fladt skrånende terræn, en enkel karakter samt udsigter på tværs af landskabet. Relationen på tværs af Horsens Fjord er præget af, at det storbakkede terræn nord for fjorden danner baggrund i udsigterne.

Kysten er præget af smalle strande med bevoksning tæt på vandlinjen.

Landskabet indeholder fem landskabstyper: Hovedgårdslandskab, naturpræget landskab, bakkelandskab, husmandslandskab og landsbylandskab.

Landskabstyper:

1. **Hovedgårdslandskab**
2. **Landsbylandskab**
3. **Husmandslandskab**
4. **Bakkelandskab**
5. Ø-landskab
6. **Naturlandskab**
7. Bylandskab
8. Fritidslandskab

Hovedgårdlandskab ved Boller Nederskov

Et hovedgårdlandskab er generelt rigt på naturressourcer med adgang til "kyst, eng og ager" og kendetegnet ved en stor skala og enkel karakter. Hovedgårdsfortællingen omfatter her både Boller Slot, skovene, de store marker, alléen langs vejen, husmandsudstykningerne mv., men det er især det nære miljø omkring slottet og skovene, der i dag optræder med en særlig oplevelsesværdi.

Bakkelandskabet i Bjerre Skov.

Det bakkede landskab ved Bjerre Skov optræder mange steder med en lukket karakter, hvor skovene indrammer små eller middelstore landskabsrum. I skoven findes også kvaliteter i form af søer og små vandløb.

Naturpræget landskab i Klokkedal

De naturprægede landskaber udgør kystnære landskaber og den smalle dalstruktur, Klokkedal. Disse er kendetegnet ved et højt naturindhold. Særligt de naturprægede kystlandskaber er i høj grad kendetegnet ved samspillet til kysten og fjorden.

Landsbylandskabet ved Bisholt indeholder også tydelige udsigter til fjorden.

Husmandslandskabet

Husmandslandskaberne er særligt kendetegnet ved, at små husmandssteder ligger langs vejene med kort indbyrdes afstand som perler på en snor. Særligt tydelig er det ved Sejet Nørremark.

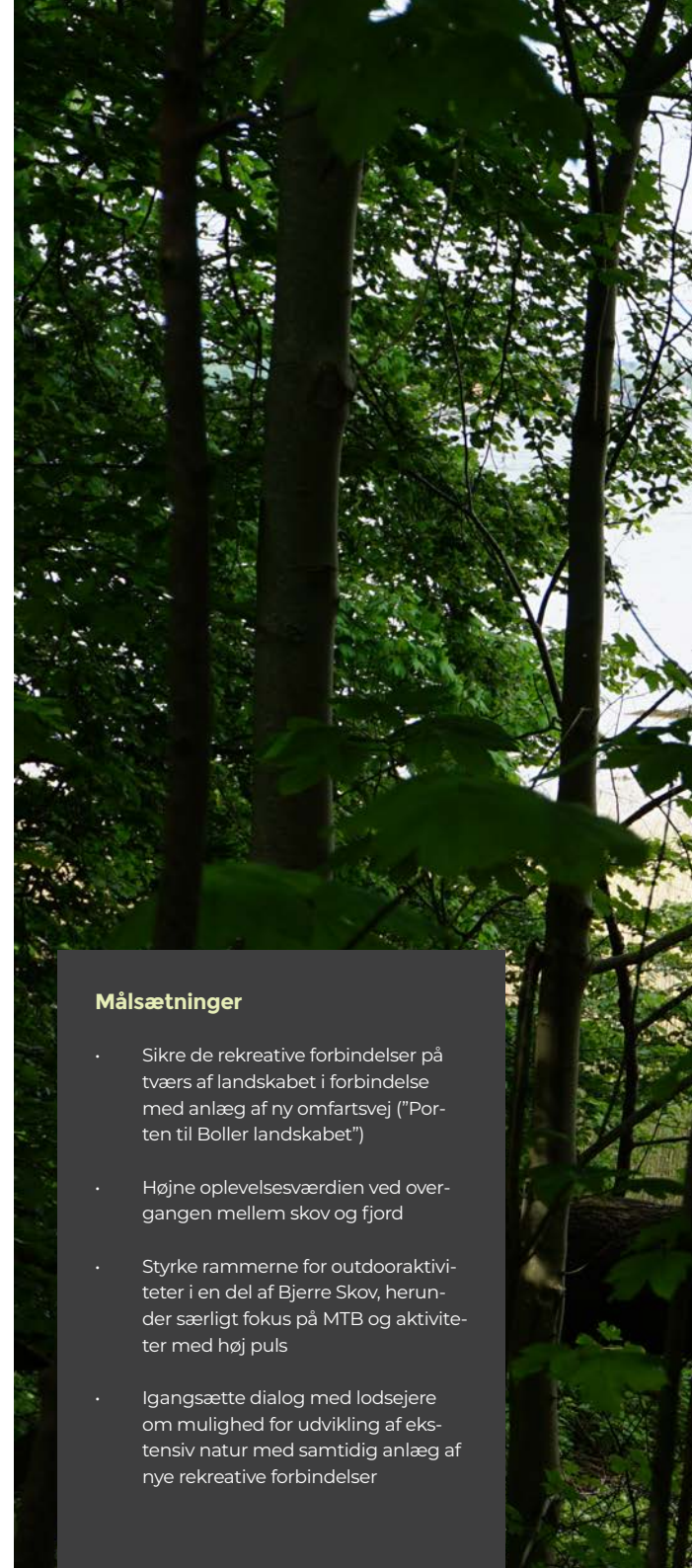
MÅLSÆTNINGER

I landskabsområde 2 er det især Boller Slot med de omkransende skove og Klokkedal, der er et klassisk udflugtspunkt for lokale familier, og der er en særlig kvalitet i kulturhistorien omkring slottet og slots-parken. I kontrast hertil tiltrækker Bjerre Skov mange MTB-udøvere, og skoven forvaltes af Naturstyrelsen med en stille zone og en zone til aktiviteter med høj puls.

Målsætningen for området er at styrke oplevelsesværdierne i Boller Nederskov samt at styrke faciliteter for mountainbike og andre aktiviteter med høj puls i den aktive zone af Bjerre Skov.

Målsætninger

- Sikre de rekreative forbindelser på tværs af landskabet i forbindelse med anlæg af ny omfartsvej ("Porten til Boller landskabet")
- Højne oplevelsesværdien ved overgangen mellem skov og fjord
- Styrke rammerne for outdooraktiviteter i en del af Bjerre Skov, herunder særligt fokus på MTB og aktiviteter med høj puls
- Igangsætte dialog med lodsejere om mulighed for udvikling af ekstensiv natur med samtidig anlæg af nye rekreative forbindelser

Boller Næderskov

Kysten i landskabsområde 2 er kendetegnet ved den tætte skov med små kig ud til fjorden.

Foto: NIRAS

ANVENDELSESZONER

Skovene omkring Boller Slot er udlagt som zone 3: Ekstensiv landskabszone, som betyder, at der i planlægningen skal tages særlige hensyn til landskabets karakter, ligesom færdsel med bil bør begrænses.

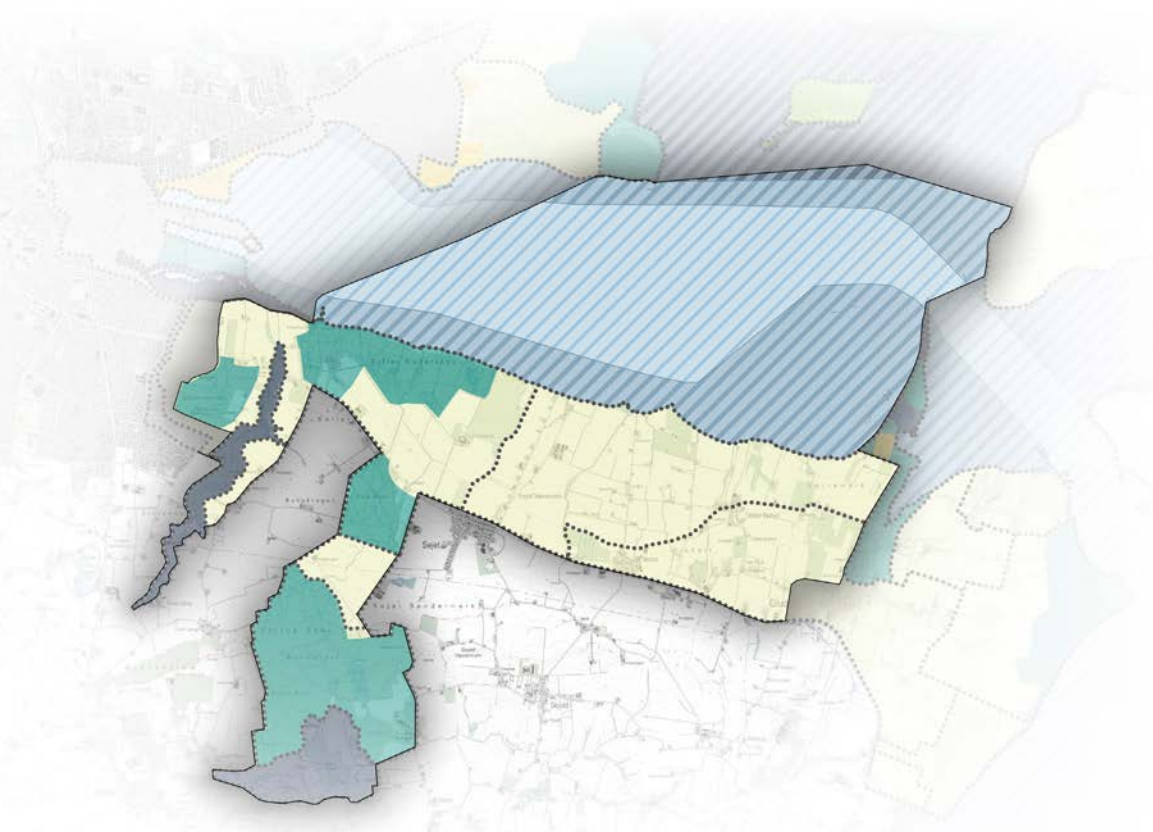
Klokkedal er udlagt som zone 2: Vild naturzone, da der findes flere beskyttede naturtyper, som kræver særlige hensyn i planlægningen. Det betyder bl.a. at dalstrøget ikke er egnet til fladefærdsel.

Bjerre Skov er udlagt som zone 3: Ekstensiv landskabszone, som betyder, at der i planlægningen skal tages hensyn

til landskabets karakter, ligesom færdsel med biler bør begrænses. Der kan i store dele af skoven være MTB-spor og aktiviteter med høj puls.

Vådområdet syd for Bjerre Skov er udlagt som zone 2: Vild naturzone, da der her findes beskyttede naturtyper.

Den øvrige del af landskabsområdet er udlagt til zone 4: Friluftslivszone, hvor der ikke er begrænsninger for færdsel, og området er egnet til etablering af faciliteter til friluftsliv, såfremt de indpasses i landskabets særlige karakter og skala.

- A: Særlig beskyttelseszone
 B: Ikke-motoriseret færdsel
 C: Almindelig færdsel

Anvendelseszoner på fjorden

2. Vild naturzone
 3. Ekstensiv landskabszone
 4. Friluftslivszone
 5. Centerzone

Anvendelseszoner på land

UDFORDRINGER

Der er planlagt anlæg af en ny omfartsvej, som skærer ned gennem området ved Klokkedal. Der skal derfor være særlig opmærksomhed på at sikre de rekreative forbindelser mellem områderne.

Der har tidligere været udfordringer med, at unge flytter festen fra byen og ud til shelters i skoven. Shelters er derfor nedtaget. Ved opsætning af nye shelters skal der være overvejelser om, hvordan uønsket adfærd undgås.

POTENTIALER

I dag knytter oplevelsesværdierne omkring Boller Slot sig især til de nære omgivelser, mens hovedgårdslandskabets karaktertræk omfatter et større område. Der er derfor potentiale for at styrke den samlede hovedgårdsfortælling.

Der vurderes også potentiale for at udvikle nye oplevelsesfaciliteter i tilknytning til eksempelvis de store skove ved Boller Slot, når det indpasses i landskabets udtryk og ikke forstyrrer landskabets kulturhistoriske fortælling.

Der er potentiale for at udvikle ekstensiv natur på kystnære landskaber, der i dag anvendes til landbrug, såfremt lodsejere har et ønske herom.

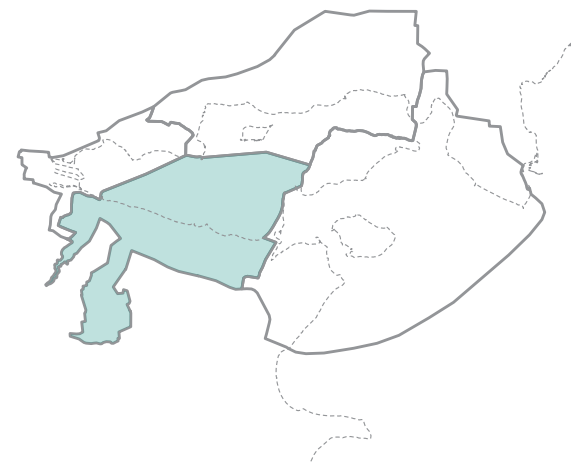
SÅRBARHED

Store dele af området er vurderet særlig karakteristisk. Landskabet vurderes derfor ikke egnet til etablering af større eller mange faciliteter. Derimod vil det i nogen grad være muligt at indpasse faciliteter, der kan fungere som støttepunkter til oplevelser, aktiviteter og attraktioner. Disse skal indpasses med væsentlige hensyn til landskabet og i begrænset skala.

Husmandslandskabet rummer særlige udsigter over fjorden, mens der er stedbundne oplevelsesværdier i skove og dalstrøg.

RETNINGSLINJER FOR FYSISK PLANLÆGNING

DEN SYDLIGE FJORD

I dette kapitel beskrives retningslinjer for fysisk planlægning i landskabsområde 2.

Retningslinjerne forholder sig til de strategiske principper og beskriver, hvordan disse kan realiseres under hensyntagen til landskabets karakter, strukturer og sårbarheder, og hvordan de bedst muligt kan understøtte oplevelser i landskabet.

Der er så vidt muligt angivet alternative løsningsforslag, såfremt der bliver behov for at afvige fra planens primære anbefalinger.

GATEWAYS, ANKOMSTPUNKTER OG ANLØBSPUNKTER

Den bynære skov og forbindelserne ud i det omkringliggende landskab skal styrkes med ankomstpunkter og nye anløbsmuligheder for kommercielle både og det maritime friluftsliv.

PLACERING AF GATEWAYS, ANKOMSTPUNKTER OG ANLØBSPUNKTER

Landskabsområdet understøttes med ankomstpunkter ved Boller Nederskov og Bjerre Skov i tilknytning til eksisterende faciliteter med adgang til oplevelser og ruter i området, herunder Vandre-og cykelruten Horsens Fjord., Klokkedal og MTB-sporet i Bjerre Skov.

Der er ligeledes potentiale for et ankomstpunkt ved Bisholt Mose, hvor en privat aktør har vist interesse for at indgå i den samlede planlægning for fjorden.

Landskabsområdet kan understøttes med anløbspunkter ved Fingerhav og Nørremarksvej.

Området er ikke pt egnet til etablering af en gateway.

ALTERNATIVE PLACERINGER

Ankomstpunkter kan placeres i anvendelseszone 3 og 4 på steder, hvor de understøtter oplevelsen af Vandre-og cykelruten Horsens Fjord eller i øvrigt ligger i tilknytning til natur- og outdoor-oplevelser i området.

Ankomstpunkter i anvendelseszone 3 skal placeres under særlig hensyntagen til natur- og landskabsinteresser.

Anløbspunkter kan placeres i tilknytning til kysten i anvendelseszone 3 og 4, hvor de kan understøtte kommercielle ruter på tværs af fjorden samt rekreative ruter for ikke-motoriserede aktiviteter og oplevelser i tilknytning til vandet.

Ankomst Bjerre Skov har i høj grad til formål at understøtte aktiviteter med høj puls i de dele af skoven, der er udlagt til det formål, f.eks. mountainbike, trail-løb, orienteringsløb mv.

Ankomstpunktet skal dermed indrettes med relevante støttefaciliteter, herunder grejdepot.

BÆREDYGTIG MOBILITET OG OPLEVELSES-RIG INFRASTRUKTUR

MULIGHED FOR LOOPS MED KOMBINERTE TRANSPORTFORMER

Ankomstpunkter og anløbspunkter i området skal planlægges, så de understøtter friluft aktiviteter og naturoplevelser på land samt rekreativ og kommerciel infrastruktur på vandet.

Fra ankomst- og anløbspunkter skal der sikres gode, skilte forbindelser til de omkringliggende oplevelser og ruter, så muligheder for at opleve fjorden i loops på land og vand styrkes.

I forbindelse med ankomstpunkterne skal sikres parkering i tilstrækkeligt omfang til at understøtte områdets aktivitetsmuligheder for en bred målgruppe.

Anløbspunkter i anvendelseszone 3 har især til formål at understøtte kommercielle ruter (hop on/hop off) i sammenhæng med Vandre-og cykelruten Horsens Fjord samt oplevelser i tilknytning til Boller Nederskov, Boller Slot og Klokkedal. Anløbspunkter i denne zone skal ikke nødvendigvis understøttes af kystnær parkering.

Anløbspunkter i anvendelseszone 4 har især til formål at understøtte brugere til ikke-motoriserede aktiviteter på vand, der anvender det kystnære vand til eksempelvis kajakroning, SUP og kite-surfing. Her skal anløbspunktet understøttes med kystnær parkering.

VANDRE-OG CYKELRUTEN HORSENS FJORD STYRKES MED REKREATIVE FORBINDELSER OG LANDSKABELIGE FORTÆLLINGER

I landskabsområde 2 forløber Vandre- og cykelruten Horsens Fjord dels langs kysten på kystnære stier og dels på tværs af landskabet ad veje, der forbinder små landsbyer.

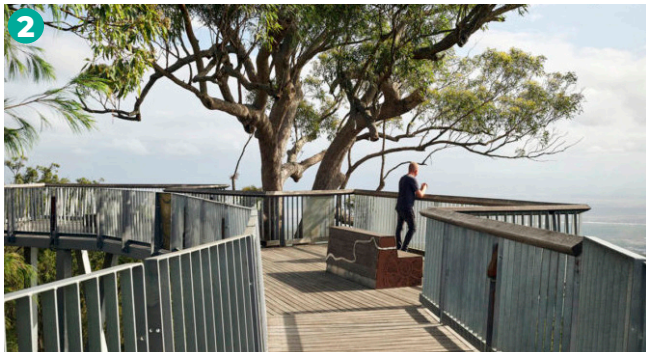
Etape 1: Langs kysten er oplevelsen af landskabet især præget af relationen til Horsens Fjord samt udsigten på tværs og på langs af fjorden, der varierer i samspil med de store kystskove og åbne marker. Det er vigtigt at opretholde den visuelle kontakt til fjorden og særligt i forbindelse med den kommende ringvej sydøst om Horsens, skal ruten sikres som en sammenhængende forbindelse.

Etape 2: I Boller Nederskov, nær kysten kan oplevelsen af fjorden styrkes ved etablering af stedvise kig til vandet, udsigtsplatforme eller anden form for kystnære pausesteder. Fra vandreruten langs med kysten er der mulighed for loops i Boller-skovene samt Klokkedal, hvor der er rig mulighed for at opleve landskabets forskelligartede natur, geologi og kulturhistorie. Oplevelsen af disse elementer/fortællinger kan understøttes yderligere i stiernes forløb gennem landskab og natur.

Etape 3: I den østlige del af landskabsområde 2 forløber vandreruten primært ad veje i landbrugslandskabet. Her knytter oplevelsen sig til kulturlandskabet samt de vide udsigter, der præger landskabet. Oplevelsesværdien kan styrkes ved at landskabets kulturhistorie formidles, eksempelvis på udvalgte støttepunkter.

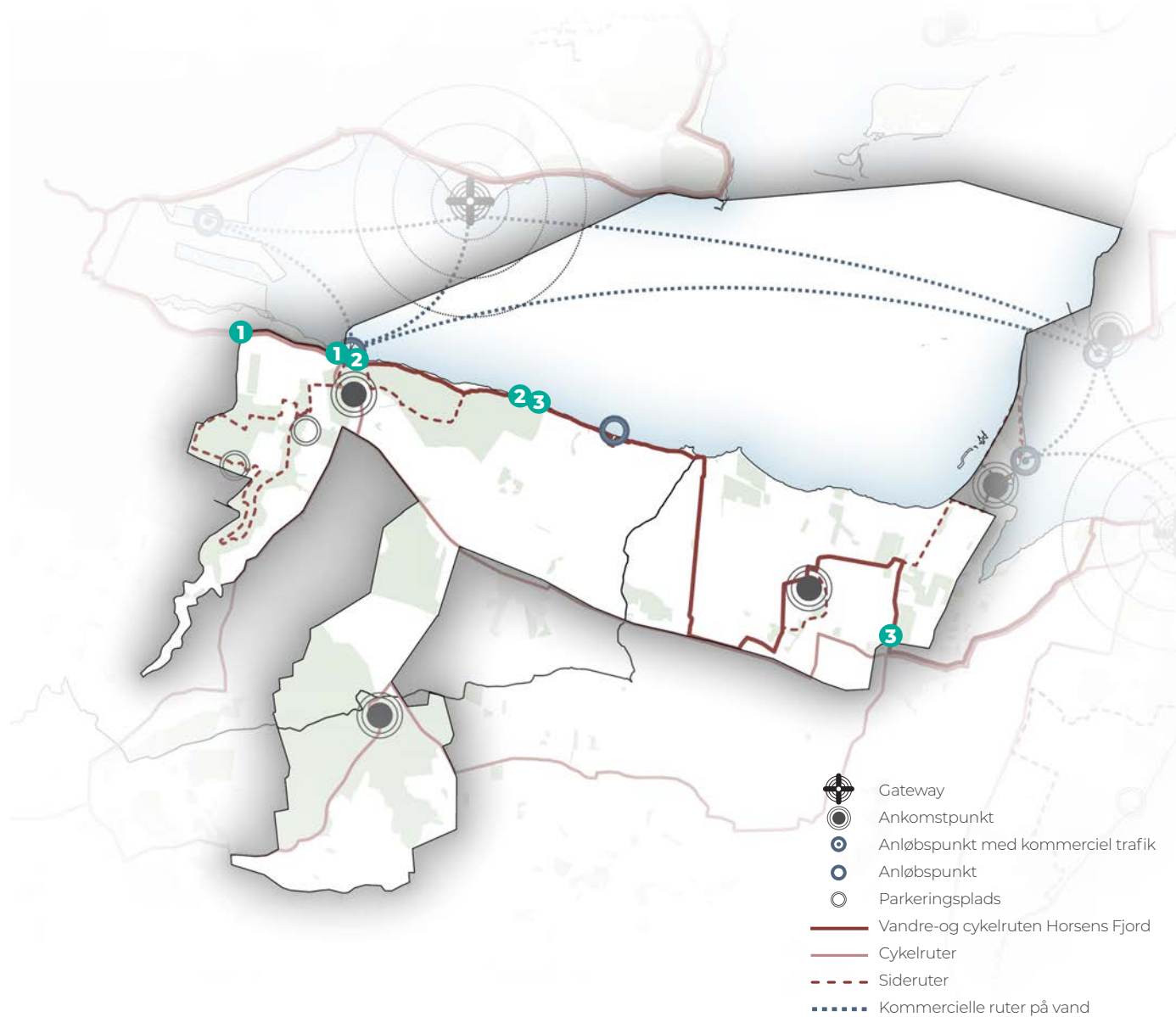
Etape 1: Sikre rekreative forbindelser under/over ny omfartsvej

Etape 2: Styrke udsigter og den visuelle relation til fjorden

Etape 3: Formidle landskabernes kulturhistorie

Forslag til oplevelsesudvikling på Vandre-og cykelruten Horsens Fjord

STEDSSPECIFIKKE OPLEVELSER OG FACILITETER

Faciliteter i dette område skal i høj grad understøtte tilgængeligheden til vandet og oplevelser i skovene.

Landskabskarakteren er i store områder vurderet særlig karakteristisk, og der skal derfor være en stor opmærksomhed på, at faciliteter indpasses i landskabet.

UDSIGTSPLATFORME

Langs Vandre-og cykelruten Horsens Fjord, som forløber kystnært inden for området, vil det styrke mulighederne for at opleve de fine udsigter på tværs af fjorden og på langs af fjorden mod øst, at der etableres udsigtsplatforme langs med ruten.

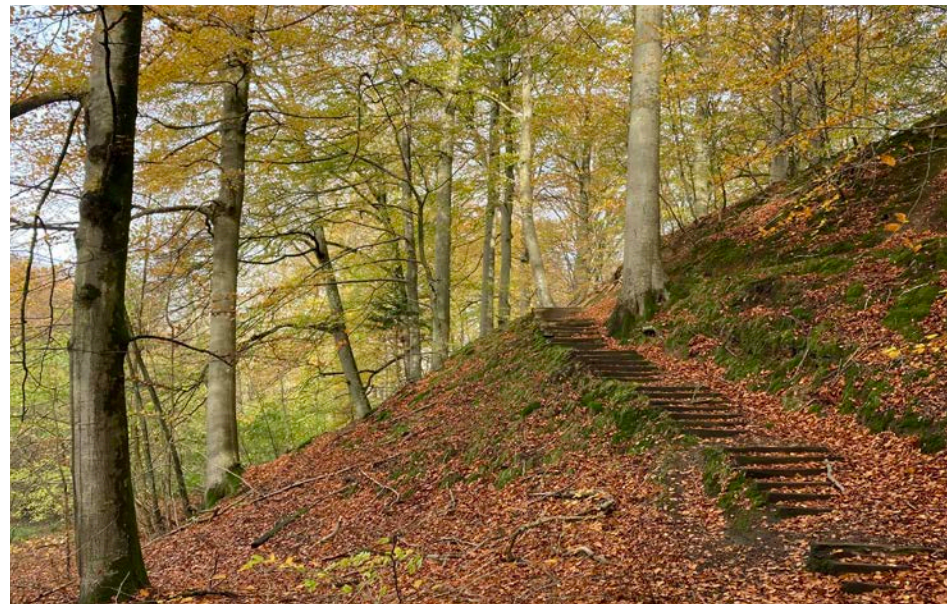
I det lysåbne landskab bør udsigtsplatforme være lave, terrænnære konstruk-

tioner, der indpasser sig i det åbne kystlandskab.

I de store kystskove kan der være bedre muligheder for at indpasse udsigtspunkter, hvorfra kysten og fjorden kan opleves fra et højere perspektiv. Udsigtspunkter bør dog indpasses med stort hensyn til at bevare slotslandskabets karakter og kulturhistoriske fortælling.

Også i Klokkedal kan etablering af udsigtsplatforme styrke oplevelsesværdien, da de kan give mulighed for at komme tæt på natur, der ellers ikke er tilgængelig, ligesom de kan give udsigt over et landskab, hvor oplevelsen af terræn og udsigter ellers er begrænset.

Det er afgørende, at udsigtsplatforme eller lignende faciliteter i høj grad placeres med hensyn til områdets naturværdier og indpasses i landskabets naturprægede karakter.

I **Klokkedal** giver det kuperede terræn unikke muligheder for at gå på opdagelse og opleve dalens særlige natur. Nye faciliteter skal som her indpasses i terrænet.

NY NATUR

Ved Bisholt er der flere steder potentiale for at udvikle mere natur i landskabet i samarbejde med områdets lodsejere. Landskabet har tidligere været præget af eng og mose i terrænlavninger, og det har et naturligt potentiale for at omdanne arealer, der i dag bliver dyrket. Et øget naturindhold vil skabe variation i landskabet, der kan højne oplevelsesværdien, og formidling deraf kan yderligere medvirke til at øge interessen for naturen.

STØTTEFACILITETER

Faciliteter til ophold skal som udgangspunkt planlægges inden for ankomst- og anløbspunkter eller som fjerne faciliteter i tilknytning til disse.

Faciliteter til ophold skal planlægges og etableres med afsæt i formålet med det konkrete ankomst- eller anløbspunkt og tilpasses landskabets karakter.

Ved behov for kystnære faciliteter inden for strandbeskyttelseslinjen, bør disse

begrænses til mindre faciliteter, der i høj grad tilpasses landskabet, så de fremstår diskrete. Faciliteterne bør udføres i naturlige materialer, der harmonerer med kystlandskabets farver på den konkrete lokalitet, ligesom de bør have et enkelt, arkitektonisk udtryk jf. det fælles designkatalog.

Større faciliteter som madpakkehuse, omklædningsfaciliteter, grejbank mv. bør etableres ved ankomstpunkter, der ligger tilbagetrukket fra kysten (uden for strandbeskyttelseslinjen).

Ankomstpunkt Bisholt Mose ligger hos en privat aktør i tilknytning til Vandre-og cykelruten Horsens Fjord og ligger desuden i forbindelse med potentielle naturområder og stiforbindelser til kysten. Foruden p-plads kan ankomstpunktet indeholde madpakkehus og toilet

Faciliteter i skovmæssig kontekst bør indpasses i skovens udtryk, og bevoksningen bør bruges til at begrænse faciliteternes synlighed fra omgivelserne.

Faciliteter, der etableres ved ankomstpunkter uden for skovene, bør udformes med opmærksomhed på de vide udsigter, der flere steder er over landskabet. Disse steder bør faciliteter udføres i naturlige materialer, der harmonerer med landskabets farver. Tagflader bør være mørke eller etableres som grønne tage.

Vandre-og cykelruten Horsens Fjord bør understøttes med faciliteter til midlertidigt ophold så som bænke langs ruten.

PARKERINGSPLADSER

Parkeringspladser, der etableres ved ankomst- eller anløbspunkter, skal placeres diskret i landskabet fx med grusbelægning.

Parkeringspladserne skal sikres et relevant omfang i forhold til formål og indpasning af relevante støttefaciliteter, men omfanget bør begrænses af hensyn til indpasningen i landskabet.

FACILITETER TIL ANLØB

Ved Fingerhav Mole, kan etableres en anløbsbro der muliggør kommerciel trafik. Det er dog væsentligt, at den i høj grad indpasses i kystlandskabet og ikke fremstår visuelt markant. Det arkitektoniske udtryk bør være enkelt.

Et anløbspunkt langs kysten i anvendelseszone 4 skal understøtte ikke motoriserede vandaktiviteter. Her bør anløbsfaciliteterne have et mere beskedent omfang, eksempelvis i form af en flydebro, der letter isætning af kajaker mv.

MOUNTAINBIKE OG HØJ PULS

Bjerre Skov er et udflugtsmål for sport og aktivitet med høj puls, og det vurderes muligt at styrke skoven som destination for bl.a. mountainbikere. Derfor kan der arbejdes med at styrke skovens faciliteter på Naturstyrelsens areal ved Ankomstpunkt Bjerre Skov med henblik på at understøtte og formidle aktiviteter som f.eks. mountainbike, trailløb, orienteringsløb, mv.

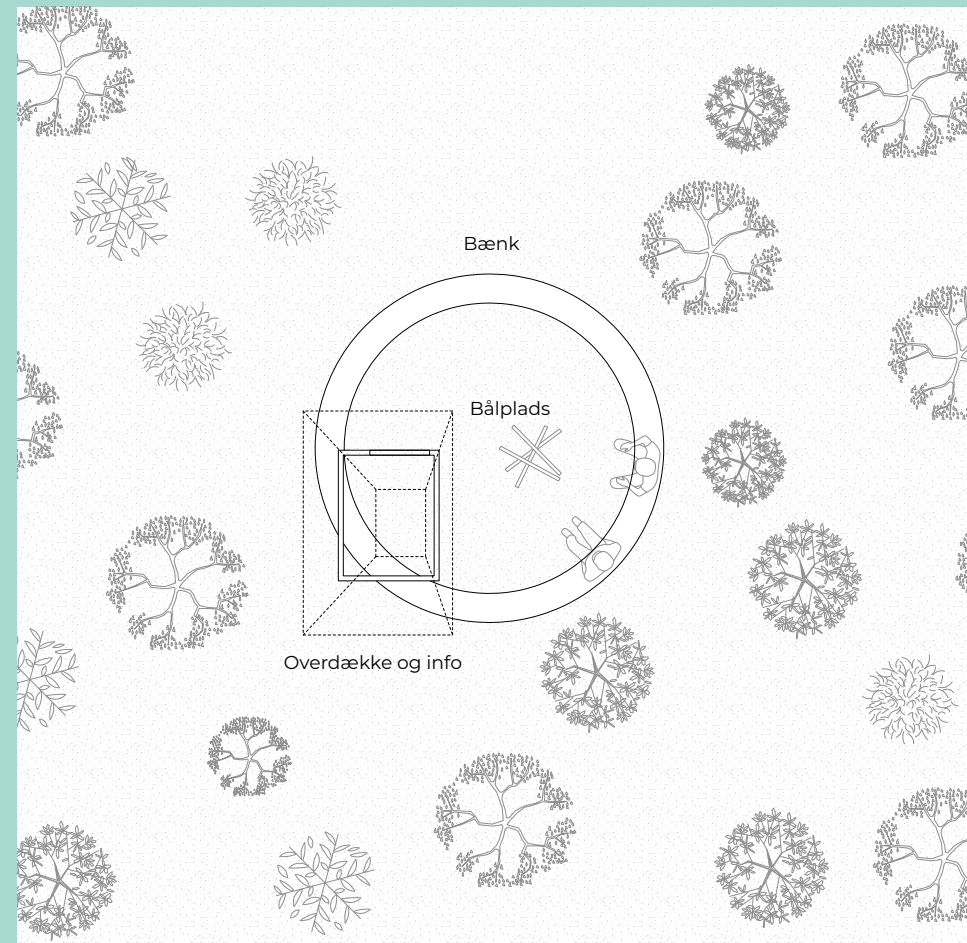
Ankomstpunkt Bjerre Skov bør indrettes med udvidede støttefaciliteter, der er relevante for at understøtte en aktiv anvendelse af skoven. Det kan f.eks. være grejdepot, madpakkehus, strøm mv. Faciliteter skal indpasses i skovens karakter og opføres i naturlige materialer. Tagflader bør være mørke eller etableres som grønne tage.

EKSEMPEL: PAUSEPUNKT VED BOLLER NEDERSKOV

Boller-skovene lægger op til fordybelse, hvor de besøgende kommer helt tæt på både skov og fjord.

Pausepunktet inviterer til et kort ophold med bålplads eller muligheden for at søge ly under tag.

Referencefotos her viser, hvordan ikoniske faciliteter kan indpasses i skovkontekst og skabe overgang til fjorden.

Pausepunkt

Billederne viser eksempler på, hvordan man andre steder har skabt gode pausepunkter, som enten er unikke i deres udtryk eller tilpasser sig skoven næsten uden aftryk på omgivelserne.

Referencefotos

OVERNATNINGS- KAPACITET

Området bør generelt understøttes bedre med både primitive shelters og teltpladser samt kommerciel overnatningskapacitet i mindre enheder såsom private bed- and breakfast, glamping mv.

Der bør især arbejdes med at forbedre overnatningskapaciteten i tilknytning til Vandre-og cykelruten Horsens Fjord og anløbspunkterne.

CODE OF CONDUCT OG PARTNERSKABER

FÆRDELSE OG OPHOLD I SKOVE

Boller-skovene, der udgør størstedelen af skovene i landskabsområde 2, er statskov. Derfor er der adgang hele døgnet, og det er tilladt at færdes uden for stier og veje, når man er til fods.

Det er væsentligt at oplyse om regler for færdsel og ophold i offentlige skove på relevante steder, f.eks. ved ankomst- og anløbspunkter.

Da skovene giver forskellige muligheder for ophold / overnatning er det vigtigt, at der er tydelig skiltning af, hvordan man må opholde sig i de enkelte skove.

MOUNTAINBIKE I SKOVEN

I Bjerre Skov, hvor Naturstyrelsen har etableret en zone målrettet mountainbike, er det væsentligt med tydelig skiltning af, hvor mountainbike er tilladt, og hvor almindelige regler for færdsel i offentlige skove er gældende.

Der kan med fordel udarbejdes guider for "god adfærd", når man på mountainbike møder andre brugere af skoven, ligesom det er vigtigt med en forventningsafstemning, så andre skovgæster ved, hvordan de kan færdes i skoven, så de undgår konflikter med mountainbike-brugerne.

Inspiration:

Skiltning af ruter for differentierede brugergrupper kan være med til at mindske potentielle konflikter brugerne imellem. Det fungerer samtidig som oplysning til brugerne om, hvilke andre typer af brugere de kan forvente at møde på den valgte strækning.

LANDSKABSOMRÅDE 3

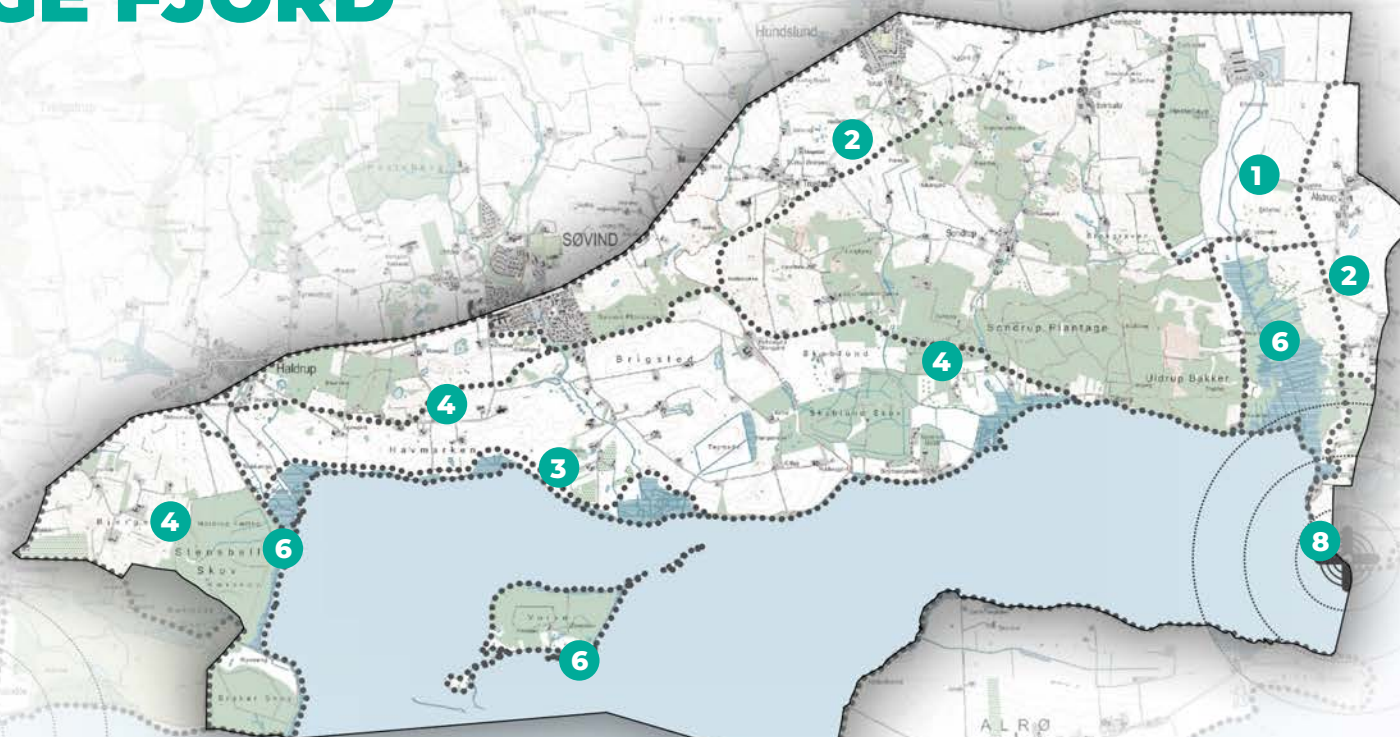
GRUNDLAG FOR PLANLÆGNING DEN NORDLIGE FJORD

I dette kapitel beskrives landskabsområdets karakter og målsætninger samt anvendelseszoner, som danner grundlag for den fysiske planlægning i området.

LANDSKABETS KARAKTER

Området omfatter det storbakkede terræn, der strækker sig mellem Stensballe Bjerge og Uldrup Bakker samt det meget afgrænsede kyststrøm, der mod syd indrammes af Vorsø og Alrø, og er præget af store strandenge og meget lavt kystvand.

Det samlede område indeholder fem forskellige landskabstyper: Bakkelandskab, husmandslandskab, Landsbylandskab, naturpræget landskab og hovedgårdslandskab.

Landskabstyper:

1. Hovedgårdslandskab
2. Landsbylandskab
3. Husmandslandskab
4. Bakkelandskab
5. Ø-landskab
6. Naturlandskab
7. Bylandskab
8. Fritidslandskab

6

Naturpræget landskab med strandenge og udsigt til Vorsø

Landskabet optræder mange steder med en lukket karakter, hvor skovene indrammer små eller middelstore landskabsrum, men landskabet er også kendetegnet ved særlige udsigtpunkter fra det storbakkede terræn. En stor del af området er desuden omfattet af en landskabsfredning, der har til formål at beskytte udsigterne.

4

Bakkelandskabet ved Sondrup Bakker

Landskabet optræder mange steder med en lukket karakter, hvor skovene indrammer små eller middelstore landskabsrum, men landskabet er også kendetegnet ved særlige udsigtpunkter fra det storbakkede terræn. En stor del af området er desuden omfattet af en landskabsfredning, der har til formål at beskytte udsigterne.

Landsbylandskabet ved Hundslund

I det storbakkede terræn nord for Horsens Fjord er det karakteristisk, at små landsbyer, gårde og husmandssteder ligger fordelt i bakkerne. I dag er landskabet i høj grad dækket af skov og rester af hede, men i 1800-tallet havde landskabet en mere lysåben karakter.

1

Hovedgårdslandskab ved Åkær Gods

3

Husmandslandskabet nord for Brigsted

2

MÅLSÆTNINGER

Det storbakkede terræn er ideelt for vandring og cykling, men også vandet rummer gode kvaliteter for kajak, SUP og lystfiskeri. Kvaliteten i landskabet er i høj grad det rustikke outdoorpræg og fornemmelsen af at være alene og væk fra de mere kommercielle turistområder ved kysten. Der er begrænset med faciliteter til ophold eller formidling i området, og størstedelen af området ejes af private lodsejere.

Landskabsområdet vurderes ikke egnet til udvikling af centerområder, men der vurderes at være potentiale for indpasning af mindre støttefunktioner, der understøtter de stille outdoor-aktiviteter.

Landskabsområdet indbyder til outdoor-oplevelser med fokus på ro og fordybelse. Målsætningen for området er at fremme de stille aktiviteter på land og på vand i samspil med et code of conduct program, der understøtter god adfærd i naturen

Målsætninger

- Bibeholde det rustikke landskab og fremhæve områdets særlige udsigtsmuligheder
- Give mulighed for at opleve fuglene ved faciliteter som fugletårne eller fugleskjul, der ikke forstyrrer eller forringer fuglenes levesteder
- Styrke Sondrup Strand som knudepunkt for især det lokale forenings- og fritidsliv ved vandet med respekt for områdets kulturmiljø og rustikke karakter
- Styrke code of conduct i forbindelse med aktiviteter i naturen generelt samt aktiviteter på vand nær fugle-reservater
- At styrke code of conduct i forbindelse med færdsel på private arealer

Sondrup Strand

Stranden fremstår rustik med enkle faciliteter til det lokale foreningsliv.

Foto: NIRAS

ANVENDELSESZONER

I landskabsområde 3 er skovlandskabet udlagt til zone 3: Ekstensiv landskabszone, idet landskabets værdier har en særlig kvalitet, der bør værnes om.

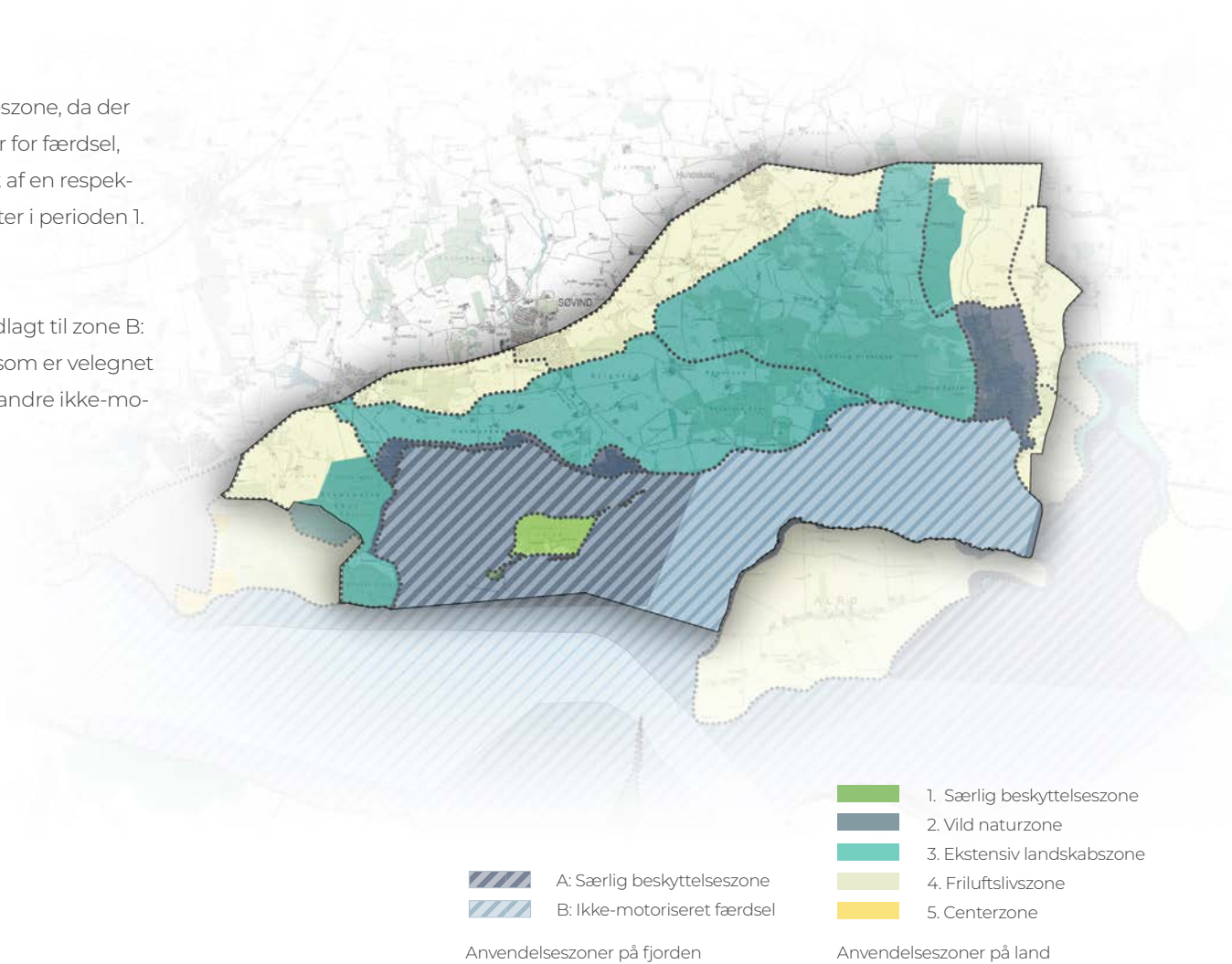
Skov og strandenge, som er omfattet af Natura 2000-beskyttelse er udlagt som zone 2: Vild naturzone, da færdsel her må begrænses eller ske under hensyntagen til naturværdierne.

Vorsø er udlagt til zone 1: Særlig beskyttelseszone, da der her er tale om et fuglereservat, der ikke tåler hyppige besøg, og hvortil adgang er stærkt begrænset.

På vandet er fuglereservater udlagt til

zone A: Særlig beskyttelseszone, da der her er særlige restriktioner for færdsel, ligesom Vorsø er omfattet af en respektafstandszone på 200 meter i perioden 1. februar – 1. september.

Det øvrige vandareal er udlagt til zone B: Ikke motoriseret færdsel, som er velegnet til bl.a. kajak, SUP, surf og andre ikke-motoriserede aktiviteter.

UDFORDRINGER

De store skovområder er privatejede, og lodsejere oplever udfordringer med, at områderne anvendes uretmæssigt til mountainbike, eller at der i perioder er et meget højt besøgstryk på stier og veje, hvilket bl.a. kan forstyrre vildtet i forbindelse med jagtinteresser.

Vorsø er svært tilgængelig, idet der kun er adgang på særlige guidede ture med Naturstyrelsen, hvor man vader gennem fjorden på en ebbevej fra Brigsted til Vorsø.

POTENTIALER

Området er rigt på landskabs- og kulturhistoriske fortællinger, der kan formidles som en del af vandreoplevelsen på Vandre-og cykelruten Horsens Fjord.

Området rummer flere spektakulære udsigter, der kan fremhæves og styrkes som en del af landskabsoplevelsen.

Oplevelsen af fuglereservatet kan styrkes med faciliteter fra kysten.

SÅRBARHED

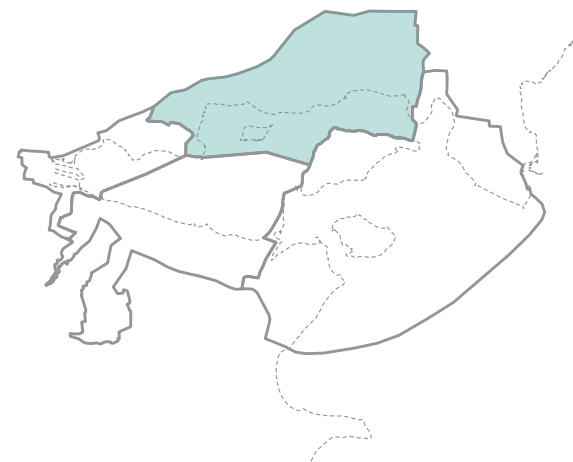
En stor del af landskabet er vurderet særligt karakteristisk med landskabelig, stedbunden oplevelsesværdi eller udsigter, og vurderes derfor ikke egnet til etablering af større eller mange faciliteter. Det vil være muligt at indpasse støttefaciliteter til oplevelser og stiforløb.

Oplevelsesværdierne er mange steder knyttet til udsigter, der rækker ud over landskabsområde 3. Disse værdier kan være sårbare over for ændringer i de øvrige landskabsområder, hvis ændringerne har en karakter eller skala, der påvirker udsigterne negativt.

Områdets naturtyper er generelt ikke sårbare over for færdsel til fods og kan tåle et moderat slid. Strandengene er dog sårbare, og færdsel skal så vidt muligt undgås eller understøttes af faciliteter, der begrænser aftrykket på naturen.

RETNINGSLINJER FOR FYSISK PLANLÆGNING

DEN NORDLIGE FJORD

I dette kapitel beskrives retningslinjer for fysisk planlægning i landskabsområde 3.

Retningslinjerne forholder sig til de strategiske principper og beskriver, hvordan disse kan realiseres under hensyntagen til landskabets karakter, strukturer og sårbarheder, og hvordan de bedst muligt kan understøtte oplevelser i landskabet.

Der er så vidt muligt angivet alternative løsningsforslag, såfremt der bliver behov for at afvige fra planens primære anbefalinger.

GATEWAYS, ANKOMSTPUNKTER OG ANLØBSPUNKTER

Det storbakkede landskab med rustikke outdoor-kvaliteter understøttes med ankomstpunkter og anløbspunkter i tilknytning til Vandre- og cykelruten Horsens Fjord og oplevelser på fjorden. Området er ikke egnet til etablering af gateways.

PLACERING AF GATEWAYS, ANKOMSTPUNKTER OG ANLØBSPUNKTER

Landskabsområdet understøttes med ankomstpunkter ved Brigsted, Sondrup strand og Amstrup Ege i tilknytning til eksisterende faciliteter med adgang til oplevelser og ruter i området, herunder Vandre- og cykelruten Horsens Fjord.

Der planlægges ligeledes for anløbspunkter ved Brigsted og Sondrup Strand, som skal understøtte de rekreative ruter på fjorden for ikke-motoriserede aktiviteter såsom kajaksejls, lystfiskeri og vinterbadning og oplevelser på vand.

ALTERNATIVE PLACERINGER

Ankomstpunkter kan placeres i anvendelseszone 3 og 4 på steder, hvor de giver adgang til oplevelser på land i tilknytning til Vandre- og cykelruten Horsens Fjord, og naturoplevelser i området, herunder fuglekiggeri.

Placeringen af ankomstpunkter bør så vidt muligt understøtte anløbspunkter for ikke-motoriseret sejls og aktivitet.

Ankomstpunkter i anvendelseszone 3 skal placeres under særlig hensyntagen til natur- og landskabsinteresser.

Anløbspunkter kan placeres i tilknytning til kysten i anvendelseszone 3 og 4. Placeringen skal tage hensyn til naturbeskyttelse på og omkring vandet – særligt med fokus på naturinteresserne inden for naturreservatet ved Vorsø, men også øvrige naturinteresser inden for bl.a. fuglebeskyttelsesområdet og habitatområdet.

BÆREDYGTIG**MOBILITET OG OPLEVELSES-
RIG INFRASTRUKTUR****STILLE AKTIVITETER PÅ VAND OG PÅ
LAND**

I forbindelse med ankomstpunkterne skal sikres parkering i tilstrækkeligt omfang. Parkeringspladser skal så vidt muligt placeres og indrettes, så de fremstår rustikke (eksempelvis gruspladser) og er underlagt landskabets karakter.

Fra ankomstpunkterne skal sikres gode forbindelser til og oplysninger om de omkringliggende ruter for både cyklister, fodgængere og ridende.

Anløbspunkter i Landskabsområde 3 skal især understøtte brugere til ikke-motoriserede aktiviteter på vand. Det er derfor vigtigt, at der er gode adgangsforhold til vandet med vandsportsudstyr.

**VANDRE-OG CYKELRUTEN HORSENS
FJORD STYRKES MED UDSIGTSPUNKTER
SAMT FORTÆLLINGER OM NATUR, KUL-
TUR OG LANDSKABER**

I landskabsområde 3 forløber Vandre-og cykelruten Horsens Fjord i kuperet og varierede landskaber med høj natur- og landskabsværdi. Disse værdier skal kunne opleves fra ruten og styrkes med støttefaciliteter i relevant omfang og med hensyn til at opretholde områdets værdier.

Etape 1: I det kystnære landskab ved Havmarken, har landskabet en åben karakter med vide udsigter over Horsens Fjord samt småøerne. Udsigterne bidrager til en særlig oplevelsesværdi og kan understøttes med udsigtspunkter så som lave platforme eller bænke.

Etape 2: Ruten forløber på en del af strækningen ad den tidligere banesti Horsens-Odder. Ved Søvind fortsætter banestien videre mod Odder, mens Vandre-og cykelruten Horsens Fjord fortsætter mod fjorden. Denne del af strækningen kan styrkes med fortællingen om den gamle jernbane.

Etape 3: Fra Søvind til Sondrup Strand forløber ruten ad den smalle landevej i meget kuperet terræn. Der er kort afstand til fjordens strandenge og udsigt til Vorsø. Formidling af de særlige landskabs- og naturkvaliteter kan højne oplevelsen af ruten.

Etape 4: Dele af ruten forløber i det bakkede skovlandskab ved Sondrup Plantage, hvor landskabet har en lukket karakter, der stedvist veksler med små lysåbne områder. Oplevelsen af det bakkede terræn, skoven og dens natur samt stedvise udsigter til fjorden bidrager til en særlig oplevelsesværdi. Området er privatejet, og der bør være et fokus på code of conduct i forhold til færdsel på private arealer.

Etape 5: En del af ruten går forbi Åkær Gods og følger den smalle landevej ned til Alrø. På strækningen kan fortællingen om hovedgårdslandskabet styrkes, ligesom der bør være et fokus på code of conduct i forbindelse med færdsel på private arealer.

Etape 1: Styrke udsigten fra kysten og oplevelsen af fuglene på fjorden

Etpæ 2: Formidling af den gamle jernbane

Etape 3: Fokus på Vorsø og naturværdier

Etape 4+5: Fokus på code of conduct og landskabelige fortællinger

Forslag til oplevelsesudvikling på Vandre-og cykelruten Horsens Fjord

STEDSSPECIFIKKE OPLEVELSER OG FACILITETER

Faciliteter i dette område skal især understøtte stille aktiviteter og naturoplevelser, og de skal i høj grad etableres med hensyntagen til områdets væsentlige natur- og landskabsinteresser.

Landskabskarakteren er i store områder vurderet særlig karakteristisk, og der skal derfor være en stor opmærksomhed på, at faciliteter indpasses i landskabet.

FUGLETÅRNE OG UDSIGTSPUNKTER

Kysten og farvandet ud for kysten samt Vorsø er værdifulde fuglebeskyttelsesområder, hvor et rigt fugleliv kan opleves. Dertil byder det bakkede landskab på fine udsigter ud over Horsens Fjord og det kystnære landskab. For at styrke mulighederne for at opleve fugle og udsigter kan der etableres fugletårne/-skjul

eller udsigtsplatforme i det kystnære landskab, når de indpasses i landskabets karakter.

I de skovprægede kystlandskaber og det kuperede terræn er der mulighed for at afskærme og sløre fugletårne / udsigtsplatforme i skovens bevoksning eller med skoven og det bakkede landskab som baggrund. Her kan udsigtspunktet være højt i afstemning med bevoksningen.

I det mere åbne kystlandskab ved Havmarken vil fugletårne / udsigtsplatforme være meget synlige i landskabet. Her bør de have en lavere karakter som eksempelvis fugleskjul og sikres et enkelt, arkitektonisk udtryk, der ikke optræder markant i udsigterne på tværs af landskabet.

Uanset placering bør fugletårne / udsigtsplatforme udføres i naturmaterialer, der indgår naturligt i landskabets naturprægede karakter. Tagflader bør være mørke eller etableres som grønne tage.

Brigsted

Som en oplevelse ved Ankomstpunkt Brigsted nær Vorsø, kan der arbejdes med at etablere et eller flere fugletårne / fugleskjul / udsigtsplatforme i det kystnære landskab.

Derved kan muligheden for at opleve det rige fugleliv styrkes uden at medføre en forstyrrelse af fuglenes levesteder eller fourageringssteder.

ADGANG TIL KYSTEN

Farvandet ud for kysten er egnet til stille og ikke-motoriseret aktivitet på vandet såsom kajakroning og SUP.

For at understøtte oplevelsesmulighederne på vandet er det væsentligt, at der ved planlagte anløbspunkter og kombinerede ankomstpunkter er gode adgangsf forhold til kysten fra ankomst- / anløbspunktet og de tilknyttede faciliteter.

Nye faciliteter skal i høj grad indpasses i det naturprægede kystlandskab med et diskret udtryk, og de bør udføres i naturmaterialer.

PARKERINGSPLADSER

Parkeringspladser i forbindelse med ankomst- eller anløbspunkter, skal placeres og indrettes diskret i landskabet, eksempelvis med grusbelægning).

Parkeringspladserne skal sikres et relevant omfang i forhold til formål og indpasning af relevante støttefaciliteter, men omfanget bør begrænses af hensyn til indpasningen i landskabet.

Sondrup Strand

Ved Sondrup Strand er der behov for at forbedre adgangsf forholdene mellem kysten og ankomstpunktet, der ligger oven for en kystskrænt. Der bør være let adgang med bl.a. kajak og sup.

STØTTEFACILITETER

Opholdsfaciliteter skal etableres i tilknytning til et ankomst- eller anløbspunkt samt i tilknytning til eksisterende faciliteter. Faciliteterne skal sikres et enkelt, arkitektonisk udtryk, der tager hensyn til kystlandskabets naturprægede karakter samt afspejler den fælles stedsidentitet for hele Horsens Fjord-området.

I de skovprægede områder bør skovens karakter udnyttes til indpasning, mens der i det mere åbne landskab bør sikres et enkelt, arkitektonisk udtryk, hvorved faciliteterne optræder diskrete i landskabets udtryk. Såfremt der er bevoksning i området bør denne udnyttes til indpasning og afskærmning.

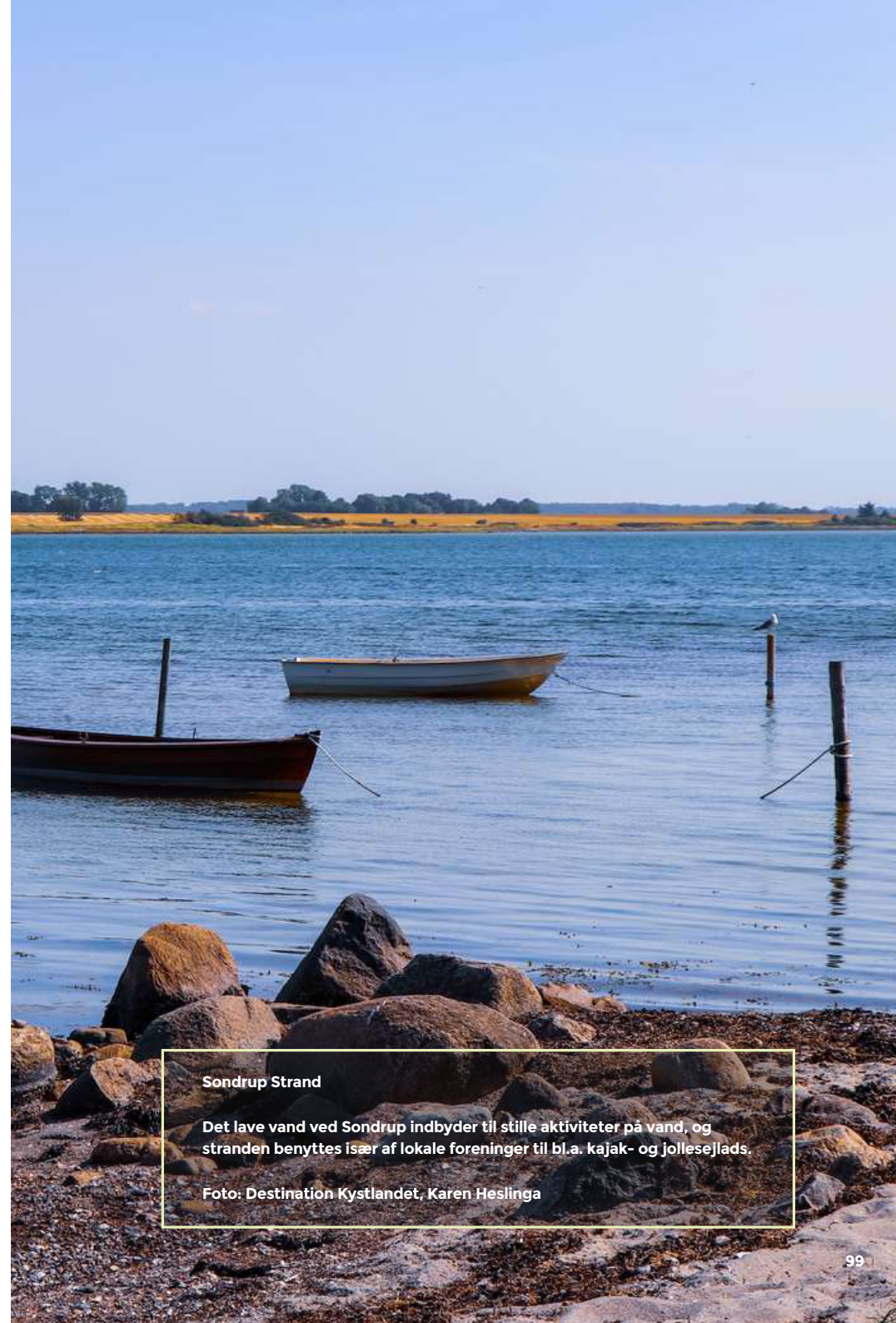
Nye faciliteter bør udføres i naturmaterialer eller materialer, der harmonerer med kystlandskabets og skovens farver, og tagflader bør være mørke eller etableres som grønne tage.

FACILITETER TIL ANLØB

I dette område skal anløbsfaciliteter i høj grad tilpasses kystens enkle udtryk og udformes med særligt hensyn til natur og fugleliv.

Generelt bør broer, herunder også flydebroer begrænses i skala og tilpasses de aktivitetsformer, der er tilsigtet området. Broerne skal fremstå i naturmaterialer.

Anløbspunkter i beskyttet farvand, eksempelvis Anløbspunkt Brigsted, kan også planlægges som pausested uden anløbsfaciliteter af hensyn til landskabets naturprægede karakter og til at initiere stille aktiviteter på vandet, hvor fysiske anløbsfaciliteter ikke er nødvendige, eksempelvis kajakroning og SUP.

Sondrup Strand

Det lave vand ved Sondrup indbyder til stille aktiviteter på vand, og stranden benyttes især af lokale foreninger til bl.a. kajak- og jollesejls.

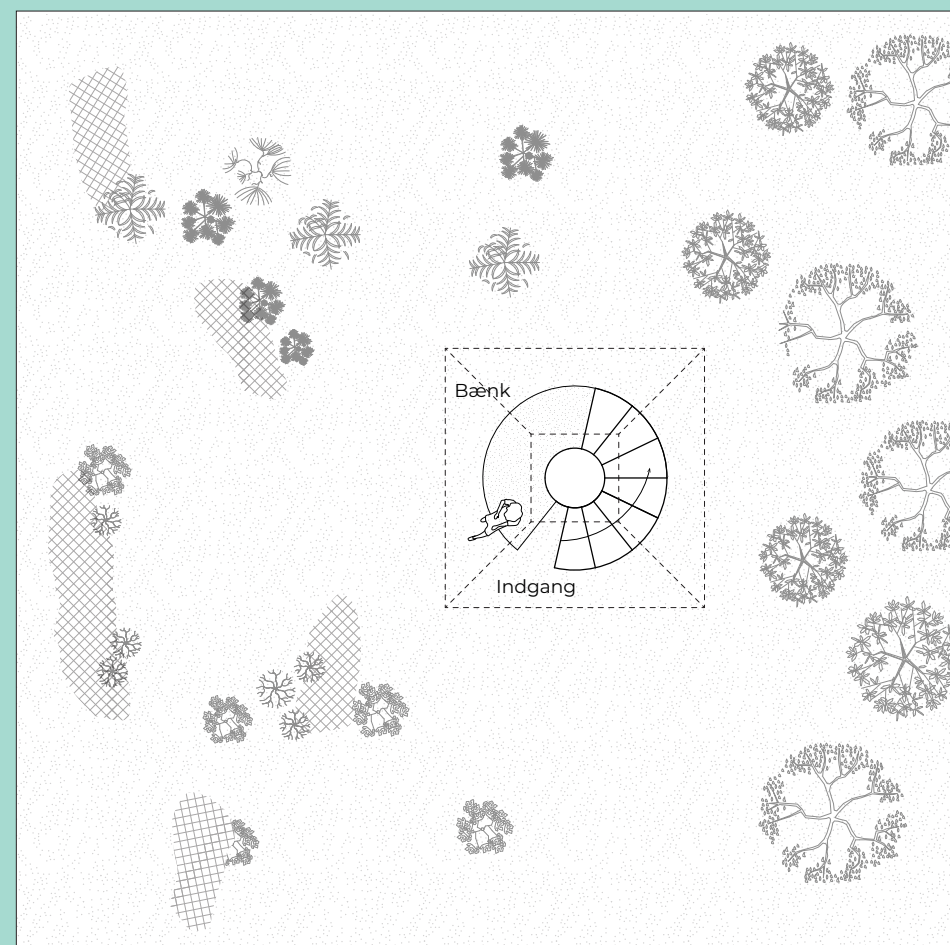
Foto: Destination Kystlandet, Karen Heslinga

EKSEMPEL: UDSIGTSPUNKT VED BRIGSTED

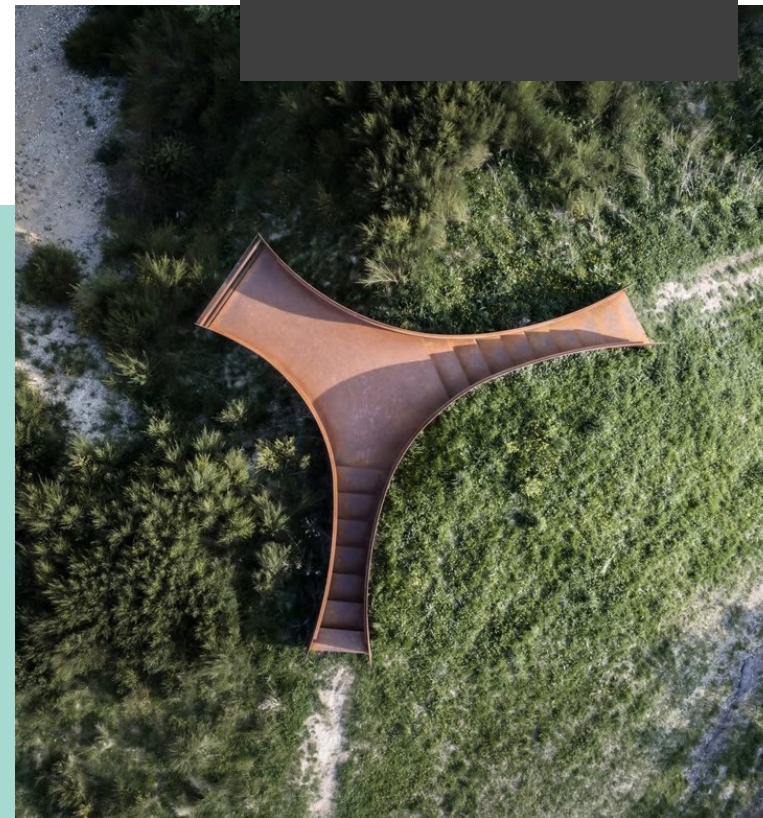
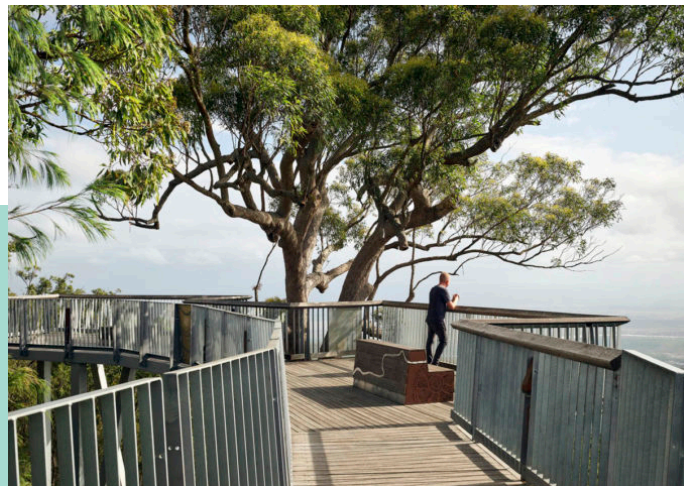
Ved Brigsted ud for Vorsø er der mulighed for at opleve det unikke fugleliv i området. Et udsigtspunkt kan give de besøgende mulighed for at komme op i højden og opleve fuglene herfra.

Eksemplerne her viser, hvordan et udsigtspunkt kan indpasses i landskabet med skov og bevoksning som baggrund. Udsigtspunktet kan være et arkitektonisk pejlemærke og højne oplevelsesværdien på stedet.

Udsigtspunkt

Billederne på denne side er eksempler på, hvordan et udsigtspunkt med et ikonisk udtryk kan indpasses i et kystlandskab.

Referencefotos

OVERNATNINGS- KAPACITET

Området bør generelt understøttes med både primitive shelters og teltpladser samt kommerciel overnatningskapacitet i mindre enheder såsom private bed & breakfasts, glamping mv.

CODE OF CONDUCT OG PARTNERSKABER

FÆRDELSE OG OPHOLD I SKOVENE

Store dele af skovene i landskabsområde 3 er privatejede, og der skal gøres relevante og tilstrækkelige tiltag for at motivere til korrekt adfærd i skovene.

Det er væsentligt at oplyse om regler for færdsel og ophold i private og offentlige skove på relevante steder, f.eks. ved ankomst- og anløbspunkter.

Det er væsentligt at sikre tilstrækkelig afmærkning af ruter. Det er særligt vigtigt i private skove, hvor færdsel kun er tilladt på etablerede veje og stier.

Det er ligeledes væsentligt at markere, hvornår ruten passerer en grænse til en privat eller offentlig skov for at hjælpe besøgende til at genkende og overholde reglerne for færdsel og ophold.

HENSYN TIL NATUREN OG FUGLELIVET

Særligt langs kysten og farvandet omkring Vorsø er der et særligt hensyn til naturen og fuglelivet. Derfor er det væsentligt med tydelig oplysning om hensynsfuld færdsel og relevante hensyn.

Det er særligt vigtigt med tydelig markering af stier og adgang til evt. fugletårne / udsigtsplatforme, så vandrere, fuglekigere og andre besøgende hjælpes til en hensynsfuld adfærd.

På cykel i skoven...

I såvel private som offentlige skove er det kun tilladt at cykle på etablerede veje og stier.

Etablering af mountainbike-spor må kun ske efter aftale med skovejeren – det være sig Naturstyrelsen eller private skovejere.

Follow the New Forest code

The New Forest is a unique place with rare wildlife and free-roaming livestock. Thank you for helping us care for this special place by following the simple New Forest code.

Keep your distance from the animals – don't feed or touch them

Take home litter and dog waste

No fires or barbecues

Keep dogs under control. Don't let dogs approach or chase any animals

Park only in car parks

No wild camping

Stick to the permitted cycle tracks

Drive with care – animals on the road!

Help wildlife by keeping to the main tracks

Reference: New Forest Nationalpark skilter tydeligt med code of conduct i parken.

Keeping the New Forest special

The New Forest is one of the last tranquil places in the south of England. Yet it's under threat.

Around 35,000 people live in the National Park and we welcome over 15 million day visits each year.

Many thousands of new homes are being built close to the National Park.

We're already seeing the effects of the climate and nature emergency on the habitats and wildlife here.

Here's how you can help:

- Follow the New Forest code
- Go car free and walk, cycle, travel by train or use the New Forest Tour
- Buy local and support businesses linked to the landscape
- Donate to the Love the Forest scheme supporting conservation and education projects.

Inspiration:

Et adfærdskodeks, der kommunikerer med personlighed og forståelse for god adfærd, engagerer gæster til at passe ekstra godt på natur og omgivelser. The Tiaki Promise er New Zealands svar på Code of conduct.

TIAKI MEANS TO CARE FOR PEOPLE AND PLACE. THE TIAKI PROMISE IS A COMMITMENT TO CARE FOR NEW ZEALAND, FOR NOW AND FOR FUTURE GENERATIONS.

NEW ZEALAND IS PRECIOUS, AND EVERYONE WHO LIVES AND TRAVELS HERE HAS A RESPONSIBILITY TO LOOK AFTER IT.

BY FOLLOWING THE TIAKI PROMISE, YOU ARE MAKING A COMMITMENT TO NEW ZEALAND. TO ACT AS A GUARDIAN, PROTECTING AND PRESERVING OUR HOME.

NAU MAI, HAERE MAI KI AOTEAROA, WELCOME TO NEW ZEALAND.

HOW TO CARE FOR NEW ZEALAND

PROTECT NATURE

KEEP NZ CLEAN

DRIVE CAREFULLY

BE PREPARED

SHOW RESPECT

TIAKI PROMISE

WHILE TRAVELLING
IN NEW ZEALAND I WILL

CARE FOR LAND, SEA AND NATURE,
TREADING LIGHTLY AND LEAVING NO TRACE

TRAVEL SAFELY, SHOWING CARE
AND CONSIDERATION FOR ALL

RESPECT CULTURE, TRAVELLING
WITH AN OPEN HEART AND MIND

TIAKINEWZEALAND.COM | #TIAKIPROMISE

LANDSKABSOMRÅDE 4

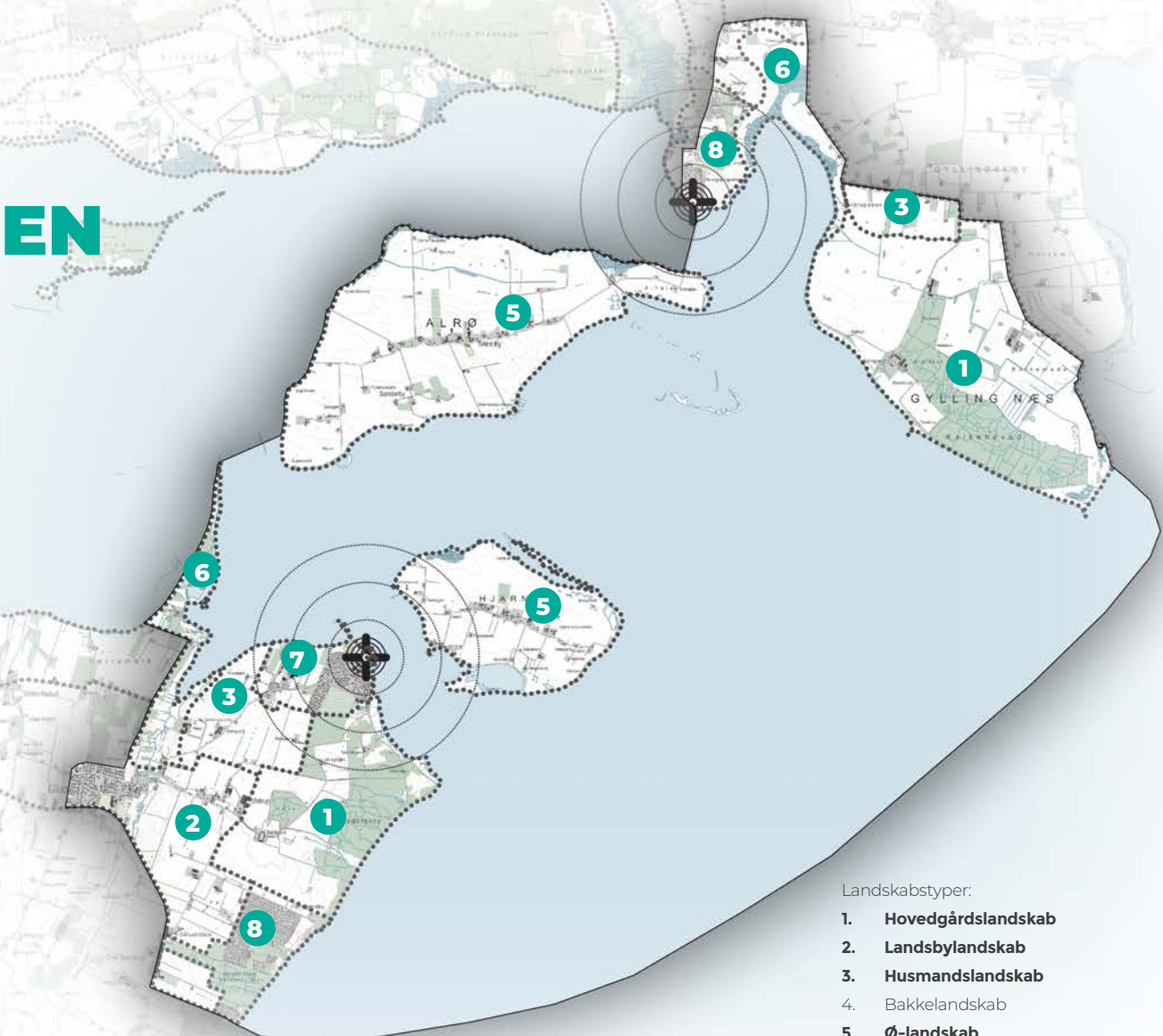
GRUNDLAG FOR PLANLÆGNING FJORDMUNDINGEN

I dette kapitel beskrives landskabsområdets karakter og målsætninger samt anvendelseszoner, som danner grundlag for den fysiske planlægning i området.

LANDSKABETS KARAKTER

Området afgrænses ved fjordmundingen med kontrastfyldte landskaber, som dog har en samlende historie, der knytter sig til samspillet mellem øerne, Gyllingnæs og landskabet omkring Snaptun.

Det samlede område indeholder syv forskellige landskabstyper: Ø-landskab, hovedgårdslandskab, husmandslandskab, landsbylandskab, naturpræget landskab, fritidslandskab og bylandskab.

Landskabstyper:

1. Hovedgårdslandskab
2. Landsbylandskab
3. Husmandslandskab
4. Bakkelandskab
5. Ø-landskab
6. Naturlandskab
7. Bylandskab
8. Fritidslandskab

Naturpræget landskab i form af strandenge ved Borre Knob

Halvøen Borre Knob er en helt særlig naturoplevelse med vide udsigter over fjordlandskabet og øerne. De lavtliggende strandenge rummer et rigt fugleliv, og den højtliggende plantage giver særlige udsigter over fjordlandskabet.

Landsbylandskab med bl.a. Glud Museum

Bylandskabet, Snaptun Havn

Snaptun udgør et lille bylandskab ved fjordens munding. Her er mødet mellem byen og fjorden i høj grad præget af miljøet omkring den lille Snaptun Havn, mens den øvrige by i vid udstrækning er afskærmet af små kystskove. Snaptun er et knudepunkt for flere ruter og tilbyder færgeforbindelse til Hjarnø og Endelave.

Husmandslandskab ved Lerdrupskov

Ø-landskabet, Alrø

Landskabet på Hjarnø og Alrø er kendetegnet ved en meget enkel karakter, hvor bebyggelsen er samlet langs vejen centralt på øen og omgivet af marker og enge. Det er strukturer, der i høj grad udspringer af landskabets lave og næsten flade terræn samt samspillet med kystens dynamik.

Hovedgårdslandskabet Gyllingnæs set fra Alrø

Fritidslandskabet nord for dæmningen til Alrø

MÅLSÆTNINGER

Det er især øerne i fjordmundingen, som sammen med Snaptun tiltrækker flere af de klassiske ferieturister, som især kommer for at opleve ø-kvaliteterne og de historiske elementer på Hjarnø, men også vandaktiviteter er særdeles populære i området.

Der vurderes generelt at være potentiale for at udvikle området som destination for outdoor-aktiviteter, når det sker med hensyn til landskabets karakter, særlige landskabsværdier og lokalbefolkningens ønsker.

Fjordmundingen er kendetegnet ved det visuelle samspil mellem øer og kyster. Målsætningen for området er at fremme vandaktiviteter på fjorden og oplevelsen af øerne med en robust rekreativ infrastruktur.

Målsætninger

- Styrke overnatningskapaciteten, herunder naturnær kapacitet på Alrø og ved Borre Knob samt ferie-huse ved Amstrup Ege
- Styrke Snaptun Havn som gateway til Det Østjyske Øhav og som knudepunkt for rekreative oplevelser i det omkringliggende landskab
- Styrke de rekreative faciliteter på Hjarnø Havn i tæt dialog med borgere og interessenter
- Regulere færdsel med autocampere ved at udpege steder, der egner sig til autocamperparkering
- Styrke aktiviteter på vandet omkring Alrø med en gateway ved dæmningen
- Igangsætte dialog med lodsejer om mulighed for rekreative aktiviteter på Gyllingnæs
- Igangsætte dialog med lodsejere om mulighed for udvikling af vild natur på Alrø og Hjarnø med samtidig anlæg af nye rekreative forbindelser

Dæmningen til Alrø

Vandaktiviteter er populære i vandet ved dæmningen, og dæmningen udgør en væsentlig strækning på Vandre-og cykelruten Horsens Fjord.

Foto: Destination Kystlandet, Aleksander Mogensen

ANVENDELSESZONER

I landskabsområde 4: Fjordmundingen er store dele af Alrø og Hjarnø udlagt til zone 4: Friluftslivszone. Det betyder, at der her er god mulighed for at udvikle turisme-relaterede aktiviteter under hensyntagen til landskabets karakter og strukturer.

Strandenge på øerne og i den øvrige del af området er omfattet af Natura 2000-beskyttelse og udlægges derfor som zone 2: Vild naturzone.

Snaptun Havn er udlagt som zone 5: Centerzone, idet området er robust og dets funktioner kan styrkes som gateway til øerne. De tilstødende kystlandskaber er udlagt som zone 3: Ekstensiv landskabszone med henblik på at styrke de rekreative oplevelser og forbindelser fra havnen og videre ud i landskabet.

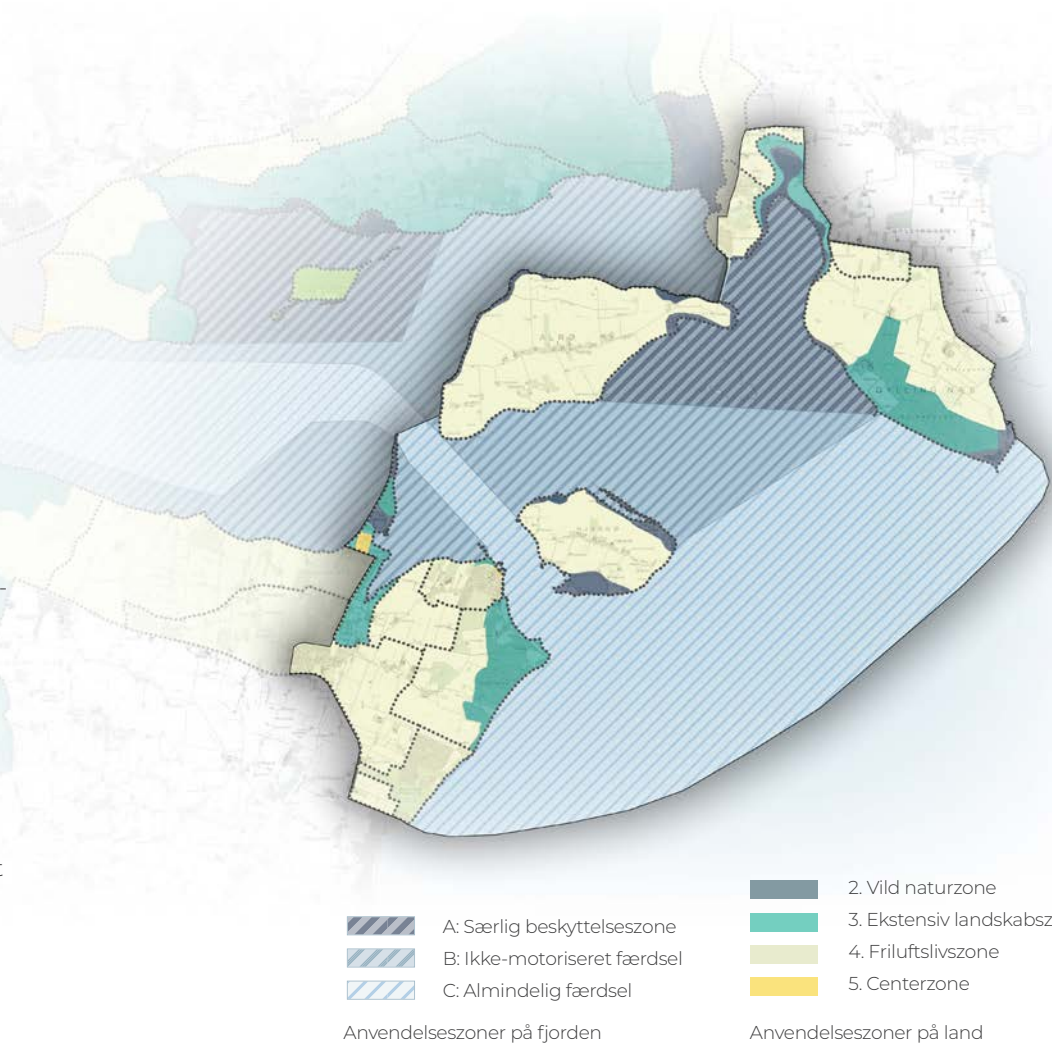
Syd for Snaptun er Tønballe Skov udlagt

som zone 3: Ekstensiv landskabszone, da området indeholder særlige rekreative landskabskvaliteter.

Ved Konferencecentret Borre Knob er et område udlagt til zone 5: Centerzone, da der her er mulighed for at koncentrere biltrafik til/fra Borre Knob. Store dele af Borre Knob er udlagt til zone 3: Ekstensiv landskabszone og zone 2: Vild naturzone.

Det øvrige landskab i den sydlige del af området er udlagt som zone 3: Friluftslivszone, hvor der bl.a. findes et større sommerhusområde.

På vandet er Lerdrup Bugt udlagt som zone A: Særlig beskyttelseszone, da der her er et større fuglereservat. Øvrige områder nord og syd for sejlrunden er udlagt som Zone B: Ikke-motoriseret færdsel for at give plads til aktiviteter så som kajak, surf og lystfiskeri. Sejlrunden er udlagt til Zone C: Almindelig færdsel.

UDFORDRINGER

På øerne er der en begrænset rekreativ infrastruktur, hvilket er en særlig udfordring for vandrere og cyklister. På Alrø følger Vandre- og cykelruten Horsens Fjord således den smalle landevej fra sydspids hen over dæmningen og videre op i landskabet.

Der er på Alrø og Snaptun en udfordring med at regulere autocampere, som parkerer på kystnære arealer til gene for lokalbefolkningen og andre, der ønsker at opleve landskabet uforstyrret.

På Hjarnø er der et ønske om at udvikle turismen i overensstemmelse med øens størrelse, natur og befolkning, så den kan være et bæredygtigt grundlag for øens små erhverv.

Der er en udfordring med langtidsparkering på Snaptun Havn, særligt for passagerer til Endelave. Der har været forsøg med at flytte parkeringsarealet uden for byen, men dette vurderes ikke hensigtsmæssigt, da mange kommer med bagage, børn, etc.

POTENTIALER

Der er potentiale for at styrke Snaptun som knudepunkt med rekreative faciliteter til ophold og tydelige forbindelser ud i landskabet. Havnens funktioner kan i højere grad planlægges med tydelige funktioner og pladsdannelse, som understøtter et rekreativt miljø.

På Alrø er der interesse for at udvikle kommercielle overnatningsfaciliteter og oplevelser, og der er potentiale for at udvikle en landskabelig attraktion ved dæmningen i forbindelse med en gateway.

På Borre Knob er der interesse for at udvikle kommercielle overnatningsfaciliteter. Landskaberne vurderes at kunne bære få faciliteter, der indpasser sig i landskabets karakter og skala.

Der er potentiale for at omdanne landbrugsarealer til vådområder i sammenhæng med rekreative stiforbindelser flere steder på Alrø, Hjarnø og ved Snaptun

SÅRBARHED

En stor del af området er beskyttet af Natura 2000 med henblik på at fjordområdets hav- og kystnatur skal udgøre et stort, sammenhængende naturområde. Tiltag må derfor ikke være i konflikt med denne målsætning, og bør så vidt muligt bidrage til at fremme naturkvaliteterne.

De små lokalsamfund på øerne har en interesse i, at turismen kan bidrage til det lokale erhvervsliv, men er skrøbelige over for store besøgstryk.

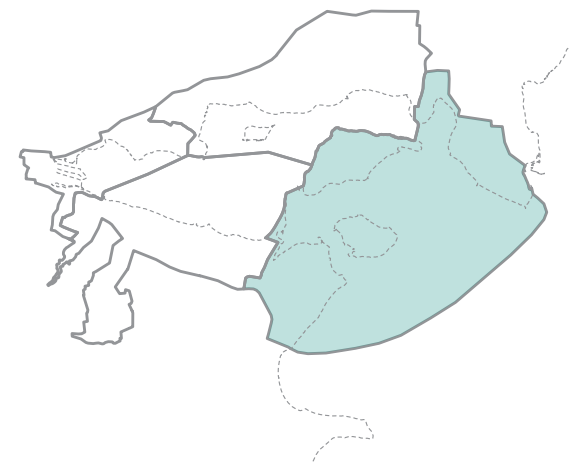
såfremt lodsejere har et ønske herom. Dette vil være i overensstemmelse med Natura-2000 beskyttelsens målsætning og indsats.

Kystlandskabet langs med Hjarnø Sund mellem Snaptun og Hundshage indeholder spor, der fortæller om områdets betydning som vagtpost ved indsejlingen til Horsens Fjord. Spor af forsvarsværker, der rækker tilbage til såvel Svenskekrigen i midten af 1600-tallet og Englandskrigen i starten af 1800-tallet. Dette kan tydeliggøres med formidlingsmæssige tiltag, udsigtsplatforme etc.

Hele området rummer spor af de tidlige vikingeslægter med Kong Hjarne som omdrejningspunkt. Historien vurderes at have et stort potentiale for kommercielle oplevelsesudbud i området.

RETNINGSLINJER FOR FYSISK PLANLÆGNING

FJORDMUNDINGEN

I dette kapitel beskrives retningslinjer for fysisk planlægning i landskabsområde 4.

Retningslinjerne forholder sig til de strategiske principper og beskriver, hvordan disse kan realiseres under hensyntagen til landskabets karakter, strukturer og sårbarheder, og hvordan de bedst muligt kan understøtte oplevelser i landskabet.

Der er så vidt muligt angivet alternative løsningsforslag, såfremt der bliver behov for at afvige fra planens primære anbefalinger.

GATEWAYS, ANKOMSTPUNKTER OG ANLØBSPUNKTER

Landskabsområde 4 – Fjordmundingen omfatter både arealer nord og syd for fjorden samt øerne Alrø og Hjarnø. For at dække det geografisk store område på tværs af fjorden og skabe adgang til området på både land og vand samt forbindelse til øerne, peger udviklingsplanen på etablering af to gateways i Landskabsområde 4.

Der bør desuden etableres anløbspunkter, der kan understøtte kommercielle ruter på tværs af fjorden samt rekreative ruter for ikke-motoriserede aktiviteter og oplevelser i tilknytning til vandet.

PLACERING AF GATEWAYS, ANKOMSTPUNKTER OG ANLØBSPUNKTER

Landskabsområdet understøttes med etablering af to gateways:

Gateway Alrø placeres nord for Alrø dæmningen med det formål at understøtte rekreative, ikke-motoriserede oplevelser på vandet samt Alrø som destination.

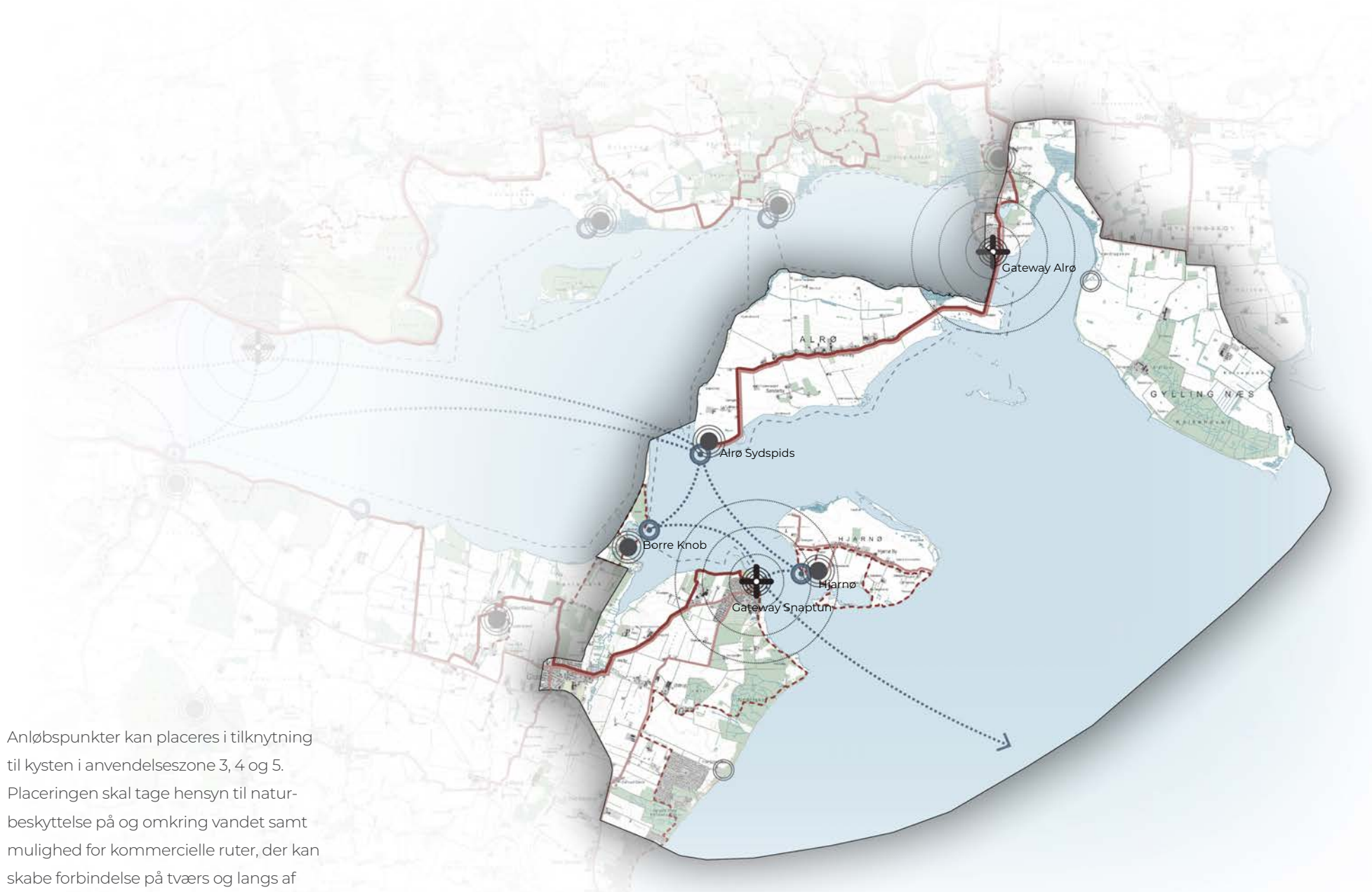
Gateway Snaptun omfatter Snaptun Havn og har til formål at understøtte forbindelsen til Det Østjyske Øhav, kommercielle ruter på Horsens Fjord samt Snaptun og nærområdet som destination.

Desuden etableres ankomst- og anløbspunkter ved Alrø Sydspids, Borre Knob og Hjarnø Havn

ALTERNATIVE PLACERINGER

Såfremt der bliver behov for alternative placeringer, skal gateways etableres i anvendelseszone 4 og 5, hvor de kan skabe en forbindelse til øerne samt understøtte de maritime ruter på vandet.

Ankomstpunkter kan placeres i anvendelseszone 4 eller 5 på steder, hvor de giver adgang til oplevelser på land i tilknytning til Vandre-og cykelruten Horsens Fjord. Placeringen bør så vidt muligt understøtte anløbspunkter, herunder anløbspunkter med mulighed for kommercielle ruter for at styrke mulighederne for et varieret mobilitetsudbud.

Anløbspunkter kan placeres i tilknytning til kysten i anvendelseszone 3, 4 og 5. Placeringen skal tage hensyn til naturbeskyttelse på og omkring vandet samt mulighed for kommercielle ruter, der kan skabe forbindelse på tværs og langs af fjorden.

BÆREDYGTIG MOBILITET OG OPLEVELSES-RIG INFRASTRUKTUR

NYE KRYDSNINGSMULIGHEDER SKAL STYRKE LOOPS OG FORBINDELSEN TIL DET ØSTJYSKE ØHAV

Landskabsområde 4 er et kerneområde for at skabe forbindelse til Det Østjyske Øhav og som knudepunkt for krydsningsmuligheder over fjorden.

Etablering af velfungerende gateways samt kombinerede ankomst- og anløbspunkter er derfor væsentlige afsæt for en bæredygtig mobilitet omkring og på tværs af fjorden.

Anløbspunkterne skal især understøtte mulighed for kommercielle ruter med krydsningsmuligheder over fjorden, som kan forbinde oplevelser og den grønne rekreative infrastruktur i nye loops eller etaper knyttet til Vandre-og cykelruten Horsens Fjord.

Fra gateways samt ankomst- og anløbspunkter skal der sikres gode forbindelser til de omkringliggende oplevelser og ruter, så muligheder for loops på land og vand styrkes.

I forbindelse med gateways og ankomstpunkter skal sikres parkering i tilstrækkeligt omfang til at understøtte områdets aktivitetsmuligheder.

VANDRE-OG CYKELRUTEN HORSENS FJORD STYRKES MED UDSIGTSPUNKTER, OPLEVELSER OG POTENTIET NY NATUR

I landskabsområde 4 forløber Vandre-og cykelruten Horsens Fjord langs veje, herunder på tværs af Alrø. Der vurderes generelt potentiale for at styrke et varieret forløb med supplerende "sideruter" og loops.

Etape 1: Dæmningen til fastlandet er utryk for vandrere og cyklister og kan styrkes med en tilstødende cykel-/gangforbindelse langs vejen og i forbindelse med etablering af en gateway.

Etape 2: Fra dæmningen og til Alrøs sydspids følger ruten landvejen og oplevelsen er i høj grad præget af øens kulturlandskab. Der er potentiale for at om-danne landbrugslandskaber på Alrø til vild natur, såfremt lodsejere har et ønske herom. I den forbindelse kan der etableres rekreative forbindelser, som giver nye oplevelsesmuligheder og leder vandrere væk fra landevejen.

Etape 3: Fra Snaptun Havn kan et oplevelsesspor lede vandrere ud på ruten langs kysten med eksempelvis formidlingspunkter og boardwalks, der giver en anderledes oplevelse af landskabet, inden ruten fortsætter mod sydvest og Glud Museum.

Siderute: På Borre Knob er oplevelsen i høj grad præget af de store strandenge samt udsigterne på langs af Fjorden. Særligt "knuden" har potentiale som et unikt udsigtspunkt, der kan styrkes med etablering af udsigtsfaciliteter, som taler ind i områdets samlede fortælling og stedsidentitet.

Siderute: Vandreruten på Hjarnø byder på særlige historiske spor i form af Vikingeskibssætningen Kalvestenene. Der kan sættes fokus på oplevelsen af Kalvestenene fra vandsiden f.eks. med kommercielle bådture

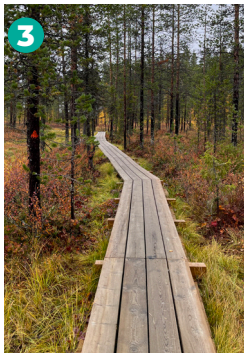
1
Etape 1: Nyt forløb over dæmningen

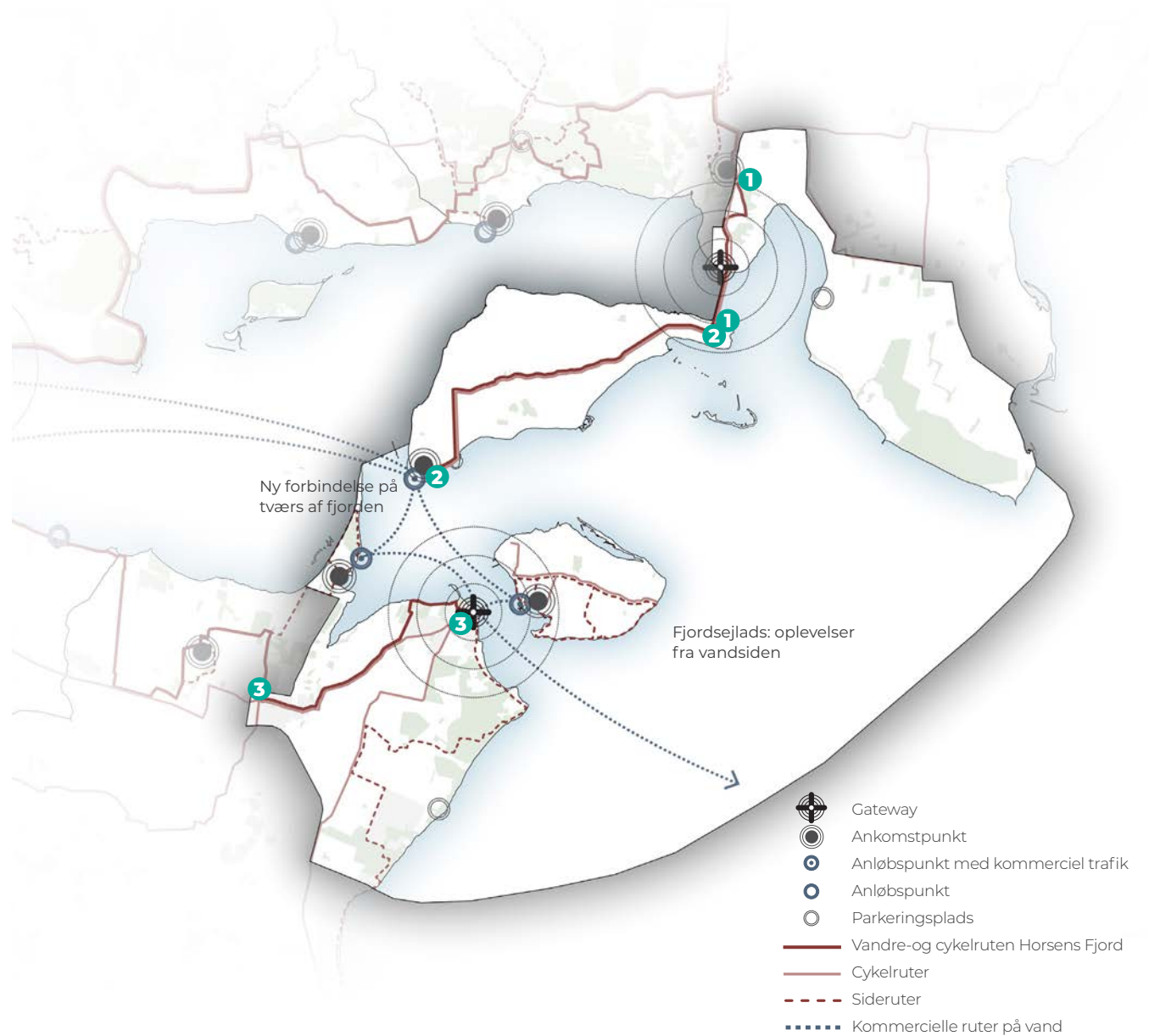
2
Etape 2: Potentiale for ny natur

Fjordsejlad: oplevelser fra vandsiden

3
Etape 3: Oplevelsesspor fra Snaptun og fokus på formidling af stedsspecifikke oplevelser

STEDSSPECIFIKKE OPLEVELSER OG FACILITETER

Hele fjordmundingen i landskabsområde 4 er i høj grad kendetegnet ved de korte afstande og visuelle relationer fra kyst til kyst og ø.

Faciliteter i området skal især styrke oplevelsen af fjorden, adgangen til øerne og aktiviteter på vandet.

OPLEVELSEN AF ØERNE OG DET ØSTJYSKE ØHAV

Kysterne og farvandet ud for kysterne er meget varierede i dette landskabsområde, og der er stærke visuelle relationer til øerne og de modstående kyster. Flere steder er der også et rigt fugleliv, der i sig selv er en oplevelse.

For at styrke oplevelsen af øerne i fjordmundingen kan der arbejdes for at etab-

leres udsigtsplatforme i det kystnære landskab, når de indpasses i landskabets karakter.

Udsigtsplatformene kan i høj grad bidrage til at højne oplevelsesværdien på vandreruten og bør prioriteres ved Borre Knob, Tønballe, Svenskeskansen, Alrø, Hjarnø og Gyllingnæs i det omfang lodsejere har ønske herom.

I de skovprægede kystlandskaber er der mulighed for at afskærme udsigtsplatforme i skovens bevoksning eller med skoven som baggrund. Her kan udsigtspunktet være højt i afstemning med bevoksningen.

I det mere åbne kystlandskab på øerne bør udsigtsplatforme have en mere terrænnær karakter og sikres et enkelt, arkitektonisk udtryk, der ikke optræder markant i udsigterne på tværs af landskabet.

Uanset placering bør udsigtsplatforme udføres i naturmaterialer, der indgår naturligt i landskabets naturprægede karakter. Tagflader bør være mørke eller etableres som grønne tage.

NY NATUR

På den nordlige del af Alrø er der potentiale for at udvikle mere natur i landskabet i samarbejde med områdets lodsejere.

Landskabet har tidligere været præget af våd eng i det lave terræn, der kendetegner denne del af øen. Området har derfor et naturligt potentiale for at der igen udvikles natur på nogle af de arealer, der i dag bliver dyrket.

Et øget naturindhold vil skabe variation i landskabet, der kan højne oplevelsesværdien, og formidling deraf kan yderligere medvirke til at øge interessen for naturen.

STØTTEFACILITETER

Ved gateways skal den samlede planlægning sikre, at faciliteter udformes, så de harmonerer med kystlandskabet.

Ved ankomst- eller anløbspunkter skal større faciliteter etableres tilbagetrukket fra kysten, så de ikke påvirker udsigterne på langs af kystlinjen samt på tværs af fjorden fra modstående kyster.

Faciliteterne skal så vidt muligt placeres i tilknytning til eksisterende faciliteter og skal sikres et enkelt, arkitektonisk udtryk, der tager hensyn til kystlandskabets naturprægede karakter samt afspejler den fælles stedsidentitet for hele Horsens Fjord-området.

Der bør generelt arbejdes med naturmaterialer eller materialer, der harmonerer med kystlandskabets farver, og tagflader bør være mørke eller etableres som grønne tage.

Ved en gateway i Snaptun bør faciliteter i høj grad tilpasses og understøtte det eksisterende miljø.

FACILITETER TIL ANLØB

Hvor det af naturhensyn er muligt, bør gateways og anløbspunkter i dette område sikres anløbsfaciliteter, der muliggør kommerciel trafik og tilpasses det eksisterende, lokale havnemiljø.

Derudover bør anløbspunkterne generelt understøtte ikke-motoriserede vandaktiviteter, eksempelvis i form af en flydebro, der letter isætning af kajakker mv.

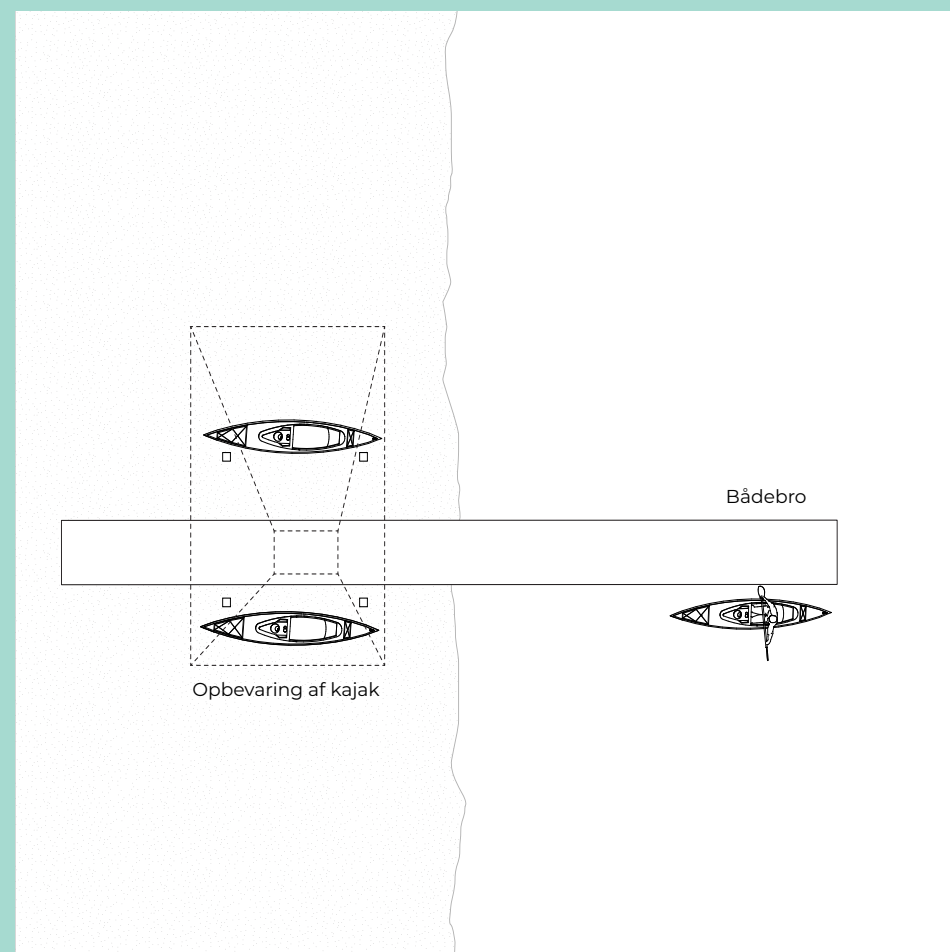

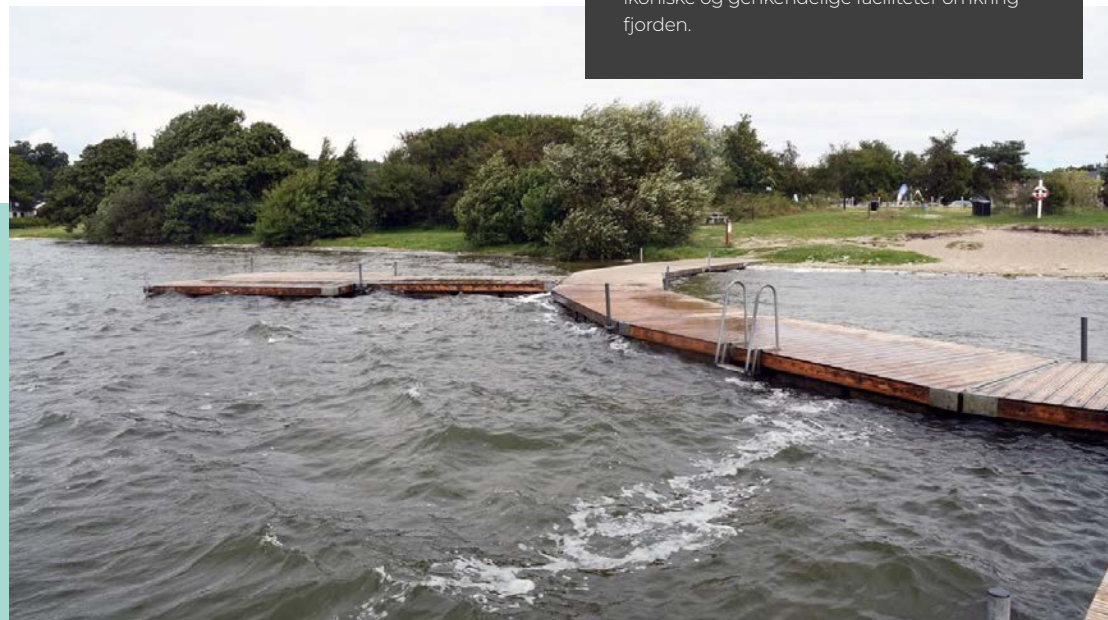
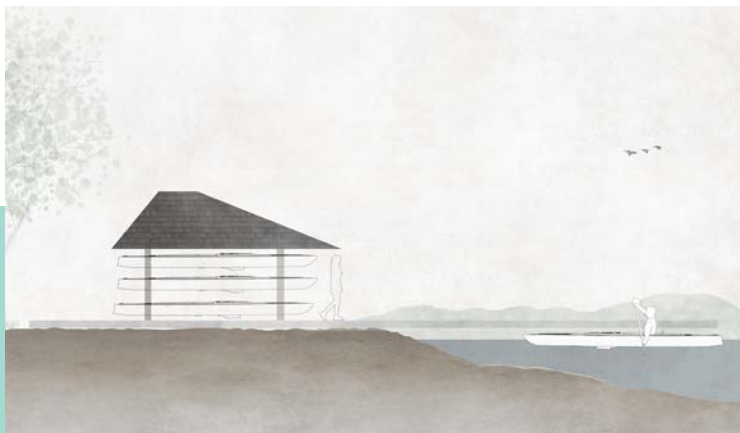
EKSEMPEL: ANLØBSPUNKT VED BORRE KNOB

Omkring Borre Knob er der høj aktivitet af havkajak og ønske om anløbsmulighed for fladbundede RIB både.

Eksemplet viser en bådebro med et tag, der rummer mulighed for kajakopbevaring, hvilket understøtter muligheden for kommerciel udlejning på stedet.

Taget står på pæle for at gøre plads til denne funktion.

Anløbspunkt

Visualiseringen er et eksempel på, hvordan et anløbspunkt ved Borre Knob kan se ud som en del af et samlet koncept for wayfinding med ikoniske og genkendelige faciliteter omkring fjorden.

Referencefotos

OVERNATNINGS- KAPACITET

Området rummer mulighed for varierende typer overnatningskapacitet.

I tilknytning til byer og det eksisterende konferencecenter ved Borre Knob, kan overnatningsfaciliteterne have en større skala med hotel og ferielejligheder.

Der er mulighed for udvidelse af det eksisterende sommerhusområde ved Amstrup, hvor der er et uudnyttet sommerhusområde. Dette kan styrke både privat og kommerciel overnatning i området.

Området bør generelt understøttes med både primitive shelters og teltpladser samt kommerciel overnatningskapacitet i mindre og gerne naturnære enheder. Private aktører har vist interesse for dette både på Alrø og Hjarnø.

Autocamperplads på Alrø

Udviklingsplanen peger på placeringen af en autocamperplads på Ankomstpunkt Alrø Sydspids.

Området oplever allerede i dag besøgstryk fra autocampere, og der er behov for en organisering af denne trafik til gavn for såvel lokalområde, natur og besøgende.

DKNT har udarbejdet et inspirationskatalog til etablering og drift af autocamperpladser i havnemiljøer. Kataloget kan findes på DKNTs hjemmeside.

Der er behov for en autocamperplads, der organiserer overnatning i campere på Alrø.

CODE OF CONDUCT OG PARTNERSKABER

FÆRDSEL OG OPHOLD I SKOVENE

På Gyllingnæs er de store skove privatejede, ligesom der er en række naturhensyn, der sætter begrænsninger for færdsel i området.

Området er derfor især egnet til guidede ture, hvor naturkvaliteterne kommer mere til sin ret gennem god formidling, og hvor færdslen er afstemt med lodsejer.

FÆRDSEL OG OPHOLD PÅ ØERNE

Ø-hop er blevet en populær rejseform, og især de ikke-brofaste øer oplever en stor interesse fra mange besøgende i sommerhalvåret. Turismen er på mange måder afgørende for øernes levegrundlag, men der opstår ofte uoverensstemmelser mellem besøgstryk, forventninger, adfærd og lokalsamfundets behov for privatliv.

Der bør derfor i et code of conduct program være særlig opmærksomhed på guidelines for ophold på øerne, herunder et kodeks for færdsel på bilfri øer, ligesom et wayfinding koncept eller strategisk placerede faciliteter kan guide besøgende hen på steder, der er velegnede til ophold og oplevelser, mens andre arealer kan friholdes.

Snaptun Havn

Snaptun Havn er knudepunkt for forbindelser til øerne, lystsejlere og lokale klubber.

Foto: NIRAS

GATEWAY ALRØ

Gateway Alrø placeres nord for dæmningen og skal understøtte ikke-motoriserede vandaktiviteter med udgangspunkt i Sondrup Bugt og styrke oplevelsen af Alrø til fods eller på cykel.

Gateway Alrø planlægges på et kommunalt areal, hvor mange vandsportsmålgupper allerede søger til, og hvor der som følge deraf ofte opstår trængsel og utilstrækkelig kapacitet. Dette skal en ny gateway med servicefaciliteter og parkeringsmuligheder imødekomme.

I et langsigtet perspektiv er der potentiale for at udvikle en landskabelig attraktion, hvor omdrejningspunktet er et gennembrud af dæmningen, som skaber vand-

gennemstrømning og dermed bidrager til et forbedret vandmiljø. Samtidig giver det mulighed for, at kajakker kan sejle rundt om Alrø.

Skitseforslaget på modsatte side viser, hvordan Gateway Alrø kan indrettes med faciliteter, der forbedrer tilgængeligheden til vandet og skaber nye kommercielle muligheder for små lokale erhverv, f.eks. i form af mobile serviceenheder eller guidede ture på vand eller land.

Det nordlige areal indrettes som grusparkering med fodhegn, der anviser pladserne. Derved kan pladsen rumme op til ca. 60 biler. Det kystnære areal vest for parkeringspladsen indrettes til bådoplag.

Primære aktiviteter

- Kajak/SUP/kite-surf
- Lystfiskeri
- Vandring
- Cykling

Oplag af både

Cykel- og gangsti

Parkering

Café-miljø

Grejbank

Udsigtspunkt

Pausested på ruten

Anløb

Gennembrud af dæmning

Oplevelsesrende i vandniveau

Vandre- og cykelruten Horsens Fjord

Nye tiltag markeret med fed
Eksisterende forhold

En ny platform i træ giver adgang til vandet og tilbyder opholdsmuligheder samt mulighed for café, grejbank og servicefaciliteter.

Under platformen er der mulighed for at indrette toiletbygning, omklædning etc. Der er desuden indtegnet et gennembrud på dæmning og en nedgang til vandet fra plateauet, hvor besøgende kan opleve vandet helt tæt på uden selv at få våde fødder.

Området er omfattet af strandbeskyttelseslinje og Natura 2000. Det er derfor væsentligt, at nye anlæg ikke påvirker strandene eller forstyrrer ynglesteder.

Ved at placere faciliteter på et område, der allerede har et højt aktivitetsniveau, forventes det heller ikke, at aktiviteten vil påvirke området yderligere. Tværtimod vil code of conduct for beskyttelsesområder kunne formidles bedre til brugere på vand.

Referencfotos

GATEWAY SNAPTUN

Gateway Snaptun placeres på Snaptun Havn og skal både skabe forbindelse til Det Østjyske Øhav og facilitere oplevelser omkring Snaptun på vand såvel som på land.

Snaptun Havn består af lystbådehavn, færgehavn, jollehavn og erhvervshavn. Lystbådehavnen og færgehavnen er kommunalt ejet. Der er færgeforbindelse til Hjarnø og Endelave.

Vandre- og cykelruten Horsens Fjord starter/slutter her og kobler sig på Kyststien til Juelsminde. Cykelruten Kulturringen fører gennem Snaptun Havn.

Der er potentiale for at løfte havnens rolle som knudepunkt med tydelige forbindelser ud i landskabet og Det Østjyske Øhav samt ved at prioritere rekreative faciliteter på havnen og regulere færdslen bedre.

Ændringer på havnen skal ske med afsæt i den nyligt vedtagne helhedsplan og i tæt dialog med alle havnens lodsejere.

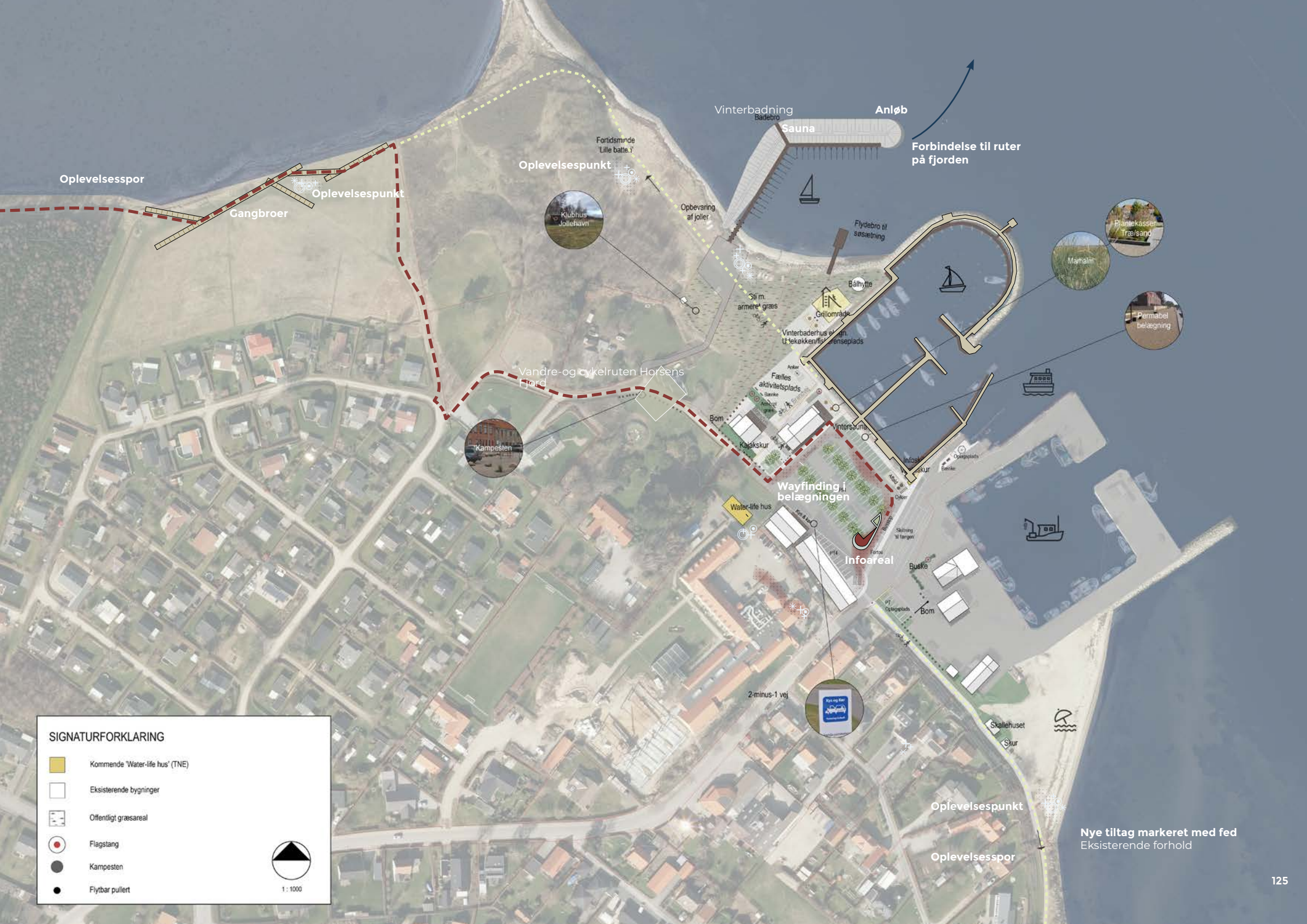
Helhedsplanen lægger op til en forbedring af trafikafviklingen og en forskønnelse af parkeringsarealet. I et længere perspektiv vil der være behov for at finde yderligere parkeringspladser til langtidsparkering for de gæster, der besøger Hjarnø og Endelave uden bil. Det bør prioriteres at disse pladser findes tæt ved havnen, hvor håndtering af bagage, børn, cykler mv. kan ske uproblematisk. I den forbindelse vil det også være hensigtsmæssigt med ladestandere til el-biler.

Det foreslås desuden at etablere et informationsareal der foruden færgeforbindelser er formidling af Vandre- og cykelruten Horsens Fjord med et startpunkt samt rekreative forbindelser både syd og nord for havnen.

Primære aktiviteter

- Ø-hop
- Lystsejlad
- Sommer- og vinterbadning
- Kajak og jollesejlad
- Vandring
- Cykling
- Klassisk sommerhusferie

Forslaget til højre er en viderebearbejdning af Helhedsplan for Snaptun (December 2022), hvor der er tilføjet et oplevelsesspor ud i landskabet nord og syd for havnen, sauna til vinterbadning, anløb for kommercielle både, wayfinding i belægning ved p-pladsen og et større informationsareal ved ankomsten til havnen.

Oplevelsesspor

Gangbroer

Oplevelsespunkt

Oplevelsespunkt

Fortidsmnde
Lille bade.Y

Klubhus
Jollehavn

Vinterbadning

Badebro

Sauna

Anløb

Forbindelse til ruter
på fjorden

Opbevaring
af joller

Flydebro til
søsætning

Plantekasser
Træsand

Marihalm

Permeabel
belægning

Vandre- og cykelruten Horsens
Fjord

Kampesten

Sil m.
armere græs

Bålhytte

Grillområde

Vinterbaderhus og
Udekøkken/terrasseplads

Arkiv

Fælles
aktivitetsplads

Bom

Kajakskur

Wayfinding i
belægningen

Water-life hus

Infoareal

2-minus-1 vej

Park og Bar

Infoareal

Skulptur

Buske

Bom

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

Skulptur

SIGNATURFORKLARING

- Kommende 'Water-life hus' (TNE)
- Eksisterende bygninger
- Offentligt græsareal
- Flagstang
- Kampesten
- Flytbar pullert

1:1000

Nye tiltag markeret med fed
Eksisterende forhold

Helhedsplanen viser en sauna til vinterbade-
dere ved parkeringsarealet. Det foreslås,
at der i dialog med lodsejer laves aftale
om en saunafacilitet på jollebroen, hvor-
fra vinterbaderne går i vandet.

Helhedsplanens flydebro til søsætning
skal kunne fungere som et anløbspunkt
for kajakker og små kommercielle både.

Et nyt oplevelsesspor mod nord og syd
skal trække besøgende ud i en større
del af området enten i forbindelse med
ventetid eller som en oplevelse i sig selv.

Et oplevelsesspor kan eksempelvis ind-
rettes med boardwalks over områder, der
er i risiko for oversvømmelse eller med
faciliteter, der trækker gæsterne ned til
vandkanten. Dette område er underlagt
strandbeskyttelse og kræver dispensation
med henvisning til, at ændringerne styr-
ker de rekreative værdier.

FRA PLAN TIL REALISERING

Den strategisk-fysiske udviklingsplan realiseres i et samarbejde mellem Destination Kystlandet, Horsens, Hedensted og Odder Kommune samt private aktører med investeringer på kort, mellemlang og længere sigt.

TRINVIS REALISERING

Den strategisk-fysiske udviklingsplan realiseres i et tæt samarbejde mellem Destination Kystlandet, de tre kommuner og private aktører. Åbningsgrebet er en realisering af to centrale anløbspunkter.

I den strategisk-fysiske udviklingsplan er der foreslået en række fysiske tiltag, der på forskellig vis skaber grobund for øget outdoorturisme ved Horsens Fjord. Realiseringen sker gennem tiltag på kort, mellem og længere sigt.

KORT SIGT: FORANKRING, PRIORITERING OG PLANLÆGNING

Den strategisk-fysiske udviklingsplan skal forankres hos Destination Kystlandet med opbakning fra de tre kommuner. Dette kan ske ved en politisk godkendelse af planen med efterfølgende indarbej-

delse af planens forslag i kommunernes planlægning og i en kommende tværkommunal turismestrategi. Dette giver mulighed for at sammentænke offentlige og private investeringer i udviklingen af turisterhvervet ved Horsens Fjord.

Åbningsgrebet er realisering af to centrale anløbspunkter ved henholdsvis Husodde og Borre Knob. Disse og øvrige tiltag igangsættes og projekteres hos de relevante aktører. Det giver den nystartede erhvervsklynge mulighed for at udvikle nye forretningsmodeller og -koncepter på baggrund heraf.

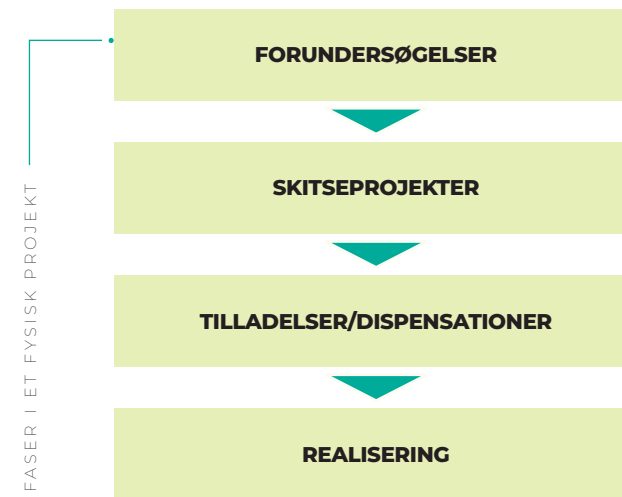
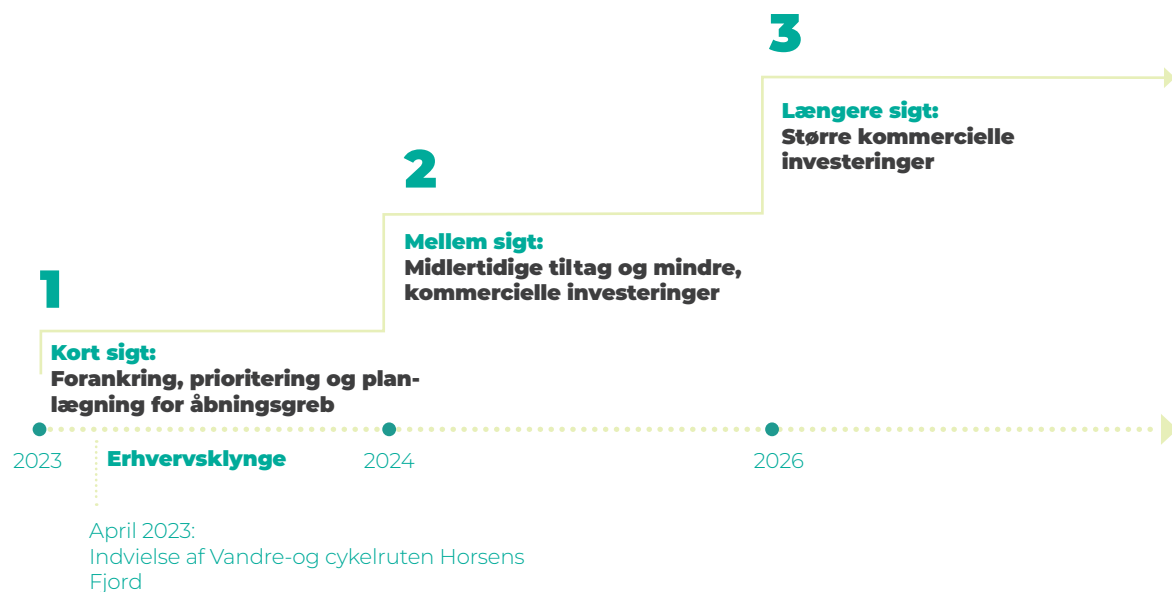
Cykelferie i Kystlandet. Foto: Destination Kystlandet, Sarah Green.

Hele området ligger i kystnærhedszonen, ligesom der flere steder gælder forskellige bindinger. Etablering af nye tiltag kræver derfor i mange tilfælde, at der opnås tilladelse eller dispensation, hvilket den samlede planlægning kan være baggrund for.

En del af området er Natura 2000 område, og fysiske anlæg inden for dette område kræver derfor en Natura 2000 væsentlighedsvurdering. Disse bør laves som forundersøgelser for projekter i dette område, så der er mulighed for at ændre eller tilpasse projekterne på et tidligt

tidspunkt, hvis det vurderes nødvendigt. Generelt er det vurderingen, at de nævnte tiltag ikke i væsentlig grad påvirker de naturtyper, Natura 2000 området beskytter. Der er dog altid krav om, at der foretages en Natura 2000 væsentlighedsvurdering, når der skal opnås tilladelse eller dispensation herfra.

Alle tiltag vil naturligvis kræve, at der indgås aftaler med lodsejere, private såvel som offentlige, om aktiviteter og fysiske anlæg på arealerne, og at kommunerne tilvejebringer det nødvendige plangrundlag.

MELLEM SIGT: MIDLERTIDIGE TILTAG OG MINDRE, KOMMERCIELLE INVESTERINGER

De første konkrete initiativer etableres fra 2024 og om muligt opstartes endnu tidligere i midlertidige former, så man opnår nogle synlige resultater og kan afprøve kommercielle koncepter så som bådture, mobil grejbank, kaffevogne etc.

Derudover søges små private overnatningskoncepter realiseret dels gennem programmet Naturnætter, dels via initiativer, der koordineres med denne plan.

LÆNGERE SIGT: STØRRE KOMMERCIELLE INVESTERINGER

Udviklingsplanen indeholder også større initiativer, der kræver et længere tilløb i form af investorsøgning, lodsejerdialog, projektering og myndighedsbehandling. Det gælder eksempelvis udbygning af sommerhusområder, etablering af ny natur eller udvikling af større kommercielle attraktioner.

Det indledende arbejde med planen skal ses som et afsæt for, at der kan skabes grobund for de større initiativer på sigt.

Projekter skal screenes for, om de kræver én eller flere af følgende:

- Dispensation fra strandbeskyttelseslinje og kystnærhedszone
- Tilladelse til anlæg på vand (kystdirektoratet)
- Dispensation fra fredning
- Beskyttede naturtyper (§3)
- Natura-2000 undersøgelse
- Bilag IV arter undersøgelse
- Tilladelser fra vejmyndighed
- Landzonetilladelse til ændret anvendelse, bygninger og anlæg
- Andre

ORGANISERING

Med den strategisk-fysiske udviklingsplan er der skabt et fælles grundlag for udvikling af natur- og outdoorturisme omkring Horsens Fjord.

Realiseringen af planen skal ske i et fortsat samarbejde mellem Destination Kystlandet, Horsens, Hedensted og Odder Kommuner.

Det er afgørende for den videre udvikling og implementering af planen, at der fremover er en bredt forankret organisering bag planen, der koordinerer indsatser og sikrer dialog mellem private aktører, lodsejere og myndigheder.

Illustrationen viser et forslag til en fremtidig organisering og arbejdsfordeling.

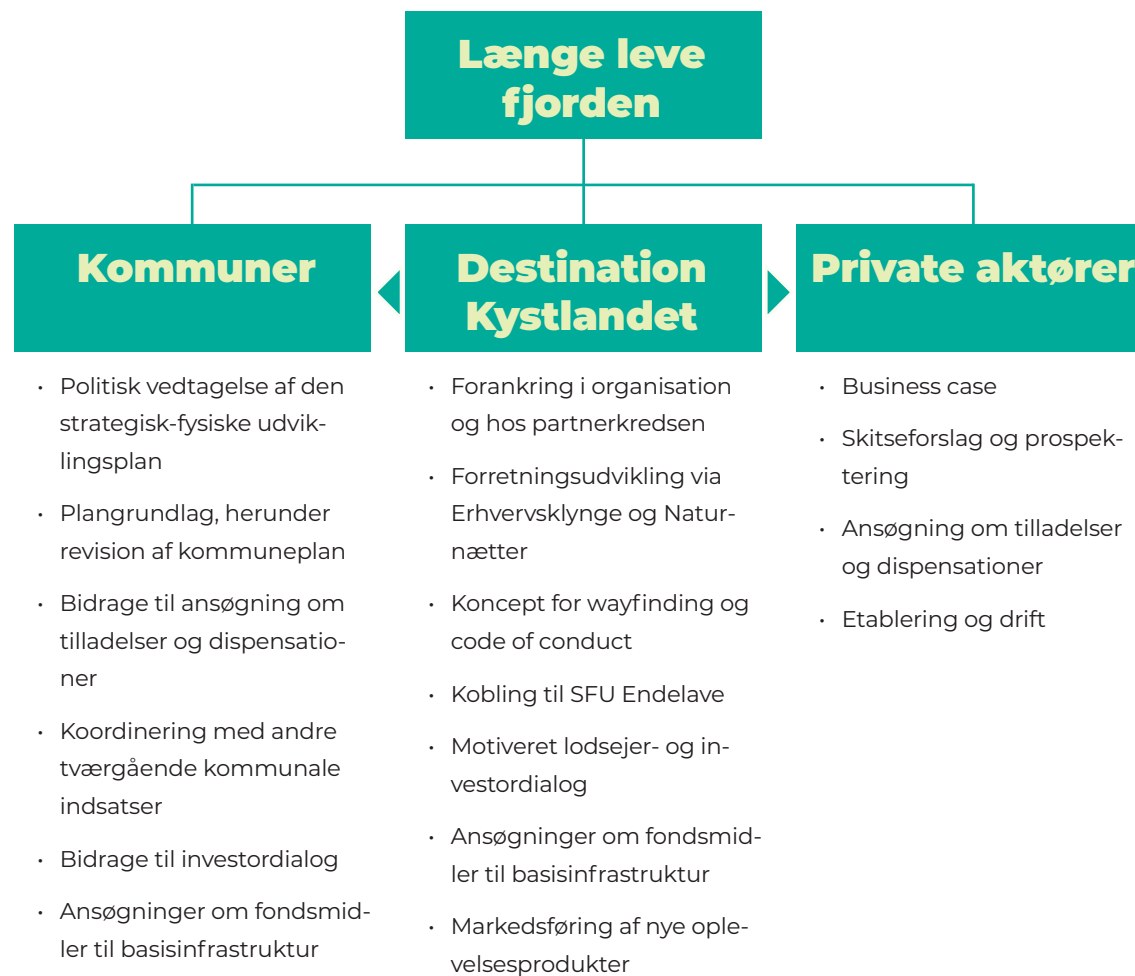
Dansk Kyst- og Naturturisme kan desuden bidrage med viden og sparring inden for tiltrækning af investeringer, udvikling af overnatningstilbud- og koncepter, rekreativ infrastruktur samt udvikling af kommercielle outdoor-produkter.

I forbindelse med udarbejdelse af planen har der været dialog med private aktører, der har tilkendegivet en interesse for investering i kommerciel overnatningskapacitet. Der bør sikres en fortsat dialog med disse investorer, så de på baggrund af planens retningslinjer får den nødvendige støtte i forbindelse med myndighedsbehandling etc.

Workshops

Ca. 90 aktører, lodsejere og andre interessenter har deltaget i workshops om den strategisk-fysiske udviklingsplan.

Foto: NIRAS

ÅBNINGSGREB

Den blå rekreative infrastruktur med nye anløbspunkter bliver nøglen til at løfte planens potentialer

Anløbspunkter med adgang for kommercielle både og det maritime friluftsliv er nøglen til at skabe loops og etaper omkring fjorden. Det er den basisinfrastruktur, turisterhvervet har behov for, for at kunne udvikle outdoor-produkter af høj kvalitet til forskellige målgrupper.

Åbningsgrebet er en realisering af to centrale anløbspunkter ved henholdsvis Husodde og Borre Knob. Begge anløbspunkter ligger uden for Natura 2000 området, men kræver dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvilket bør ske med begrundelse i den samlede planlægning og indpasning af faciliteter i kystlandskabet.

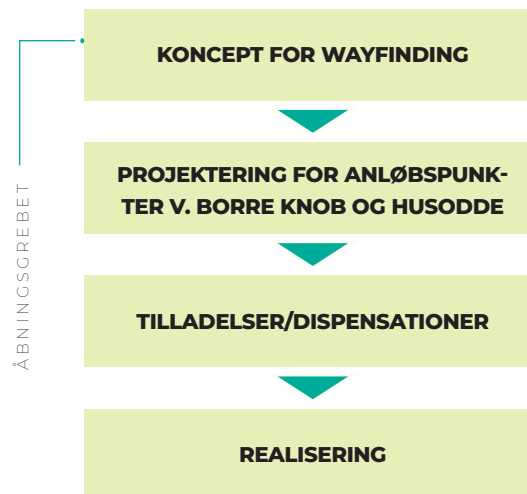
Inden projektering af nye anløbspunkter skal et nyt tværgående koncept for stedspecifikke faciliteter og wayfinding færdigudvikles, så designprincipper herfra kan ligge til grund for de to nye anløbspunkter

Sideløbende med projektering kan der arbejdes med konkrete business cases i den tilknyttede erhvervsklynge og i tæt samarbejde med andre relevante aktører. Om muligt kan der udbydes forskellige aktiviteter på midlertidig basis.

Dernæst anbefales det at investere i faciliteter knyttet til Vandre-og cykelruten Horsens Fjord med henblik på at løfte kvaliteten i både støtte- og oplevelsesfaciliteter.

Rækkefølgeplanen på næste side viser et forslag til prioritering af planens tiltag, hvor offentlige og private investeringer i den rekreative infrastruktur sammen-

tænkes. På længere sigt vil det være fundament for større kommercielle investeringer i nye attraktioner og overnatningstilbud.

Bro ved Borre Knob

Den eksisterende bro ved Borre Knob udvides med en anløbsbro for kajaker og lavbundede både.

Foto: Destination Kystlandet

RÆKKEFØLGEPLAN

Rækkefølgeplanen er opdelt i fire spor, der relaterer sig til planens samlede hovedgreb. Dertil er der tilføjet et erhvervs-spor, der knytter sig til den kommende erhvervsklynge:

1. Det, der binder sammen
2. Det, der er unikt
3. Stedsidentitet (wayfinding)
4. Erhvervsklynge og partnerskaber

Realiseringen kræver en række procesmæssige tiltag som eksempelvis projektering, ansøgning fra dispensationer, konceptudvikling etc. Procesmæssige tiltag er markeret med en gul cirkel.

Konkrete tiltag, hvor der eksempelvis etableres en autocamperplads eller et fugleskjul, er markeret med en gul plet.

Konkrete tiltag, der realiseres af kommercielle aktører, er markeret med en rød plet, men det er vigtigt, at der er en god

koordinering på tværs af alle tre kategorier. Denne koordinering bør ligge hos Destination Kystlandet i et tæt samarbejde med Horsens, Hedensted og Odder Kommuner.

DET, DER BINDER SAMMEN

I det første spor er der fokus på at prioritere og planlægge for etablering af anløbspunkter samt de faciliteter, der knytter sig til etablering af ankomstpunkter og gateways.

På kort sigt bør anløbspunkter ved Husodde og Borre Knob have høj prioritet, da de er helt centrale for den kommercielle forretningsudvikling.

DET, DER ER UNIKT

Den del af hovedgrebet, der handler om "det, der er unikt" indeholder forskellige tiltag, der skaber nye stedsspecifikke oplevelsesmuligheder kommercielt såvel som ikke-kommercielt.

Indsatsen indholder også et fokus på etablering af naturnær overnatningskapacitet, hvor kommercielle aktører bør støttes i ansøgning om tilladelser og dispensationer med afsæt i de retningslinjer, der er beskrevet i de forrige kapitler.

STEDSIDENTITET

I det tredje spor handler det om at færdigudvikle et stedsspecifikt koncept for wayfinding med afsæt i det indledende arbejde, der er vedlagt denne plan.

Det er vigtigt at dette arbejde sker i fase 1, da designprincipperne skal tænkes ind i de fysiske tiltag, som etableres fra fase 2 og frem.

ERHVERVSKLYNGE

Parallelt med de tre spor i planen opstartes en erhvervsklynge, der følger op på planens indsatser og påbegynder forretningsudvikling inden for natur- og outdoor-turisme og sammenhængende oplevelser omkring fjorden.

Det bør især prioriteres at finde en eller flere aktører, som kan servicere den blå rekreative infrastruktur med kommerciel sejlads, hop on/hop off såvel som fjordsejlads.

Derudover bør der være et kontinuerligt fokus på at tiltrække en større kommerciel aktør, som ønsker at udvikle en attraktion i tilknytning til Gateway Husodde og/eller fondsmidler til udvikling af en attraktion ved dæmningen til Alrø.

Endelig bør der også i dette spor udvikles et program for code of conduct, der kan udrulles i takt med, at faciliteter og koncepter lanceres.

- Procesmæssige tiltag
- Konkrete tiltag (offentlig aktør)
- Konkrete tiltag (kommerciel aktør)

LÆS OGSÅ...

”ENDELAVE - DE VILDE KANINERS Ø”

Parallelt med udarbejdelsen af LÆNGE LEVE FJORDEN er der udarbejdet en strategisk-fysisk udviklingsplan for Endelave.

Den strategisk-fysiske udviklingsplan viser, hvordan de lokale kvaliteter kan løftes i en samlet indsats, hvor hovedprioriteterne er:

- Udvikling af natur og landskab
- Udvikling af attraktioner og aktiviteter
- Udvikling af øens overnatningskapacitet
- Udvikling af den rekreative infrastruktur
- Udvikling af Endelave by og havn

Planen bygger på øens stedbundne styrker og kvaliteter, herunder en unik natur og kulturhistorie, vilde kaniner, en kendt vandrerute (Kaninoen), lokale produkter og lokale ressourcer.

”Endelave - De vilde kaniners ø” er støttet af LAG Småøerne og udarbejdet i et samarbejde mellem Destination Kystlandet, Horsens Kommune, Endelave Beboerforening og Dansk Kyst- og Naturturisme.

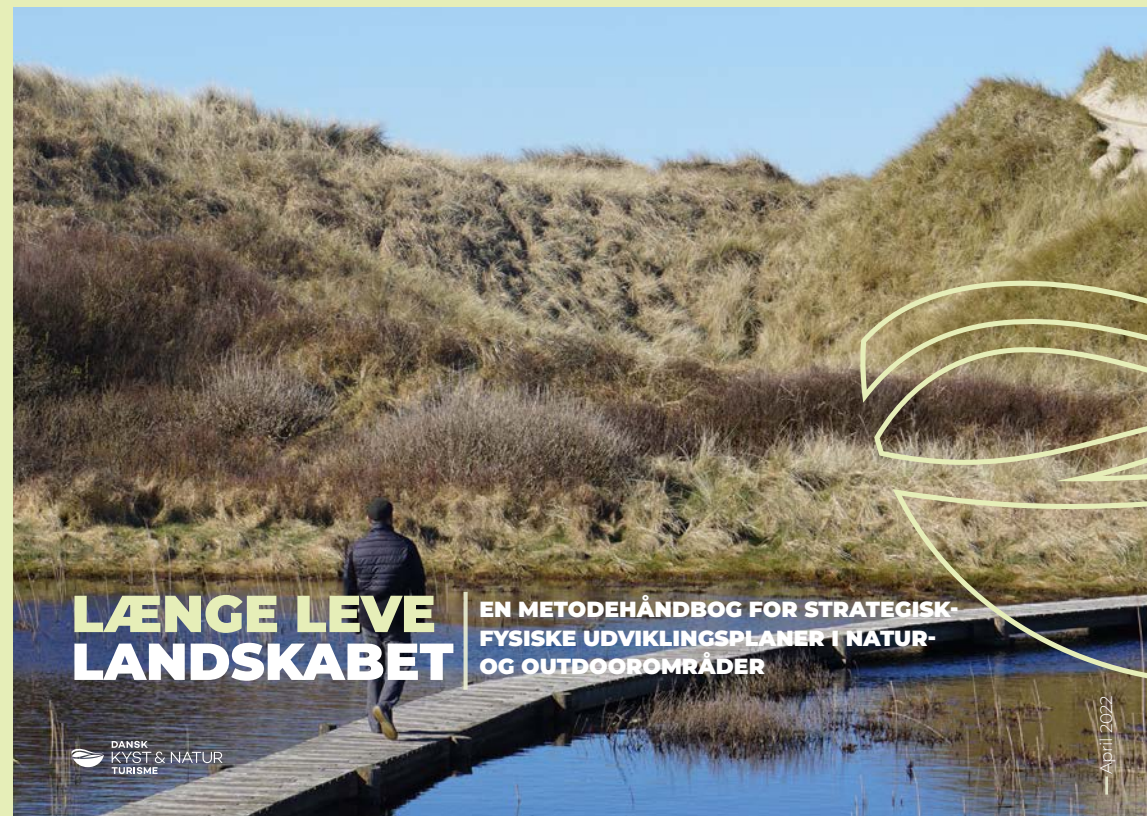

METODEHÅNDBOGEN "LÆNGE LEVE LANDSKABET"

Metoden for den strategisk-fysiske udviklingsplan ved Horsens Fjord er beskrevet i håndbogen "LÆNGE LEVE LANDSKABET", som er udgivet af Dansk Kyst- og Naturturisme i 2022.

LÆNGE LEVE FJORDEN er en del af et samlet projekt "Bæredygtig udvikling af outdoor-turismen", hvor Dansk Kyst- og Naturturisme udarbejder 3-5 strategisk-fysiske udviklingsplaner for attraktive natur- og outdoorområder.

Find LÆNGE LEVE LANDSKABET på www.kystognaturturisme.dk

**DANSK
KYST & NATUR
TURISME**

Skeelslundevej 99, 1.
DK-9440 Aabybro
info@kystognaturturisme.dk

www.kystognaturturisme.dk

